

2014-2022

Az Alpokalja-Fertő táj Helyi Fejlesztési Stratégiája

Módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt végleges dokumentum

Mottónk:

„Megtartó vidék fejlődő életminőséggel”

Széchenyi nyomdokain... térségünk fejlődéséért

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz	6
2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	8
3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	11
4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	13
4.1 Helyzetfeltárás	13
4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	29
4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások	35
4.4. SWOT	39
5. Horizontális célok	42
5.1 Esélyegyenlőség	42
5.2 Környezeti fenntarthatóság	43
6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása	44
7. A stratégia beavatkozási logikája	45
7.1 A stratégia jövőképe	45
7.2 A stratégia célhierarchiája	45
8. Cselekvési terv	50
8.1 Az intézkedések leírása	50
8.2. Együttműködések	73
8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei	77
8.4. Kommunikációs terv	86
8.4. Monitoring és értékelési terv	86
9. Indikatív pénzügyi terv	88
Mellékletek	

Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Vezetői összefoglaló

Mottónk: „Megtartó vidék fejlődő életminőséggel”

„Itt alkotni, teremteni kell” – mondta Széchenyi István, térségünk szülötte. Az elmúlt években megvalósult álmok mind közösségeinket, mind szűkebb hazánkat, nemzetünket gyarapították. Nagyon fontos a gondolkodásmódban végbement változás, amit a LEADER alapelvekre építkező rendszer működése hozott, hogy elhisszük már, hogy vágyaink valóra válhatnak és a közös munka erős egységet teremt a civil világban is. A 2007-13/15-ös időszak befejeződött, de ez a zárás egyben nyitás is, a 2014-20/22-es időszak kezdete. Bízunk benne, hogy a jövő az előzőekre építkező szép eredményekkel kecsegtet, csak munka kell hozzá, és nem is kevés.

Minden program értékeléssel, a jövőre vonatkozó új irányok megfogalmazásával zárul. A közel 40ezer főt számláló Alpokalja – Fertő táj térségének az elmúlt két év során számos közös tematikus műhely keretében foglalmaztuk meg átfogó stratégiai célrendszerét, melyhez a **LEADER program kiegészítő jelleggel** tud és képes hozzájárulni a program alapelveinek tiszteletben tartásával, a kezdetekkor indításakor meghatározott programcélra fókuszáltnak. A térségi Helyi Fejlesztési Stratégia (rövidítve HFS) céljainak megvalósításához a LEADER forrásokkal közösségi kezdeményezéseket támogatunk a vidéki gazdaság fejlesztéséért, a helyi döntéshozatal során az alábbi 7 alapelv alkalmazásának szem előtt tartásával:

A LEADER jelentése: (francia betűszó)

Liaison Entre Actions pour le Developpement de l'Economie Rurale =
Közösségi kezdeményezés a vidéki gazdaság fejlesztéséért

A LEADER 7 alapelve

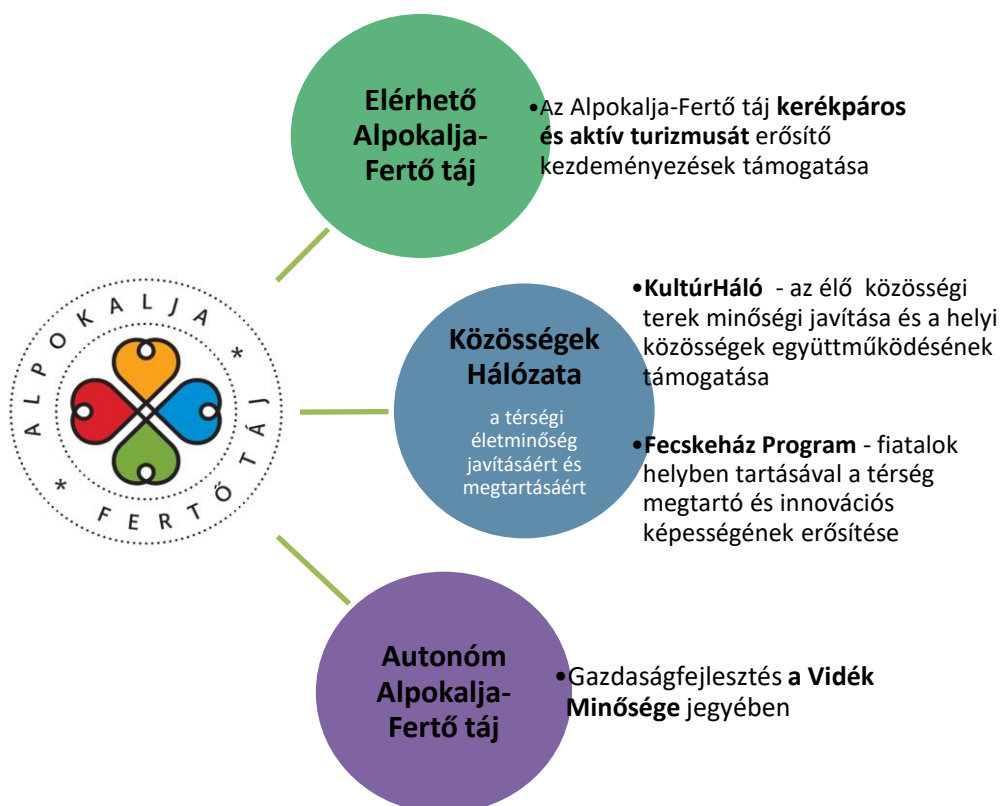

A térség átfogó stratégiai célrendszerének középpontjában az elérhetőség, az élő közösségek által javuló életminőség és a szélesebb értelemben vett autonómia áll. Ezek elérésével tudunk hosszútávon, fejlődő életminőséggel megtartó térség maradni.

- Térségünk kiemelkedő gazdasági és turisztikai potenciállal bír, amely kiaknázásához a meglévő útvonalak (a bejárhatóság jegyében a bakancsos, kerékpáros, lovas és vízi) és az azokhoz kapcsolódó turisztikai attrakciók és minőségi szolgáltatások fejlesztése, vagy új kezdeményezések elindítása a térség versenyképességének megőrzéséhez szükséges hosszú és rövid távon egyaránt. A **Leader források** ezen célok eléréséhez a kerékpáros és aktív turisztikához kapcsolódó egyedi és komplex kezdeményezések támogatásával járul hozzá.
- A térségi önellátás elérése érdekében az elmúlt években úttörőként indítottuk el az energetikai függetlenségi törekvést személelmód váltással erősítő programmal. Emellett a meglévő adottságok, lehetőségek, és tudás aktivizálásával újabb minőségi helyi termékek előállításának és értékesítésének integrált támogatását indítottuk el. A térségi autonómia elérése rendkívül hosszú folyamat, hosszú távon pedig létkérdés. Ezen túl óriási potenciált hordoz magában, amelynek kiaknázása az elkövetkező évtizedek feladata. A **Leader források** ezen célhoz a „Gazdaságfejlesztés a Vidék Minősége” jegyében intézkedéssel kívánnak hozzájárulni mind egyedi, mind komplex fejlesztések támogatásával. A döntéshozatalba a térségi védjegy civil kezdeményezésben megválasztott Védjegy Tanács is bevonásra kerül.
- Egy térség erejét annak identitása, az élő helyi közösségek jelenléte legalább annyira

Itt élni!

meghatározza, mint dübörgő gazdasága és emelkedő GDP értéke. A életérzéssel párosuló, „már nem térkép e táj” szemléletben erősödő identitás stratégiánk „axis mundi”, azaz tengelye. Ez az a pont, amely mozdulatlan térben és időben egyaránt, ez az, amelyre társadalmat, gazdaságot, és bármit építeni lehetséges. Ez a tiszta forrás, amely életet ad. A **Leader források** ezen célhoz a KultúrHáló és a Fecskeház programokban megfogalmazódó helyi egyedi és komplex kezdeményezések támogatásával járul hozzá.

Előkészítési, döntéshozatali és végrehajtási módszertanunk alapeleme a „**Kézen fogás**” alkalmazása. Mit jelent ez?

- a tervezésben és felülvizsgálatokban a széles nyilvánosság megszólítását, a helyi közösségek, szervezetek **bevonását**;
- folyamatos **interaktivitást** a kor adta elektronikus vívmányok alkalmazásával (okos telefonokra applikált egyesületi honlap folyamatos frissítéssel, fbook megosztással, kéthetenkénti automatikus elektronikus hírlevelekkel), a személyköziség jegyében pedig tematikus műhelyekkel, szemináriumokkal, fórumokkal és személyes konzultációs lehetőség biztosításával. Hálózatainkba (Településháló, KöVi, Védjegy) való bekapcsolódás által pedig egy szélesebb közösség által nyerhető tudás megszerzésével.
- Döntéshozó testületünk a 13 fős elnökségünk, akik esetenként a Védjegy Tanáccsal egészülnek ki. A testület mind területileg, mind tematikáját tekintve autentikus közösség (tagjai: 5 mikrotérség képviselői: Sopron környéke, Fertő part, Ikva mente, Észak és Dél Alpokalja; nemzetiségek (horvátság, németiség) képviselői; oktatás, kultúra, természet-táj képviselői; turisztikai, termelő és agrár vállalkozások képviselői). A döntéshozatali folyamatba az Európában több helyen alkalmazott „személyes konzultációt” szeretnénk beépíteni. A munkaszervezettel eddig is egyeztetett szinte kivétel nélkül minden pályázatot benyújtó, azonban a munkaszervezettel közösen előkészített kezdeményezést személyesen sosem mutatta be az elnökség számára, így nem alakult ki párbeszéd az ötletgazdák és a döntéshozó testület tagjai között. A párbeszéd az egyes kezdeményezések összehangolását, ill. az adott fejlesztési elképzelés minőségibb továbbfejlesztési lehetőségét hordozza magában. A jövőben ezeket a lehetőségeket, potenciálokat a térség fejlesztésének szolgálatába kívánjuk állítani.
- A monitoring, értékelés rendszereit is a kézen fogás szellemében alakítjuk ki, azaz a cél az adminisztráláson és nyomon követésen, több szintű, periodikus értékeléseken túl a végrehajtás és az üzemeltetés szakmai tanácsadással, állandó jelenléttel, segítséggel való folyamatos támogatása.

Ehhez kíván Önöknek barátsággal jó egészséget és sikeres pályázatokat,

Az egyesület elnöksége

2016. január

1. A Helyi Fejlesztési Stratégia hozzájárulása az EU2020 és a Vidékfejlesztési Program céljaihoz

Helyi Fejlesztési Stratégiánk cél és intézkedés rendszerének kialakításakor nemcsak a helyi adottságokat és igényeket vettük figyelembe, hanem az Európai Unió által meghatározott célokhoz, prioritásokhoz való illeszkedési kötelezettséget is. A Stratégia megvalósulásának legjelentősebb forrása az EMVA, ezért megalkotásakor törekedtünk arra, hogy a Vidékfejlesztési Program alábbi céljainak megvalósulásához járuljon hozzá: 1. a vidéki térségekben a gazdasági aktivitás mikroszintjének fenntartása (helyi termékek és szolgáltatások), 2. a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának, illetve azok elérésének előmozdítása, 3. a vidéki térség, mint vállalkozási tér, lakóhely és turisztikai vonzóképeségének erősítése, 4. a helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése. Térségünk 2014-20-as időszaki helyi fejlesztési stratégiája az alábbi fejlesztési területekre terjed ki:

1. A helyi gazdaság megerősítése

A Vidék Minősége védjegy program keretein belül célunk:

- Mikrovállalkozások indításának és fejlesztésének ösztönzése, kisléptékű beruházásokkal, együttműködések ösztönzésével és a hálózatosodás segítségével. Kisléptékű élelmiszer feldolgozás és értékesítés ösztönzése.
- A helyi termelési-fogyasztási rendszerek erősítése, beleértve a helyi termékek és értékesítési csatornák fejlesztését, a fogyasztási kultúra befolyásolását célzó közösségi akciók támogatását, a REL alprogramba történő csatlakozás feltételeinek megteremtését.

Az Alpok-alja-Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő kezdeményezéseknél célunk:

- A térség idegenforgalmi specifikumaira pl. a természeti környezet, gazdálkodás, hagyományok, gasztronómia, vidékhez köthető szabadidős tevékenységekre, sportokra építő turisztikai fejlesztések. Egyedi élményeket nyújtó, specifikus vendégigényekhez alkalmazkodó tematizált turisztikai termékcsomagok kialakítása. Turisztikai hálózati infrastruktúra elemek fejlesztése. Turisztikai szolgáltatások hálózatos fejlesztése és/vagy marketingje (tervezés, animáció, működés, promóció) és ehhez kapcsolódó beruházások.

2. A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatainak enyhítése

A Községek Hálózata programunk az alábbi célok elérését hivatott szolgálni:

- helyi közösségek szociális érzékenységének, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítését szolgáló tevékenységek, szemléletformálás. Speciális, a helyi szükségletek szerinti képzések szervezése,
- Gyermekek iskolai és iskolán kívüli nevelésének fejlesztése, a gyakorlatorientált, a pályaválasztást megalapozó programok, gazdálkodási ismeretek feltételeinek megteremtése, bevezetése.
- Alapszolgáltatásokat kiegészítő települési szolgáltatások közösségi megoldásainak fejlesztése.
- A fiatalok helyben tartását és a betelepülést ösztönző fejlesztések, beleértve a lakhatást, valamint a munkavállalást elősegítő programokat. A fiatalok mobilitását segítő programok, képzések.
- A vidéki szellemi és közösségi élet fejlesztését, ismeretanyag átadását szolgáló programok, képzések, közösségi kezdeményezések, tevékenységek helyi társadalmi akciók és humán erőforrás támogatása, a fentiekhez kapcsolódó beruházások és eszközfejlesztés.
- Kulturális (beleértve az épített környezetet) és természeti környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése és fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása.

fenti stratégiai célprogramokból látható, hogy a HFS a Partnerségi Megállapodásban rögzített mindegyik prioritáshoz illeszkedik. Az alábbi táblázatban foglaltuk össze, hogy az egyes tervezett intézkedéseink hogyan, mely EU 2020-as és Vidékfejlesztési Program (VP) célok, fókuszterületek megvalósulásához járulnak hozzá.

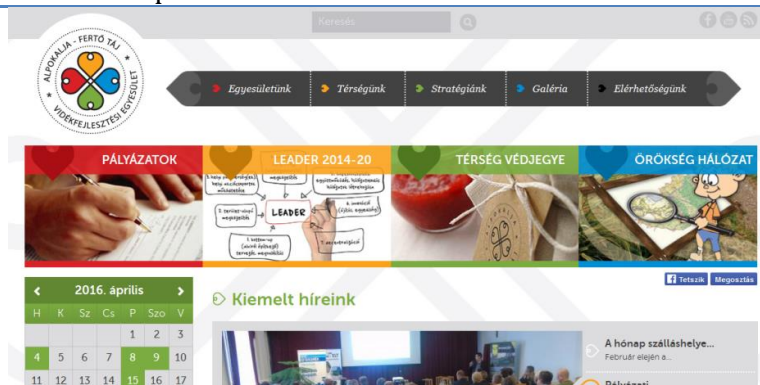
Helyi Fejlesztési Stratégia tervezett intézkedései	EU 2020 programcélok (KSK rendelet 11 tematikus célkitűzéséből)	Vidékfejlesztési Program célok (érintett prioritások)	Vidékfejlesztési Program célok (érintett fókusztérületek)
Elérhető Alpokalja-Fertő táj Az Alpokalja-Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő kezdeményezések támogatása	1.A kis-és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása 8.A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése 6.Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése	1.prior. - A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben. 6.prior. - A társadalmi befogadás előmozdítása , a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben.	1A – az innovációnak, az együttműködésnek és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben 6A – a diverzifikálásnak, a kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése 6B – a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
Közösségek Hálózata KultúrHáló - az élő közösségi terek minőségi javítása és a helyi közösségek együttműködésének támogatása Fecskeház Program - fiatalok helyben tartásával a térség megtartó és innovációs képességének erősítése	8.A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése 9.A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem 10.Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	1.prior. - A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben. 6.prior. - A társadalmi befogadás előmozdítása , a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben.	6C – az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása, és minőségük javítása a vidéki térségekben 1A – az innovációnak, az együttműködésnek és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben 6B – a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
Autonóm Alpokalja-Fertő táj Gazdaságfejlesztés a Vidék Minősége jegyében	1.A kis-és közepes vállalkozások versenyképességének fokozása 8.A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése 6.Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának növelése 10.Beruházás az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba	1. prior. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben. 2. prior. A versenyképesség és életképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében. 3. prior. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előremozdítása. 6. prior. A társadalmi befogadás előmozdítása , a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben.	1A – az innovációnak, az együttműködésnek és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben 2A – mezőgazdasági üzemek gazdasági teljesítményének javítása 2B – generációs megújulás elősegítése a mezőgazdasági ágazatban 3A – versenyképesség javítása, integrálás agrár-élelmiszeripari láncba, rövid ellátási lánc, minőségbiztosítási rendszerek 6A – a diverzifikálásnak, a kisvállalkozások alapításának és fejlesztésének, valamint a munkahelyteremtésnek a megkönnyítése 6B – a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben 6C – az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatuk előmozdítása, és minőségük javítása a vidéki térségekben

2. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A stratégiai tervezési munka több közösségi tervezési módszer alkalmazásával folyt a 2013-as év végétől kezdődően, ekkor került a Tervezést Koordináló Munkacsoport (TKCS) felállításra. Egyesületünk aktívan bekapcsolódott a Győr-Moson-Sopron megyei tervezési folyamatokba, felvállalva a térségi koordinációs feladatokat is. A térség helyi fejlesztési stratégiáját az egyesület belső erőforrásokkal készítette el, külső szakértők bevonására az egyes munkacsoportok koordinációjában volt lehetősége. (agrárius, kultúra, oktatás, turizmus, épített örökségek témakörökben¹) A tervezés 2013. év végén kezdődött, és 2016. április-májusában ér véget. Az alábbi diagrammon a fő mérföldkövek láthatóak:

	2013	2014.				2015.				2016.			
Események	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
TKCS csoport megalakulása	X												
Tervező műhelymunkák, fórumok, képzések		X	X	X	X	X	X	X	X	X			
HFS pályázat benyújtása									X				
HFS draft elfogadása közgyűlés által										X			
HFS 1. KK benyújtása											X		
HFS draftra kommentek alapján a HFS véglegesítése											X		
végleges HFS elfogadása közgyűlés által											X		
HFS záró KK benyújtása											X		
Elfogadott HFS – LEADER pályázatok kiírása												X	X

A következő időszaki térségi stratégia megfogalmazásához több módszert alkalmaztunk annak érdekében, hogy a folyamat átlátható és nyitott legyen, biztosítsa a párbeszédet a térség szereplőivel. Személyes konzultációk, fórumok, képzések, projektötlet lapok, TKCS (tagok olyan vállalkozók, civilek, polgármesterek, akik a korábbi tervezési ciklusokban már tapasztalatot szereztek) ülések, tematikus műhelymunkák, hírlevél, de e-mailen, telefonon is lehetőség nyílt a tervezési folyamatba való bekapcsolódásra.

Honlapunkon egy külön főmenüt alakítottunk ki a 2014-20-as tervezési és megvalósítási folyamat támogatására
(www.alpokalja-fertotaj.hu)

Facebook oldalunkon folyamatosan, in time osztjuk meg a legfrissebb információkat, amellyel több ezres eléréseket produkálunk²

¹ Szakértőink voltak: agrárius – dr. Weisz Miklós agrár szaktanácsadó, kultúra, oktatás – Wellner Andrea Porpáczy Középiskola igazgatója, turizmus – Héjj Boglárka, TDM vezető, Hospely Károlyné Tornácsos Ház tulajdonosa, épített örökség – Vizi István, Eszterháza és Szilágyi Lajos fertőhomoki tájház vezetője.

1.) Projektötlet adatlapok

2015. nyarán helyeztük el egyesületi honlapunkon ezen adatlap formát, amely bárki számára lehetőséget adott, akár név nélkül is, elképzelésének velünk való megosztására. Az adatlapokhoz kapcsolódóan készítettünk egy rövid összeggést.

Beérkezett adatlapok száma: 85 db

A beérkezett ötletek stratégiai céljainkhoz kapcsolódó csoportosításban kerültek feldolgozásra, melyet a *13. sz. mellékletben* tekinthet meg.

2.) Informális tanulás - nemzetközi tapasztalatgyűjtés a helyi gazdasági folyamatok előmozdítására

Egyesületünk az elmúlt időszakban szívesen szervezett informális, egyéni tapasztalásra, más térségek jó gyakorlatainak megismerésére irányuló tanulási alkalmakat mind a civil, mind az önkormányzati, mind a vállalkozói szféra szemléletformálására, ismereteinek bővítésére, új partnerségek kialakítására. A *3. sz. mellékletben* bemutatjuk, hogy a tervezési időszakban, már a fejlesztési célterületekhez kapcsolódóan milyen tanulmányutakat valósítottunk meg különböző célcsoportok bevonásával. Az utak fókuszában főként turizmusfejlesztési, illetve a védjegy programunkhoz kapcsolódó gazdaságfejlesztési jó gyakorlatok megismerése állt. Minden út során törekedtünk a tapasztalatok feldolgozására, és azokból saját térségünkre adaptálható módszerek, törekvések beépítésére a 2014-20-as helyi fejlesztési stratégiánkba.

3.) Munkacsoportokban, műhelymunkák során értékeltük eddigi eredményeinket és közösen foglalmaztuk meg az elkövetkező időszak irányait, elérendő céljait. **A tervező munka az alábbi munkacsoportban zajlott:**

1. Település vezetők munkacsoportja (7 alkalom)
2. Tervezést Koordináló munkacsoport (10 alkalom)
3. Tagsági munkacsoport (2 alkalom)
4. Vidék Minősége védjegy hálózat munkacsoport (13 alkalom)
5. Védjegy Tanács munkacsoportja (2 alkalom)
6. Kultúrháló munkacsoport (10 alkalom)
7. Örökség munkacsoportja (1 alkalom)
8. Nemzetiségi munkacsoport (9 alkalom)
9. Alpokalja Társulás munkacsoportja (1 alkalom)
10. Turisztikai munkacsoport (5 alkalom)
11. Regionális HACs munkacsoport (5 alkalom)

Az egyes műhelyeket tartalmazó, időrendi sorrend szerinti áttekintő táblát a tervezés folyamatáról a *4. sz. mellékletben* találhatják meg.

ÖSSZEGZÉS

A tanulmányutak során láthattuk, hogy a hálózatos turisztikai és értékesítési programok megvalósítása működik, ilyen típusú fejlesztéseket kiemelten kell támogatni a gazdaságfejlesztési és a nem gazdaságfejlesztési tématerületeken is, mert a legtöbb hozzáadott értékkel bírnak.

A kérdőívek eredményeiből láthatóvá vált, hogy a vállalkozói szektor több, mint 70%-ának szüksége van fejlesztési forrásra a forgótőke és a beruházási keretek szűkössége végett. A turizmus ágazat szűkös lehetőségeket talál a 2014-20-as programokban. Térségünkben az emberek nagy százaléka él a turizmusból, ezen ágazat fejlesztésében van a legtöbb lehetőségünk, így a stratégia súlyozottan kezeli a kerékpáros mintatársaság programhoz szorosan kapcsolódó turisztikai fejlesztési kezdeményezések támogatását. Mind az egyedi, mind a hálózatos megvalósítások helyet kapnak az új stratégiában, sokkal

hangsúlyosabban. A lefolytatott interjúk során megfogalmazódott, hogy a meglévő értékek, örökségek jobb, modernebb, gazdaságosabb hasznosítása, lehetőség szerint csomagokba való összefűzésük a térség fontos feladata kell, hogy legyen a 2014-20-as időszakban, különben nem tudunk megfelelő hatékonysággal élni az eddig elért eredményeinkkel. Számos műhelymunka során több következtetést is levontunk:

- A nagyon kis termelők nem nőttek fel a nagy pályázatok által támasztott követelményekig, vagy valamilyen oknál fogva kiesnek belőlük. A marketing, PR, megjelenés, képzések csak közösségi módon megoldhatóak, a kisebb termelők ilyen jellegű tevékenységekre nem tudnak forrást fordítani.
- A már megkezdett kulturális hálózatok továbbfejlesztésére óriási igény mutatkozott, első alkalommal jelentek meg a több éve együttműködő szereplők aktív részvételével valós, többéves, teljes térséget lefedő programok, hálózati kezdeményezések.

A szűkös források végett megjelent minden szinten az az elvárás a HFS-el szemben, hogy csak valós gazdaságfejlesztési vagy komoly többletértékkel rendelkező hálózati kezdeményezések, vagy azokhoz kapcsolódó, azokat erősítő egyedi kezdeményezések kaphatnak támogatást a 2014-20-as LEADER programból annak érdekében, hogy valós eredmények felmutatására legyünk képesek.

A tervezési folyamatban megerősödött bennünk, hogy a 2007-13-as célrendszere a térségnek alapvetően jó, ezeket visszük tovább, kicsit más néven:

1) Élhető Települések Hálózata --) Közösségek Hálózata

Ezen cél korábban számos alcél támogatott, jelen időszakban a helyi kulturális hálózatok és közösségi élet fejlesztéseit célzó közös és egyéni fejlesztési elképzelések, mint a tervezési időszakban kiemelt, a fenntarthatóság végett legfontosabb cél maradt a Leader stratégia része.

2) Gazdaság- és turizmusfejlesztés --) Elérhető Alpokalja-Fertő táj

A kerékpáros turizmusfejlesztés egyéni és komplex fejlesztései kiemelten fontosak a térség számára, így ebben a stratégiában a szűkös források végett erre fókuszálunk csak, hogy

3) Autonóm térség- és településfejlesztés --) Autonóm Alpokalja-Fertő táj

Az autonómia területén a korábban megkezdett alternatív energetikai szemléletformáló kezdeményezések támogatását hagytuk el ezen stratégiában, mert szerencsére erre az időszakra minden célcsoport számára kedvező támogatási formák jelentek meg központi és nemzeti programokban is. (KEOP, Otthon Melege, TOP, VP) A helyi termékekhez kapcsolódó támogatási konstrukcióinkat is szűkítettük, mert az elmúlt években kiépítettük a Vidék Minősége-Alpokalja-Fertő táj területi védjegyet, amely mára több, mint 40 minősített taggal bír. A már minősített tagok minőségi fejlesztéseit szeretnénk a LEADER forrásokból támogatni, természetesen figyelemmel arra, hogy a központi forrásokat használják fel elsődlegesen az élelmiszer szektor tagjai.

Védjegyes műhelymunka a bánfalvi kolostorban a térségi vállalkozókkal

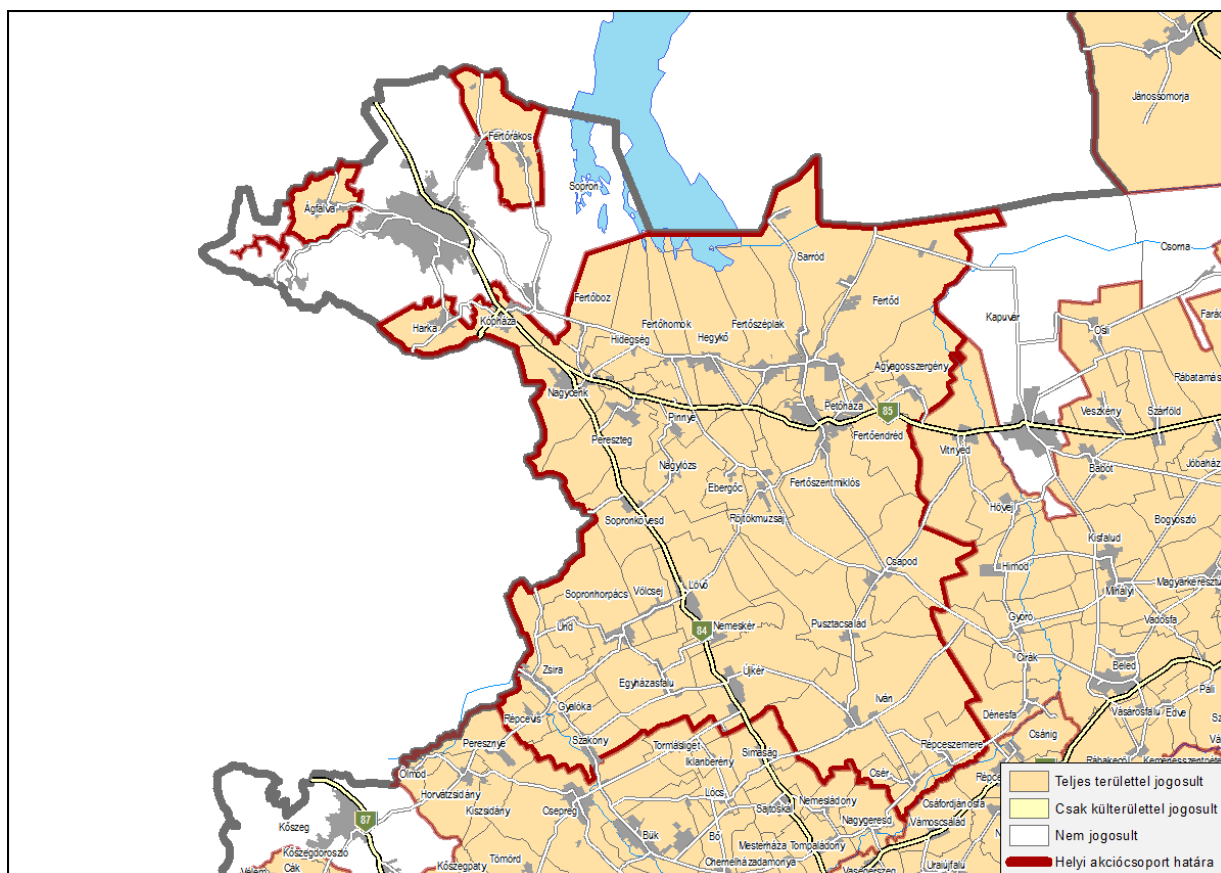

Kultúrháló munkacsoport dolgozik Hegykőn kiscsoportokban

Tervezést Koordináló Csoport (TKCS) egyeztet a stratégia tartalmát

3. A Helyi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Helyi Akciócsoport területe: 707.87 km²

Teljes területtel jogosult települések száma: 39 db

Külterülettel jogosult települések száma: 0 db

A támogatásra jogosult lakónépesség: 39350 fő

A 2008-ban megalakult Leader térségünk lefedi a soproni járás teljes területét (Sopron MJV kivételével), illetve a kapuvári járáshoz tartozó Répceszemere és Agyagosszergény települések tartoznak még hozzánk. Az Alpokalja-Fertő táj térsége a megye második legnagyobbja, 39 települést foglal magában, 39 350 fős lakosságszámmal bír, amely az elmúlt évek során több, mint 1000 fővel növekedett. (sajnos kisebb részben a gyermekek születésszámának emelkedése által, inkább a külföldi munka és határ közelsége vonzott ide számos kelet-magyarországi lakost). Térségünk délről Vas megye három járásával (Kőszegi, Csepregi, Sárvári), keletről a Kapuvári járással, míg nyugatról és északról Ausztriával határos határtérség. A térségre jellemző 3 kultúra markáns megjelenése, évszázadok óta él együtt három „nemzet”, a német, a horvát és a magyar. Ez a hármasság adja nyelvi, kulturális sokszínűségét. Térségünk rendkívül gazdag természeti (nagyreszt nemzeti parki, NATURA 2000-es terület), kulturális és épített örökségekben (főként Széchenyi és Esterházy kastélyok, kúriák, kilátók, de számos más főnemesi, egyházi kúria, kastély található nálunk, Bécs, a császárváros közelsége végett). Két kisvárosunk Fertőszentmiklós és Fertőd szomszéd települések, dinamikusan fejlődnek (közel 8000 lakossal bírnak együtt). A térség 3 mikrotérségre bontható: Fertő-parti településekre Fertőd központtal (a Fertő-táj 10 települése UNESCO Világörökség címet kapott 2001-ben), az Ikva menti településekre Fertőszentmiklós központtal és a déli alpokaljai településekre, melynek központja elsősorban foglalkoztatási, részben jó közlekedési helyzetének, központi

fekvésének köszönhetően Lövő (a 17 település máig önkéntes társulásban, az Alpokalja Társulásban működik együtt).

Térségünk évszázados közös múlttal bír. Sopron vármegye a trianoni békéig az osztrák oldallal és Rábaközszel közös földrajzi egységet képeztek. Az I. Világháborút követően, utolsó osztrák tartományként alakult meg Burgenland, amely ma is a múltjának köszönhetően számos horvát, magyar kisebbséggel bír (térségünk ezen múltra – a 3 Kultúra együttélése – külön térségi nemzetiségi programot indított el már 2008-ban, amely máig számos komoly eredményt ér el, és ezen új időszakban is folytatja az együttgondolkodást).

1. ábra Sopron vármegye, 1811.

Évszázados nyelvi, kulturális kapcsolatai a magyar oldallal csak a II. Világháborút követően, az 50-es években, a Vasfüggöny felállításával szakadtak meg, melynek helyreállításáért, revitalizációjáért a 89-es rendszerváltás óta folyamatosan, számos területen indultak kezdeményezések (közlekedés, környezetvédelem, kultúra, örökségvédelem, oktatás, gazdaság, munkaügy). A Rábaköz a kapuvári és csornai járásokat foglalja magában, amely a Fertő-tájtól eltérő motívumrendszerrel, népviselettel, szokásokkal bír. Ami a Fertő-tájat és a Rábaközt összeköti, az a néhai Hanság, melynek ma már csak „maradványait” tekinthetjük meg a Nemzeti Park jóvoltából. A térképen jól látható, hogy a tó szabályozása előtt a Hanság egy vízzel borított lápos vízivilág, Hany Istók titokzatos élettere volt. A mesék, mondák világa ma is jól őrzi ennek az évszázados együttélésnek a lenyomatát.³

A „megmaradt” 40 település sopron-fertői kistérségként, majd soproni járásként együtt maradt, a 2006-os évtől közös fejlesztési programokat, társulásokat üzemeltetett. A teljes térséget érintő kerékpáros mintatársaság program, vagy a térség összes általános iskoláját (így az általános iskolásokat) elérő Örökségünk program, később a mesekutatás, a receptes könyv, a térségi védjegy mind ezen évszázados egység, közös identitás eredményei (ezen hálózati együttműködésekéről a későbbiekben részletesebben is írunk). A táj jellemzően agráriumból élt a múlt században: állattartásból, növénytermesztésből (Kisalföld jó földjei), híres zöldségtermesztő vidék ma is a Fertő homokos talaja. Fellendült a cukoripar is a cukorrépa termesztésnek köszönhetően, sajnos a petőházi Cukorgyárat 2010-ben bezárták, ma egy múzeum őrzi a cukorgyártás múltját. Jelentős ipar telepedett le a 90-es évektől a 85-ös, 84-es főút menti településeken (Fertőszentmiklós, Fertőszéplak - Velux, Lövő - Roto, Sopronkövesd - Autoliv). Óriási, több száz főt foglalkoztató, több száz milliós évi iparüzési adót fizető cégekről van szó, amely térségünk fejlődésében jelentős szereppel bírnak. A rendszerváltást követően újra előtérbe kerültek a császárkorban már felfedezett és kiépített gyógyvizeink, ásványvizeink is. Balf, Hegykő, Petőháza megnyitotta újra kapuit, fejlődésnek indultak a termál- és gyógyfürdők. Megnyílt a Fertő tavi strand Fertőrákoson, megjelentek a cölöpházak, a vízi és aktív turizmus különböző ágai. A Fertő tó menti települések jelentős turisztikai fejlesztéseket irányoztak elő, Nagycenk és Fertőd Széchenyi és Esterházy kastélyainak rekonstrukciói indultak el, mely kastélyok és környezetük a 2014-20-as időszakban is jelentős fejlesztéseket irányoztak elő. Hegykő elérte a 100ezer vendégéjszakát, idegenforgalmi adóbevétele évente közel 100 millió forint, amely a település folyamatos fejlődését teszi lehetővé, kiváló menedzsméntjének köszönhetően.

Helyi Fejlesztési Stratégiánk célrendszerét értékeinkben rejlő lehetőségeink erősítésére építettük. Térségünkben a Leader+ időszakában, 2005-ben két Leader csoport alakult meg, az Ikva mente és az

³ A „Regél az Alpokalja-Fertő táj” című, 2013. decemberében kiadott térségi mese és mondagyűjteményben személyesen is meggyőződhetünk róla. (a könyv elérhető egyesületi irodánkban)

Alpokalja, azonban egyik csoport sem kapott Leader+ fejlesztési forrást. A két akciócsoport 2008-ban az egyesülés mellett döntött, felismerve az együttgondolkodásban rejlő lehetőségeket, elkötelezték magukat a térségen belüli társadalmi, gazdasági különbségek csökkentésére, a problémák közös orvoslására, térségi szintű fejlesztések generálására.

A 2007-13-as LEADER-hez kapcsolódóan térségi konszenzus alakult ki, melynek központi eleme a kiegyensúlyozott térségfejlesztés volt. Irodánkat Fertőszentmiklóson alakítottuk ki, alirodát Zsírán nyitottunk. Az akkreditált feladatellátás elláthatósága végett összevontuk humán kapacitásainkat, és 2012-től egy irodában, átlagosan négy fővel dolgozott a munkaszervezet. Az elsők közt alakítottuk ki térségünk önálló arculatát, indítottuk el kiválóan működő honlapunkat elektronikus hírlevél rendszerrel (több, mint 500 helyi szereplőhöz jutnak el kéthetente híreink, tervezett programjaink). Számos tematikus fórumot szerveztünk, személyes tanácsadással segítettük pályázóinkat a pályázatíró, majd pályázat megvalósító szemináriumokon túl. Mára mind a civil, mind a vállalkozói, mind az önkormányzati szférával egy jól működő, folyamatos interakcióban lévő kommunikációt és együttműködést alakítottunk ki.

4. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

4.1 Helyzetfeltárás

Térszerkezeti adottságok

Térségünket északon és nyugaton az osztrák-magyar államhatár határolja. Keleti szomszédja a kapuvári járás, míg délkeleten közös határvonallal rendelkezik a sárvári járással. Délről Vas megyével, azon belül a Kőszegi és a Csepregi járásokkal határos. A települések között 2 rendelkezik városi ranggal (Fertőd, Fertőszentmiklós), Nagycenk pedig nagyközségi címmel. A többi 36 település községnek számít. A legtöbbet Fertőszentmiklóson és Fertődön laknak. Több mint kétezer lelket számlál Ágfalva, Fertőrákos és Kópháza. A legkevesebb lakosa Gyalókanak és Csérnek van. A 19. században jóval több település volt térségünk területén, mint manapság. Ezt a 20. században végrehajtott községyesítésekkel magyarázhatjuk. A közelben elhelyezkedő jelentősebb városok Sopron közel 60.000 lakossal (az egykori vármegye-székhely), Kapuvár 10.200 lakossal, Győr 129.400 lakossal (megyeszékhely). Az alpokaljai 17 településünk a mai napig fenntartja és aktív élettel tölti meg az alpokaljai önkéntes társulást. Településszerkezetünk jellemzően **aprófalvas** (a GYMS megye településszerkezetét bemutató térkép az 5. sz. mellékletben található), a települések közel **60%-a 1000 fő alatti**, egy szűkebb réteg képezi az 1000-3000 fő közöttiek körét, és csak két kisvárosunk bír 3000 fő feletti, azonban 5000 fő alatti lakosságszámmal. A 2000 fő feletti települések Sopron városának „peremterületén” helyezkednek el.

Település típusa	db	%	név szerint
0-600 fő közötti lakos	16	41,02	Csáfordjánosfa, Csapod, Csér, Ebergőc, Fertőboz, Gyalóka, Hidegség, Nemeskér, Pinnye, Pustacsalád, Répceszemere, Répcevis, Röjtökmuzsaj, Szakony, Und, Völcsej
601-1000 fő közötti lakos	7	17,94	Agyagosszergény, Egyházasközpont, Fertőendréd, Fertőhomok, Sopronhorpács, Újkér, Zsira
1001-2000 fő közötti lakos	11	28,20	Fertőszéplak, Harka, Hegykő, Iván, Lövé, Nagycenk, Nagylózs, Pereszteg, Petőháza, Sarród, Sopronkövesd
2001-3000 fő közötti lakos	3	7,69	Ágfalva, Fertőrákos, Kópháza
3001 fő fölötti lakos	2	5,12	Fertőszentmiklós, Fertőd
Összesen:	39	100	

Közlekedési viszonyok, elérhetőség, infrastrukturális ellátottság

A térséget két főút szeli át. A 84. számú főút délkelet felé haladva Sopront köti össze a Balatonnal. A 85. sz. út Győr felől, kelet-nyugati irányban halad át, majd Nagycenknél a 84-esbe torkollik. Sopronnak a vasúti közlekedésben csomóponti szerepe van. Térségünk déli részén a településeket összekötő belső úthálózat állapota, illetve néhány helyen hiánya hátráltatja a gazdasági bekapcsolódást a régió vérkeringésébe. Sopron kedvező földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően már korán fontos közlekedési csomóponttá vált. Aprófalvaink megközelítése közúton lehetséges, egyetlen zsáktelepülésünk Nyárliget (a jövőben cél *Nyárliget és Fertőújlak közötti útszakasz* szilárd burkolattal való ellátása, ezáltal a település zsákjellegének megszüntetése). A települések elérhetősége egyszerű, bár több településre ritkán járnak a buszok, így ezeken a területeken gyakori a személyautóval való közlekedés, valamint sokat segít, hogy a községek falubuszai iskolabuszként is funkcionáljanak. Általánosságban elmondható, hogy gépkocsival, busszal való közlekedési forma jellemző a településeink között. (ez utóbbi egyre inkább szűk keresztmetszet, a következő időszakban *települési együttműködés révén talán lehetségessé válik egy hatékonyabb tömegközlekedési mód/forma kialakítása*) Jelenleg folyamatban van a **Csorna – Sopron** közötti négysávos **gyorsforgalmi út** kialakítása, amely óriási áttörést jelenthet térségünknek.

Két fontos **vasútvonal** vezet az ország belsejéből Sopron városába: az egyik a megye székhelyt és a fővárost köti össze, a másik dél felé (Szombathely) vezet. Az Ausztriába irányuló, Sopron és Bécsújhely (Wiener Neustadt) közötti vasútvonalat másodikként nyitották meg hazánkban (1847), mely a GYSEV üzemeltetésében van. Ennek folytatásaként a Sopronból Szombathelyre vezető vonalat 1865-ben adták át. A Sopron és Győr közötti szakasz 1876-ban nyílt meg. Az ehhez csatlakozó - Neusiedl am See) Fertőszentmiklóson át Celldömölkig vezető - Fertővidéki Helyiérdekű Vasút 1897-ben kezdte meg működését. A Fertőszentmiklós- Celldömölk szakaszt 1979-ben megszüntették (a következő időszakra előkészítésre került a **Fertő-tó – Balaton közti kerékpáros útvonal** kialakítása, melynek egy jelentős része ezen vasúti töltésen ad kiváló lehetőséget kerékpárút kialakítására).

Térségünk három állandó közúti **határátkelőhellyel** rendelkezik (Sopron, Kópháza, Fertőd). Gyalogos, kerékpáros (lovak) határátkelőink számosak (Ágfalva, Fertőrákos, Sopronkövesd, Und, Zsira, Sarród-Fertőújlak, Nagycenke). Az elvégzett útkorszerűsítések eredményei jelentősek, de még így sem jelentenek végleges megoldást az erre haladó forgalom kezelésében. A határok megnyitását követően számos határmenti fejlesztés központjában a régi közlekedési utak, kapcsolatok helyreállítása, az átjárhatóság biztosítása állt (Phare CBC, ETE projektek).

Térségünk büszkesége a **nemzetközi és térséget egy egészként kezelő kerékpárút hálózat**⁴, amelynek teljes körű kiépítését fő célul tűztük ki a 2008-as évben. (A térségben az idegenforgalmi és a szabadidős kerékpározás jelentős szerepet tölt be, ebből a szempontból különösen a Fertő tó körüli és a hozzá csatlakozó kerékpárutakat kell kiemelnünk.) Az útfejlesztési programhoz sajnos sem pihenőhelyek, sem szolgáltatásfejlesztési támogatások nem jártak. Az elkezdett óriási építkezés mellett a **LEADER külön intézkedéssel** (*Kerékpáros mintatársaság programhoz kapcsolódó kezdeményezések támogatása*), több, mint 100 millió forint támogatással segítette a folyamatot, ezáltal kiegészítő jellegét erősítve a térségben, az alábbi témákban:

- kerékpáros barát szálláshelyek, szolgáltatások kialakítása
- a térségi BIKE S.O.S szolgáltatás kiépítése
- a teljes térségi pihenőhely és információs rendszer kialakítása.

A hálózat kiépítése már a rendszerváltást követően megkezdődött, a 90-es években, nemzeti, majd határmenti alapként.

⁴ Ezen kerékpáros program a 4.2. fejezetnek is részét képezhetné, azonban itt már látni kell, hogyan néz ki ma a kerékpáros hálózatunk. A 2008. évi kerékpáros hálózati tervet mutató térkép a 6. sz. mellékletben található

Több, mint 2 milliárd Ft került térségünkbe a hálózatfejlesztés teljességének elérése érdekében az elmúlt évtizedben. Természetesen ezek mindegyike fejlesztési projekt részeként valósult meg, a *még hiányzó részek további GINOP, TOP, ETE fejlesztési projektek* részeit képezik majd (a tervek már rendelkezésünkre állnak). A kerékpáros mintatársaság program megvalósítása nemcsak közlekedésfejlesztésben kiemelkedő eredmény, hanem térségünk településeinek példaértékű együttműködési modellje is egyben. Összefoglaltuk az eddig megvalósult kerékpárút építéshez kapcsolódó projekteket táblázatos formában, melyet a 12. sz. mellékletben tekinthetnek meg, izgalmas olvasmány. Ugyanitt láthatják a 2012-20-as Fertő tó körüli kerékpárút fejlesztési terv három ütemes beavatkozásának térképét is.

Nemzetközi utak térségünkben

EuroVelo13 – Vasfüggöny kerékpárút

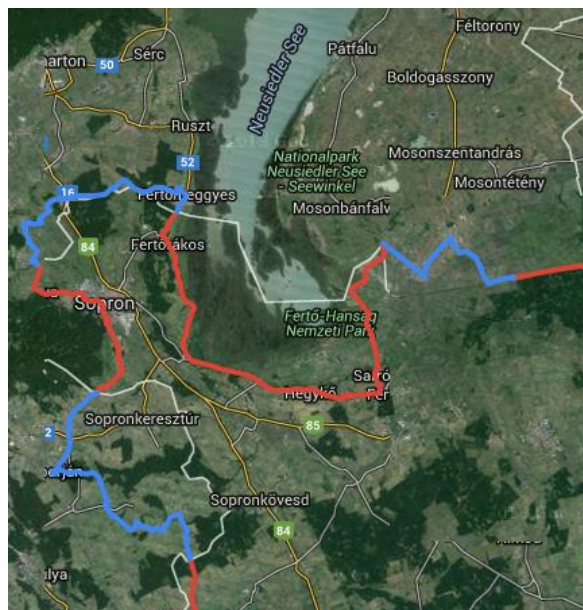
A felújított Fertő tó körüli kerékpárút magyar szakaszai után a burgenlandi szakaszokon is megjelent az új EuroVelo 13 kerékpártúra-útvonal, más néven a Vasfüggöny kerékpárút kitáblázása. Az Északi-tengertől egészen Törökországig tartó, az egykori vasfüggöny vonalát követő útvonal magyarországi szakaszai térségünkön is áthaladnak.

Szakraális utak (Mária út, Szent Márton út, SacraVelo)

A Mária út a Fertő-tó körüli útszakaszt érinti, míg a Szent Márton út főként Und, Kópháza településeket. A SacraVelo útvonal a turisztikailag kevésbé vonzó, alpolajai településeken vezet át.

Lovas túraútvonalak (EuroHorse)

A GINOP-ból fejlesztendő, a Kincsem programban nevesített, európai lovastúra útvonalon térségünk jelenleg egy alig használt útvonallal szerepel, Nagycenk-Hanság összekötő szakasszal. Lovakkal nemzetközileg használt útvonal a Fertő-tó körüli, valamint ezen útvonalat Hidegségen, majd Nagycenken át ismét Ausztriával átkötő útszakaszok. Szintén lehetőség egy Nagycenk-Kópháza-Harka-Sopron-Ágfalva-Schattendorf (Ausztria) lovastúraútvonal kialakítása. Célunk a jövőben ezen útvonalak fejlesztése.

2. ábra EuroVelo13 térségünket érintő szakaszai

Közművekhez kapcsolódó infrastrukturális ellátottság

Térségünkben az alpinfrastruktúrával való ellátottság szinte 100%-osnak mondható, azonban néhány területen akadnak hiányosságok, illetve fejlesztendő tevékenységek.

A csatornázottság területén Iván, Répceszemere, Csér, Csáfordjánosfa, Csapod települések azok, akik nem rendelkeznek települési szintű szennyvízelvezetési rendszerrel. Az uniós kötelezettségek teljesítése végett a 2014-20-as időszakban ezen problémát települések részben a VÍZMŰ segítségével, hagyományos csatornázással, részben önállóan, egyedi biológiai szennyvíztisztító rendszerek kialakításával (KEOP, ill. VP források bevonásával). A csapadékvíz elvezetés is több helyen megoldatlan probléma, ezek orvoslását is igyekeznek települések megoldani, vagy önerőből, vagy TOP-os források bevonásával. A települések belterületi útjainak, járdáinak felújítását korábban hazai forrásokból (TEÚT), vagy az adóssághkonszolidációból igyekeztek rendezni. A belterületi utak állapota átlagosnak mondható, a járdák állapota sokkal rosszabb. A települések többsége az elmúlt évtizedekben a külterületi utakra semmit, vagy minimális összegeket tudott fordítani, az előző időszak mezőgazdasági utak felújítására irányuló pályázatait indokolatlanul magas műszaki színvonal elérését követelték meg ezen útszakaszok kapcsán. Sajnos az 50-es évektől a gazdátársadalmat „züllesztő” folyamatok a mai napig kihatnak, és ha lehet, még inkább a befelé forduló, a közösséget kevésbé segítő attitűddel ruházták fel. Bízunk bent, hogy az immáron jól felszerelt gazdáink mind a külterületi utak

kiépítésében, mind pedig azok karbantartásában (hiszen 90%-ban ők használják) aktívabban és jelentősebben veszik ki részüket.

Környezeti adottságok

A megye országos jelentőségű természeti értékeit túlnyomórészt a **Fertő-Hanság Nemzeti Park** Igazgatóság kezeli. A nemzeti park **23 588 ha** védett (ezen belül 7 492 ha fokozottan védett) területéhez kapcsolódik az osztrák oldalon a Neusiedler-See Nationalpark, amellyel együtt **1994.** április 24-e óta Magyarország és Ausztria első határon átnyúló nemzeti parkja jött létre. Az Alpok és a magyar Kisalföld ölelésében fekszik a Fertő tó, mely évszázadok óta meghatározza a partján élő emberek életét. A táj és az ember élete itt harmonikusan összefonódott és eredményezte a páratlan kultúrtájat, melyet **2001-ben az UNESCO világörökségnek** ismert el. A felterjesztést Magyarország és Ausztria közösen kezdeményezte és közös megvalósításban készült el a táj kezelési terve is. A Fertő-tó kiemelkedő jelentőségű természeti értéke a gazdag madárvilág. Úgy a fajok számát tekintve, mint az egyes fajok állomány nagysága szempontjából, **Közép-Európa egyik legjelentősebb vízimadár-élőhelye.** Szerepel a jelentős madárélőhelyek listáján (Important Bird Areas), és a Ramsari Egyezmény által is védett terület. Védett növények: boldogasszony papucs, hagymaburok, légybangó, pókbangó, barázdás csüdfű stb. Védett állatok: szongáriai cselőpók, lápi póc, parlagi vipera, nagy kócsag, fekete gólya, gulipán stb.

A kistáj takarója meglehetősen változatos. A terület nagyobb hányadát különböző – főként löszös üledékeken képződött – **erdőtalajok** jellemzik (82%). A **barnaföldek** szerepelnek a legnagyobb területi részaránnyal (52%). Többnyire löszön képződtek, de találhatók harmadidőszaki üledékeken is Peresztegtől DNY-ra a határ mentén. Mechanikai összetételük homokos vályog, vályog; vízgazdálkodásuk általában kedvező, termékenységük besorolásuk V. főként szántók. Térségünkre a mérsékelt hűvös – mérsékelt nedves, de már **közel a mérsékelt száraz éghajlat** a jellemző. A napfényes órák száma évente az 1850 körül valószínű, ebből nyáron 720 óra körüli, télen kb. 180 óra napsütés várható. Az évi középhőmérséklet NY-on alacsonyabb (9,5°C), mint a K-I vidékeken (10,0°C körül). A nyári legmagasabb és a téli legalacsonyabb hőmérséklet sokévi átlaga 32,0-33,0°C ill. -15,5°C körüli. Az évi csapadékösszeg 650 mm körüli, a nyári félévé 400-420 mm. Az uralkodó szélirány az ÉNY-I, az átlagos szélesség 3,5 és 4,0 m/s közötti. Az éghajlat főként a mezőgazdasági kultúrák számára kedvező.

A térségnek folyóvizei közül az **Ikva patak** és a **Répcé folyó** a legjelentősebb. Az Ikva Ausztriából lép be az országba Sopron határában, majd keresztül folyik a városon. Innen a Fertőt délről félkörívben kerülve érinti Kópháza, Nagycenk, Pereszteg, Pinnye, Ebergőc, Röjtökmuzsaj, Fertőszentmiklós, Petőháza és Fertőendréd településeket, végül Tőzeggyármajornál a Hansági-főcsatornába torkollik. A Répcé Ausztria területéről lép be Zsira mellett hazánkba, majd Vas megyei kitérő után Répceszemere határában éri el ismét a kistérséget. Innen észak felé veszi az irányt és Agyagosszergény határában lép ki a térségből. A térség földalatti vízkészletei is értékesek. **Balfon gyógyfürdő, Hegykőn termálfürdő** működik. A **balfi ásványvizet** (savanyúvíz) már a rómaiak is ismerték. Az 1750-es években a Sopron melletti Brennberg-bányán nyílt meg hazánk első szénbányája. A közeli **Fertőrákoson** püspöki **kőfejtő** üzemelt. Az itt bányászott lajtamészko számtalan környékbeli épület számára szolgált építőanyagként, de szobrok is készültek belőle. A kőfejtő manapság turisztikai látványosság, benne **barlangszínház** üzemel (az elmúlt időszakban *kiemelt, több, mint 1 milliárdos* fejlesztés valósult meg a barlangszínházban).

Kulturális erőforrások

Az Alpokalja-Fertő táj térsége kiemelkedően gazdag történelmi, kulturális értékekben, ezt a történész szemüvegén át szeretnénk bemutatni.⁵

A helységeket jogállásuk alapján három csoportba oszthatjuk: szabad királyi városok, mezővárosok és falvak. Térségünkben csak Sopron lett szabad királyi város. Sopron városa a középkortól fogva maga is földesúri hatalmat gyakorolt Ágfalva, Balf, Bánfalva, Harka és Kópháza fölött. A térségben a legnagyobb birtokokkal a herceg Esterházy és a gróf Széchényi család rendelkezett. Az **Esterházyak** süttöri-szentmiklósi uradalmához tartozott Szentmiklós, Endréd, Süttör, Agyagos, Szergény, Csapod, Sarród és Széplak, a kőszegihez Alsó- és Felsőszakony. A **Széchényiek** voltak a földesurai Boznak, Hegykőnek, Hidegségnek, Homoknak, a két Ceneknek, Peresztegnek, Kövesdnek, Lövőnek, Horpácsnak, Gógánfának, Újkérnek és később Ivánnak. Az Esterházyak szentmiklósi és a Széchényiek sárvár-felsővidéki uradalmát a 16–17. században még a Nádasdy család kezén találjuk. Amikor Nádasdy Ferencet 1671-ben a Wesselényi-összeesküvésben való részvétele miatt lefejezték, birtokai a kincstárba szálltak. Ezután a Széchényiek és az Esterházyak adásvétel útján jutottak a birtokokhoz. Széplakot és tartozékait 1771-ig az Esterházyak elzálogosították a Széchényieknek. Egyházi birtokokat is találunk a területen. A **győri püspök** birtoka volt Rákos és Zsira, Lédec a csornai premonstreieké, Káptalanvis pedig a győri káptalané. A **Viczayak** birtokának számított Lózs, valamint Dasztifalu és Ebergőc egy része. Egy időben Pusztacsaládot a **Festeticsek** bírták. A 18. században Pinnyén, Petőházán és Szécsényben a Zeke család gyakorolt földesúri jogokat. A **Rátky** család birtokainak egy része a **Zichy-Meskókra** szállt (Salamonfa, Gyalóka, Und). Azt mindenképp meg kell jegyeznünk, hogy egyes helységeknél több földesura is volt. A **nemesi községeket** nemesek lakták, ők nem álltak földesúri hatalom alatt. Ilyen volt: Alszipor, Csér, Felszipor, Makkoshetye, Jánosfa, Nemeskér, Nemesvis, Szemere és Völcséj.

A középkortól kezdve Sopron és közvetlen környéke a **német betelepülések** hatására elnémetesedett. 1946-ig, a kitelepítésekig német többségű volt Ágfalva, Balf, Fertőboz, Fertőrákos és Harka lakossága. Sopronban az 1920-as évektől kezdtek a magyarok többségbe kerülni. A **horvátok megjelenése** az 1530-as évekre vezethető vissza, nevezetesen Fertőhomok, Hidegség, Kópháza és Und községekben. A kistérség többi települése – még ha érték német és horvát hatások is – megmaradt magyar többségűnek. A német lakosság jelenlétére utalnak ugyanakkor a 18. században az olyan elnevezések, mint Német-Lövő, Német-Pereszteg, vagy Német-Kövesd.

A kistérség lakói a középkortól fogva a nyugati keresztény hitet követték. A terület egyházigazgatási szempontból a Győri Egyházmegye soproni és locsmándi főesperességéhez tartozott. Az új hit, a reformáció lutheri ága az 1520-as évektől kezdve sugárzott szét Sopronból és környékéről. A kistérség nagy része evangélikus lett. Az 1640-es évektől kezdve megkezdődött a lakosság visszatérése a katolikus hitre. Az evangélikusok számára a soproni országgyűlés 1681-ben engedélyezte, hogy Nemeskőren szabadon tarthatnak istentiszteleteket és általában szabadon gyakorolhatják vallásukat. Az evangélikusok számára a templomépítést II. József egyenjogúsító türelmi rendelete (1782) engedélyezte. Így épült templomuk Sopronban, Ágfalván, Harkán, Balfon és Alsószakonyban (Nemeskőren már korábban). Napjainkban ezek a helységek evangélikus egyházközsége a Soproni Evangélikus Egyházmegyéhez tartozik. A jelenlegi katolikus egyházigazgatás a kistérség területét a soproni, a fertőszéplaki, a kapuvári és a csepregi esperesi kerület között osztotta fel.

Az Eszterháza Központ által kezelt épített örökségek világszinten kiemelkedő kulturális örökségek⁶:

⁵ Az alábbi alfejezet részeit Kelemen István, a Soproni Múzeum történésze foglalta részünkre össze az „Örökségünk” program keretein belül. Térségi teljes összefoglalója a Témahét füzetünkben jelent meg.

⁶ Forrás: Eszterháza Központ

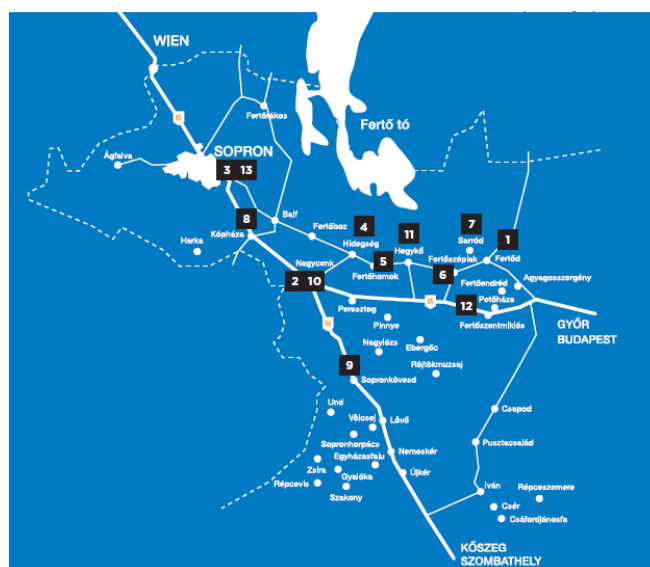

A TÁJ MEGANNYI HÍR(Ö)S CSALÁD TÖRTÉNETÉT SUTTOGJA, A RÉGMÚLT HAGYOMÁNYOK MÁIG ÉLŐ TÁRGYI, ZENEI, IRODALMI HAGYATÉKA VESZ KÖRÜL BENNÜNKET KÖZVETLEN KÖRNYEZETÜNKBEN. Az Alpokalja Fertő táj térsége a műemlékek, szellemi örökségek paradicsoma. Ezt az örökséget minden felelősségével számos kastély, tájház, alkotóház, kiállító tér, egyházi létesítmény őrzi az utókor számára. Hálózatunk tagjaival megismerkedve olyan helyeken járhat, ahol aktív részesévé válhat a múltnak. Gazdag épített és szellemi örökségünk, változatos programjaink segítségével mind a 39 településünkön talál tartalmas időtöltést a vendég, és helyi lakos egyaránt.

A Vidék Minősége védjegy hálózatba eddig bevont térségi épített örökségek:

A VÉDJEGY TAGJAI:

- 1 Esterházy-kastély – Fertőd
- 2 Széchenyi Kastély és emlékmúzeum, Széchenyi Mauzóleum – Nagycenk
- 3 Sopronbámfalvi Pálos-Karmelita Kolostor – Sopron
- 4 Hidegségi Szent András apostol-templom – Hidegség
- 5 Fertőhomoki tájház és pajtakocsa – Fertőhomok
- 6 Fertőszéplaki tájházak – Fertőszéplak
- 7 Sarródi tájház – Sarród
- 8 Kópházi horvát nemzetiségi tájház – Kópháza
- 9 Sopronkövesdi alkotóház – Sopronkövesd
- 10 Nagycenki alkotóház – Nagycenk
- 11 Csipkeház, Hegykő – Hegykő
- 12 Petőházi Cukoripari és Helytörténeti Gyűjtemény – Petőháza
- 13 Széchenyi Múzeumvasút – Sopron

Négy tématerületen végeztünk el **félstrukturált interjúkat**: az épített örökségek, a természeti örökségek, a világörökségi értékek és az építészeti örökségek. Interjúalanyaink dr. Vizi István, Fersch Attila, Taschner Tamás és dr. Veöreös András szakértők voltak, az interjúalanyok bemutatása és a válaszok az **1. sz. mellékletében** találhatóak.

Hungarikumok, megyerikumok

A Győr-Moson-Sopron Megyei Értéktár Bizottság soproni járási tagjai Dr. Tóth Imre, Dr. Veöreös András, Reischl Gábor, valamint Taschner Tamás. A megyerikumok közé eddig az alábbi értékeink kerültek be: Széchenyi István szellemi hagyatéka, Nagycenki Római Katolikus Temető, a Kisalföld népi építészete, a fertőszentmiklósi római katolikus templom barokk főoltára és mellékoltárai, a Szeredi kápolna és környéke (Fertőszentmiklós), a Sárló Boldogasszony templom (Kópháza). A

Hungarikumok közt a kulturális örökség témakörben találhatjuk a Fertő / Neusiedlersee kultúrtáját, valamint Gróf Széchenyi István szellemi hagyatékát.

Az értéktárakban szereplő örökségeken túl az alábbi térségi épített örökségek mindenképpen megemlítendőek: Kastélyaink: fertői Esterházy kastély, nagycenki, iváni, széplaki, horpácsi Széchenyi kastélyok, röjtökmuzsaji kastély, nagylózi Viczay kastély, rákosi püspöki kastély, csáfordi kastély, zsirai Rimanóczy kastély és a kastélyokhoz kapcsolódó több száz hektár történeti kert.

Számos kúriánk, kilátónk, vízimalmunk, templomunk, kápolnánk van. Kiemelkedő örökségnek érezzük a sarródi Kócsagvárat és a rákosi Barlangszínházat, a Mithras szentélyt, hidegségi Árpád kori templomunk, valamint a páneurópai piknik emlékhelyet.

A társadalom állapota

Demográfia⁷

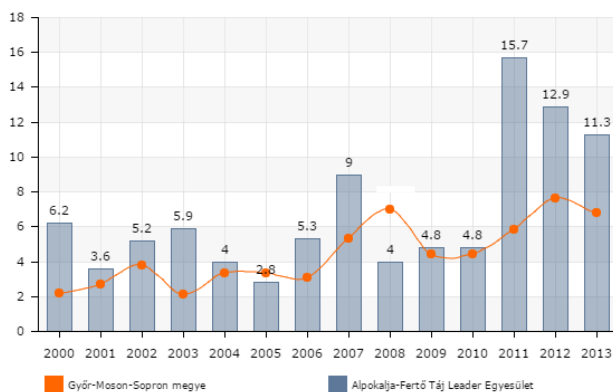
Térségünkben a népesség száma 10 év alatt 1000 fővel nőtt. A térség 2001-es népszámlálási adatok alapján 37.875 fő állandó népességgel rendelkezett, melynek mindössze 25%-a helyben foglalkoztatott. A 2011-es adatokban a lakosságszám már 38.740 fő, míg a 2015-ös KSH adatok alapján ez a szám 39ezer fölé emelkedett.

TELEPÜLÉS	LÉTSZÁM (FŐ)	TELEPÜLÉS	LÉTSZÁM (FŐ)	TELEPÜLÉS	LÉTSZÁM (FŐ)
Ágfalva	2 114	Fertőszéplak	1 284	Pinnye	361
Agyagosszergény	887	Gyalóka	79	Pusztacsalád	276
Csáfordjánosfa	224	Harka	1 696	Répceszemere	305
Csapod	552	Hegykő	1 397	Répcévis	380
Csér	36	Hidegség	359	Röjtökmuzsaj	447
Ebergőc	148	Iván	1 355	Sarród	1 027
Egyházashalu	879	Kópháza	2 052	Sopronhorpács	822
Fertőboz	274	Lövő	1 437	Sopronkövesd	1 163
Fertőd	3 404	Nagycenk	1 870	Szakony	455
Fertőendréd	623	Nagylózs	978	Újkér	997
Fertőhomok	613	Nemeskér	222	Und	368
Fertőrákos	2 249	Pereszteg	1 392	Völcsej	378
Fertőszentmiklós	3 785	Petőháza	1 044	Zsira	808
				Összesen	38 740

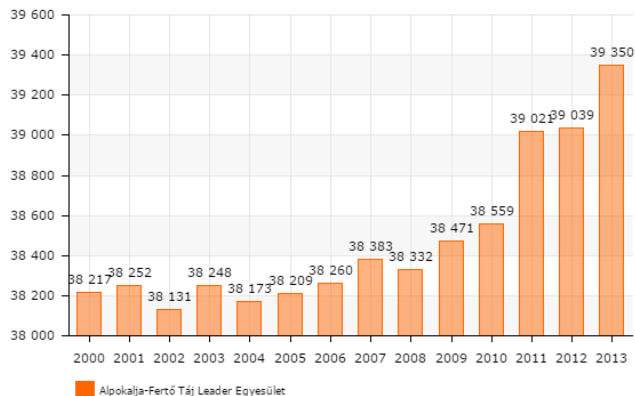
3. ábra Térségünk lakosságszáma (2011. évi KSH szerint)

A természetes fogyás és szaporodás alapján viszont látható, hogy nem a helyben született gyermekek miatt, hanem az ország más területeiről ide költöző személyek járultak hozzá a növekedéshez. Sajnos 10 év alatt 2%-kal kevesebb gyermek született, és 2013-ban még az országos átlagtól is 5%-kal maradtunk el. Ausztria közelsége miatt tisztában kell lenni azzal, ami az ország többi részére nem igazán jellemző, hogy nálunk a munkaerőhiány legalább akkora problémát jelent, mint máshol a munkanélküliség. A legjobb szakembereinket bevonzza az osztrákok által ígért álomfizetés, de a 2008-as válságnak is meghatározó szerepe lehetett benne.

⁷ A témakörhöz kapcsolódó, itt helyet nem kapó diagrammok, ábrák a 8. sz. mellékletben találhatóak

5. ábra Vándorlási egyenleg (ezrelék)

4. ábra Lakónépesség száma az év végén

A vándorlási egyenlegről látszik, hogy 2010-11 között háromszorosára nőtt a térségünket elhagyók létszáma, ami hatalmas veszteséget jelentett munkaerő téren. Szerencsére az utóbbi időben, ha csak lassan is, de 2-3 ezrelékkal csökken évente a térségünket elhagyó személyek száma. 2001-ben az állandó lakosság 1,1 %-a volt regisztrált munkanélküli, a tartós munkanélküliek aránya a teljes lakossághoz viszonyítva 0,4%. Ha az inaktív lakosság számához arányítjuk a munkanélküliségi mutatókat, akkor kiderül, hogy az inaktív lakosság 3,4%-a volt regisztrált munkanélküli és 1,1%-a tartós munkanélküli. Az országos viszonylatokhoz képest a lakosság képzettsége elmaradott. A 2011-es adatok alapján a legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzett 7 éves és idősebb korosztály 3%-kal több térségünkben, míg a legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség már 10%-kal, a felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebb népesség pedig 8%-kal marad el a hazai átlag értéktől.

	Magyarország	Győr-Moson Sopron megye	Alpokalja-Fertő táj térsége
Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzett 7 éves és idősebbek aránya (%), 2011	25	23,8	27,8
Legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség aránya (%), 2011	49,5	49	38,8
Felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebb népesség aránya (%), 2011	18,5	17,8	11,2

Ez a tény is alátámasztja, hogy Ausztria vonzáskörzetében szakember hiánnyal küszködnek településeink, vállalkozóink, mert aki csak teheti, kijár dolgozni a magasabb bérezés végett. Ebből adódóan fontos elősegítenünk kisvállalkozóink versenyképességét pl. pályázati kiírások által, hogy tevékenységeiket fejlesztve szép lassan lehetőség szerint önállóvá tudjanak válni, és ne legyenek rákényszerülve a külföldi munkákra, hanem területünkön is adott legyen számukra a megélhetés, ráadásul olyan munkában, amit szeretnek is végezni. Öntudatilag sem mindegy, hogy valaki alkalmazott, vagy önmaga főnöke, teljesen más hozzáállást, kiállást ad az embereknek.

A regisztrált bűncselekmények száma az elkövetés helye szerint ezer lakosra viszonyítva az országos átlag hoz képest 63%-kal, míg a megyei átlaghoz viszonyítva 45%-kal kevesebb bűncselekményt követnek el. A 2011-es népszámlálás során magukat cigány (románi, beás) etnikai kisebbséghez tartozónak vallók eloszlása látható a térképen a lakosság százalékában. Térségünkben Gyalókon és Szakonyon kívül Répceszemere és Iván település bír jelentősebb létszámmal. 39 településhez, valamint 2011-ig országos viszonylatban 1/3-dal nőtt a cigányság száma 2001-hez képest, egy nagyon jó aránynak számít.

Foglalkoztatottság

Az osztrák fizetés sok munkaerőt vonz el térségünkől, így állandó a munkaerőhiány így, aki szeretne dolgozni, mindenképpen talál nálunk valamilyen munkalehetőséget. Ezt támasztja alá a hazai átlagnál 5,5%-kal magasabb 63,4%-os foglalkoztatottsági arány a 15-64 éves népességen belül, valamint a munkanélküliségi ráta drasztikus csökkenése 2009-2013 között, ami 544 fővel, vagyis a 66%-kal lett alacsonyabb. A munkanélküliek 15% 25 év alatti, 42%-a 25-45 év közötti és 43%-a 45 év feletti.

A szórványtelepülések között azonban a lakosság 71%-a ingázik, amit az egymáshoz való közelségük tesz lehetővé, mivel az egy településen átlagosan foglalkoztatottak száma nagyjából mindenhol 60-65 fő körül mozog, így a munkahelyek eltérő eloszlása ezt nem támasztja alá. A hazai viszonylatban 36,5%-kal többen ingáznak nálunk, viszont csak 6%-kal jut több autó 100 lakosra térségünkben. Ebből arra lehet következtetni, hogy a legtöbben a tömegközlekedést részesítik előnyben. A helyi közlekedéseken viszont lenne még mit javítani, hogy megkönnyítsük az emberek munkába, a fiatalok iskolába járását.

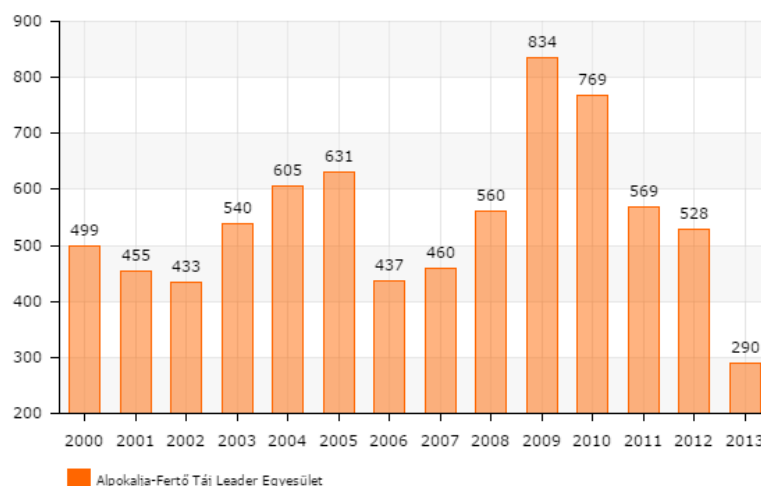
Humán közszolgáltatások⁸

A közszolgáltatásokkal való ellátás mennyisége és minősége is az átlagon felülinek mondható. Áttekintésként a településenkénti ellátásokat elemző ábrát szeretnénk ennek egyik alátámasztásaként bemutatni, a 8. sz. mellékletben található meg.

Bölcsőde: 2009-ben nyitotta meg kapuit az első bölcsőde HACS-unk területén. Csak Fertőszentmiklóson és Fertődön található jelenleg bölcsőde, ebből is csak Fertőszentmiklóson fogadnak 6 hónapos kortól kisgyermeket. 2012-ben duplájára bővítették a bölcsődei férőhelyek számát, 2 csoportban működött tovább. A rendkívül szigorú előírások, és az egy csoportra előírt szakemberek száma végett (míg a csoport létszám a bölcsőde esetében nem haladhatja meg a 15 főt, de két szakápoló és két dadus itt is kötelező) önkormányzat az egy csoport mellett folytatta tovább működését a felmerülő igények ellenére is.

Óvoda: 2012-2013 között 100 férőhellyel bővült a befogadóképessége ezen intézményeknek, ami nagy ugrást jelentett az előző évek átlagosan 10 fős változásaihoz képest. Az egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek számán is látszik, hogy jelenleg 69%-os az óvodák kihasználtsága térségünkben. Ez 10%-kal alacsonyabb az országos átlaghoz képest. A térségben 2011-ben 1487 óvodai férőhelyre felvett gyermekek száma: 1195 fő, tehát 292 nem kihasznált, üres férőhely van a kistérségben (12 óvodai csoport). Az óvodai férőhely kihasználtság 78 %-os, valamivel alacsonyabb a megyei átlagnál (88%). Az egyes óvodai csoportok átlaglétszámát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a csoportok 98%-a a törvényi átlaglétszámmal működik. Az óvodai ellátás fenntartásáról a települési önkormányzatok saját fenntartású intézménnyel és társulással gondoskodnak. Néhány kisebb településen tagintézmény működik, ahol egy nagyobb település óvodája látja el a gesztorintézményi feladatokat. Tagintézményt tart fenn az óvodai ellátás területén: Fertőd (tagóvoda Agyagosszergényen, Fertőendrédén, Röjtökmuzsajon és Sarródon), Fertőszentmiklós (tagóvoda Fertőszentmiklóson és Csapodon), Sopronkövesd (tagóvoda Újkéren), Zsira (tagóvoda Répcevisen). 13 településen helyben nincs óvoda

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

6. ábra Regisztrált munkanélküliek száma (fő)

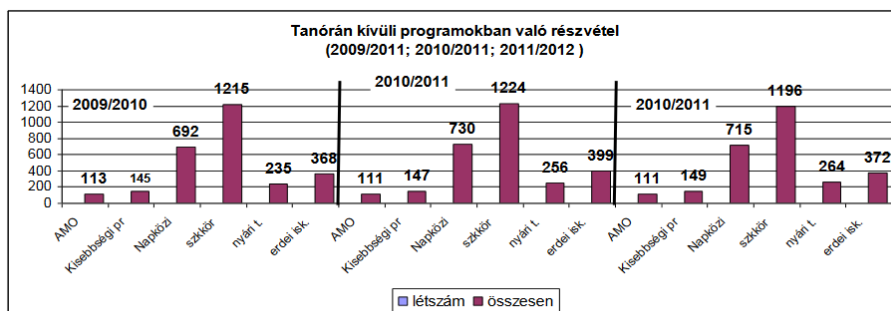
⁸ A statisztikai adatok és ábrák forrása: Sopron-Fertőd kistérség közoktatási intézkedési terve, II. felülvizsgálati anyag

(Csáfordjánosfa, Csér, Ebergőc, Fertőboz, Gyalóka, Hidegség, Nemeskér, Pinnye, Pusztacsalád, Répcevis, Szakony, Und, Völcsej).

Általános iskola: Az általános iskolákban tanuló gyermekek száma 2001-2011 között 1000 fővel csökkent. Az utóbbi 2 évben viszont lassú emelkedés mutatkozik a létszámon, ami a társadalmi rész szaporodás és fogyás különbségének csökkenéséből adódik. Igaz, az ország egyik fejlett térségéről van szó, így egy -két év alatt is jelentős létszámváltozással lehet számolni. Valószínűleg ez játszik szerepet Ágfalva esetében is, a Sopronból kiköltözők száma növeli a tanulólétszámot is. (A létszámadatokhoz, intézményrendszerhez kapcsolódó grafikonok, ábrák is a 8. sz. mellékletben találhatóak)

A pedagógusok korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a kistérség pedagógusainak többsége a 40-50 év között van. Nagyon alacsony a fiatalokat foglalkoztató intézmények száma. A legnagyobb mértékben a napközit és a szakköröket veszik igénybe a tanulók, de öröndetes hogy a zeneiskola oktatást, és az erdei iskolát is sokan választják. Alacsonynak tűnik az iskolák által nyárra szervezett táboron való részvétel. (lsd. ábrát a 8. sz. mellékletben)

Település	Osztályok száma	Összevont
Ágfalva	8	
Egyházasköze	7	
Fertőd	22	1
Fertőrákos	8	
Fertőszentmiklós	18	1
Fertőszéplak	8	
Harka	8	
Hegykö	8	
Iván	9	
Kópháza	8	
Lövő	12	
Nagyecsek	8	
Pereszteg	8	
Sopronkövesd	8	
Sopronhorpács	8	
Zsira	8	
Összesen	156	2

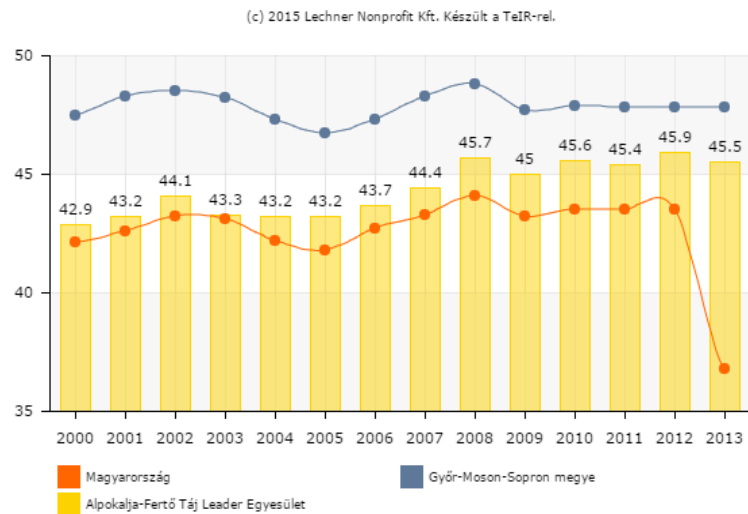
Tanórán kívüli programokban résztvevők száma

Nappali tagozatos középiskolások: Térségünk egyetlen középiskolája a Fertődön működő Porpáczy Aladár Középiskola. Az intézmény évfolyamonként négy osztállyal indul: a magyar-oztrák képzés keretében a pénzügyi-számviteli ügyintéző, a nyelvi (angol, német) és informatikai felkészítő évfolyam, turisztikai szervező, értékesítő szakképzés, valamint mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó szak. Az intézmény felnőttképzési lehetőségeket is nyújt, számos közösségi és egyéb pályázati program aktív résztvevője. Wellner Andrea igazgató asszony 2009. óta egyesületünk Örökségünk, Alpokalja-Fertő táj programjának is a szakmai vezetője, majd 2014 óta segítségünkre van a KultúrHáló program szervezésében is. A 2016-os év az intézmény életében meghatározó, hiszen a tervek szerint a korábban az Esterházy kastélyban működő iskola Fertődön egy új épületkomplexumban nyithatja meg kapuit.

Orvosi ellátás: 2013-ban az egy házi orvosra jutó lakosok száma majd 1800 fő volt. 2010-2011-ben látszik egy nagyobb szakember hiány a közegészségügyben, amit a 2008-as válság idézhetett elő, de 2012-2013-ra nagyjából visszaállt az átlag létszám az előző évekhez képest.

Jövedelemi viszonyok

A térségi átlagos munkabér jövedelemadóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve 626.000 Ft, ami a megyei szinthez képest még mindig 166.000 Ft-tal alacsonyabb, de az országos átlagtól is elmaradunk 50.000 Ft-tal. A térség állandó lakosságának nagy része Ausztriában dolgozik, ott is adózik, így ezért az adat nem felel meg a valóságnak. (az osztrák minimálbér 800 EUR, az átlagos bér, amiért elszegődnek 2-6000 EUR között mozog) A lakosság 37%-át alkották 2011-ben a rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkező aktív korúak (15-59 éves) térségünkben. Térségünkben lényegében nincs munkanélküliség, 1,2 %-ot prognosztizálnak. A munkanélküliek nagy része nő. A hazai átlaghoz viszonyítva azonban térségünk vállalkozói, adófizetői száma magas, közel azonos nagyságú a megyeivel. A fejlesztési források elosztásánál érdemes lenne azt is figyelembe venni, hogy valójában, adó formájában hol is fordítódnak vissza a fejlesztési források nagyobb arányban, azaz hol válnak működő tőkévé az EU-s források. Ebben megyénk, térségünk élen jár.

7. ábra Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)

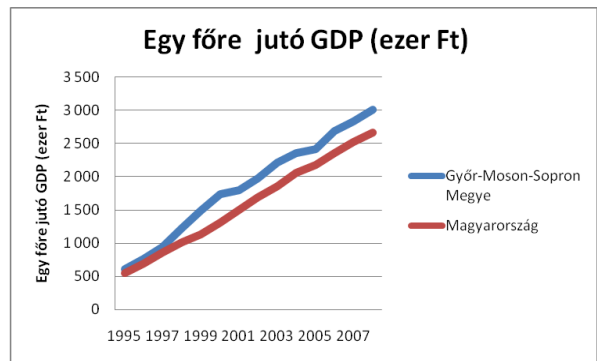
Lakásvizonyok

A 2008-as válság óta folyamatos csökkenés tapasztalható a lakások építésének számában. A 2008-as adathoz viszonyítva 2013-ban csak harmad annyi építkezésbe kezdtek bele az itt élők. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 2011-ben 7,6%-ot tett ki, ami 2,9%-kal volt alacsonyabb a hazai átlaghoz képest. Ebben persze Nyugat-Magyarország kedvezőbb jövedelem viszonyai játszanak szerepet. Egyre több fiatal próbál Nyugat-Magyarországon elhelyezkedni a kivándorlások miatt folyamatosan felszabaduló munkahelyek, a magasabb jövedelmek miatt, a gyönyörű és hazai viszonylatban fejlett környezetről nem is beszélve. Albérlet szempontjából viszont nincs könnyű dolguk, mert az osztrák fizetésekhez vannak szabva az árak. A legolcsóbb sincs 50000 Ft + rezszi alatt, ami egy kezdő fizetést komolyan megtépez. Ilyen feltételek mellett viszont nem sok tartalékuk marad a fiataloknak az életük építésére, mondhatni nem tudnak egyről a kettőre lépni. Egy saját lakás csak vágyálom lehet számukra, de még egy saját autó fent tartása is gondokkal járhat. A fecskéházak jelentenének megoldást számukra.

A gazdaság helyzete

A régió és a megye adatait nézve a térség jó gazdasági mutatókkal rendelkezik, főként az északi, kevésbé a déli része. A természeti-táji adottságok és az országos szinten is jelentős műemléki környezet kedvelt idegenforgalmi célponttá teszik a területet. Éppen ezért a térség legfontosabb célkitűzése az idegenforgalom fejlesztése, különösen a falusi turizmus, a lovas és a kerékpáros turizmust, valamint az ökoturizmus. A térség klímájának, talajadottságainak és az itt élők hozzáértésének köszönhetően a Soproni borvidék hazánk egyik legnagyobb múlttal rendelkező borvidéke. Már a kelták és a rómaiak is foglalkoztak itt szőlő- és bortermeléssel. A középkorban az ország egyik legjelentősebb borvidékének számított a soproni. Napjainkban Sopron és a Fertő vidékére kiterjedő borvidék Soproni körzetéhez 11 település tartozik. Tradicionális jelentőségű a Fertő-parti zöldségtermesztés is. Ne feledjük, hogy a térségben korábban több cukorgyár is működött. Az ország első finomítója 1794-ben Sopronban nyílt meg. Az 1850-es évektől működő sopronkőhidai gyár 1879-ben Petőháza-ra került. A nagycenki cukorgyár 1855–1931 között üzemelt, majd beolvadt a petőháziába. A petőházi cukorgyár 2007-ben zárt be.

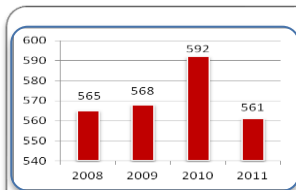
A vállalkozói környezet, külföldi tulajdon, ágazati koncentrációt tekintve térségünkre az átlagosnál egyértelműen (mérsékelten) kedvezőbb jellemzők vonatkoznak, szolgáltatási dominancia mutatkozik, ám a külföldi tőke jelenléte jóval mérsékeltebb. A vállalkozói környezet, külföldi tulajdon, ágazati koncentrációt tekintve térségünkre az átlagosnál egyértelműen (mérsékelten) kedvezőbb jellemzők vonatkoznak, szolgáltatási dominancia mutatkozik, ám a külföldi tőke jelenléte jóval mérsékeltebb. Térségünk iparában a hagyományos és a modern iparágak is jelen vannak:

- Az erdőkre települt ffeldolgozó, asztalosipari vállalkozások ma is meghatározók a térségben (Velux, Hungaropro).
- A hagyományos fémszerkezet-gyártás is modernizáción esett át, és tartja piaci pozícióit (Roto Elzett, Euro-Elzett, Wolf-Plastics).
- Új, modern autóipari-beszállító, elektronikai, gépipari, csomagolóipari iparágak is megtelepedtek az elmúlt évtizedben (Autoliv, Profimaster), ugyanakkor ezek zömében nem magasan kvalifikált munkaerőt igényelnek.
- A Kisalföld adottságainak köszönhetően jelentős az agrárgazdaságok száma. Többségük őstermelő, azonban jelen vannak nagy agrár vállalkozások is, mint a GSD Agrarprodukt, az Ethofer Kft, valamint jelentős a volt, immáron átalakult TSZ-ek (hegykői, fertődi, újkéri) működése is.
- Állattenyésztéssel már nagyon kevesen foglalkoznak, a Nemzeti Parknak a génmegőrzésben jelentős szerepe van.
- Számos településen léteznek kijelölt vállalkozói övezetek, amelyekkel kapcsolatosan azonban két fontos feladat jelenik meg: egyrészt lényeges az övezetben az infrastruktúra kiépítése, másrészt pedig szükséges egy térségi szintű befektetés ösztönző munka végrehajtása (közös marketing, telephelyi adatbázis, inkubálási szolgáltatások kialakítása).

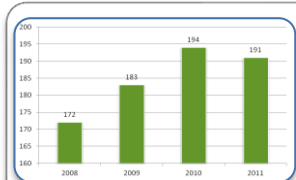
Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások jegyzet tőkéje 2013-ban, egy lakosra vetítve 420.000 Ft volt térségünkben, ez a hazai átlag 24%-a. Míg az országban 2005-2013-ig viszonylag folyamatosan nőtt a jegyzett tőke, ami a vállalkozások számának növekedését jelentette, addig területünkön 2004-2013-ig viszonylag stagnált a vállalkozások száma. Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások bruttó hozzáadott értéke, egy lakosra vetítve 2013-ban 1.131.000 Ft, ez a megyei átlag felét sem éri el, ami 2.475.000 Ft. A hazai átlag vállalkozások számának 39%-ával rendelkező megyénk bruttó hozzáadott értéke 18%-kal haladja meg az átlag 2.038.000 Ft-t. Helyi önkormányzatok iparűzési adóbevétele, egy lakosra vetítve (1000 Ft) 625.803 Ft, ez 7%-kal kevesebb az átlagnál, a megyei szinthez képest pedig 21%-kal. A megyei átlag 117.603 Ft-tal haladja meg az országos szintet. Ebből kiderül, hogy megyei szinten tényleg magasabb az önkormányzatok keresete, viszont térségi szintben gazdaságilag mindenhol az országos átlagok alatt maradt térségünk.

Mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal 2013-ban 1475 személy rendelkezett térségünkben. Ez 28%-os visszaesést mutatott az előző évi 2032 főhöz képest. Az egyéni vállalkozók száma 1067 fő volt 2012-ben. Az őstermelőktől eltérően itt nem 2012-ben, hanem 2011-ben történt egy drasztikus létszámváltozás. Mindössze az előző évi 1317 főből 35 személy maradt továbbra is egyéni vállalkozói kategóriában.

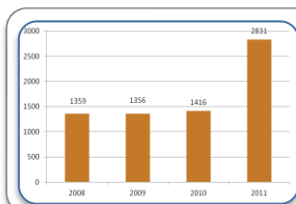
Ipari – építőipari vállalkozások:

A 2011-es évben csökkenés mutatkozott az ipari-építőipari ágazatban. Összesen 30 vállalkozás szűnt meg térségünkben a 2010-es év 591 vállalkozásából. A hanyatlás oka valószínűleg, hogy a 2008-as válság ez időben éreztette hatását területünkön, így lecsökkent a lakosság körében az építkezések száma.

Mezőgazdasági vállalkozások:

Az építőiparhoz hasonlóan itt is csökkenés figyelhető meg a 2011-es évben, de itt nagyságrendileg elhanyagolhatónak tekinthető, mivel csak 3 vállalkozás szűnt meg a 2010-es 91 vállalkozással szemben, mivel élelmiszerre például mindig szüksége van az embereknek, akármennyire is kevés a pénzük, míg a lakások építése elhanyagolható.

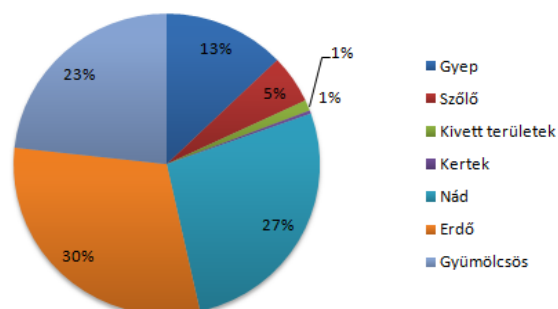

Szolgáltatások:

A 3 vállalkozási kategória közül egyedül a szolgáltatásban részt vevők száma nem mutatott visszaesést 2011-ben, sőt 2831 főre nőtt a létszám, ami az előző évhez képest pont 50%-os robbanást jelentett. A külföldi vendégek miatt itt nem érződött annyira a válság hatása, és a jobb kereset reményében többen belevágtak szálláshelyek kialakításába.

A Kisalföld adta lehetőségeink

⁹A mezőgazdaság messze a legnagyobb földhasználó a régióban, az intenzitás valamint a termelési súlypontok széles palettájával. A mezőgazdaság kulcsszerepet tölt be olyan szektorokban is, mint például a helyi élelmiszerellátás, a turizmus, a természetvédelem, a vízvédelem és a vízhasználat. A Fertő tó magyarországi vízgyűjtőterületének **mezőgazdaságilag használható összterülete kb. 26 705 hektár**, amiből **13 000 hektár ténylegesen mezőgazdasági** céllal használt termőterület. A magyar oldalon is főleg a kis és közepes gazdaságok működnek. Fertőrákos, Sopron, Fertőboz, Hidegség, Fertőhomok, Hegykő, Fertőszéplak és Sarród térségében a művelési ágak megoszlása (lásd még a 13. táblázatot):

13. táblázat: Mezőgazdasági területhasználati csoportok (km ² -re kerekítve) és fejlődésük a Fertő tó vízgyűjtőterületén (Soja et al. (2012a))								
Közet	Ültetvények		Legelő		Szántóföld		Erdő	
	1986	2003	1986	2003	1986	2003	1986	2003
Neusiedl/See	86.9	79.8	17.1	52.8	610.3	574.4	31.8	45.1
Rust	5.0	4.5	0.1	0.2	1.5	1.8	0.2	0.2
Eisenstadt	4.9	3.9	0.7	1.3	14.2	14.0	11.1	12.9
Eisenstadt-Umgebung	39.7	26.5	9.9	17.3	155.8	142.8	71.9	98.6
Mattersburg	2.7	7.7	8.6	15.6	100.3	66.8	67.8	83.3
Sopron-Fertőd	12.6	18.5	51.5	100.8	335.0	251.8	176.0	195.2
zöld = növekedés; piros = csökkenés								

Az ökológiailag művelt területek terjedelme folyamatosan növekszik, jóllehet inkább a külföldiek által használt területeken. A nagy kiterjedésű gyepterületeken **ökológiai alapú rét-legelő gazdálkodást** és ősi magyar állatfajták tenyésztését végzi a **Fertő-Hanság Nemzeti Park** Igazgatósága. A meglévő jogi

⁹ Forrás: Fertő tó stratégiai tanulmány, 2013.

hátteret kihasználva a Fertő tó mentén csaknem minden gyepterület a Fertő-Hanság Nemzeti Park vagyonkezelése alatt áll. 1986-tól 2003-ig az intenzív (belterjes) gazdálkodású szántóföldek és ültetvények mérete csökkent a legelők és erdőterületek javára. A magyar oldalon ez a változás (elsősorban a rendszerváltás miatt) különösen szembetűnő. A Fertő-tavi **nádasok** hasznosításához történelmi hagyományok fűződnek. Kezdetben, legelőként szolgáltak, majd építőanyagként nyertek egyre nagyobb jelentőséget. A hagyományos kézi aratás mellett a hatvanas évek közepétől megjelent az üzemszerű gépi aratás is. Az építőanyag mellett a nád még számos használati eszköz alapanyagául is szolgált a környékben élőknek: párnát, szőnyeget, táskát, papucsot, kalapot és faliszőnyeget is készítettek belőle. A szegényebbek számára ez kiváló kereset kiegészítő lehetőséget jelentett, de mára sajnos már csak nagyon kevesek ismerik és terjesztik e hagyomány fortélyait.

¹⁰Sajnos térségünk **állatállományával** kapcsolatban nincsenek pontos adataink, így csak a megyei felmérésre tudunk hivatkozni. Győr-Moson-Sopron megyében a haszonállatok közül a szarvasmarha és a sertés tenyésztése a legjelentősebb. 2012-ben állományuk egyaránt 9 százalékkal növekedett. Térségünkben 8 tejtermelő tehenészet található: 1 Hegykőn, 1 Nagycenken, 2 Fertődön, 2 Petőházán és 2 Szakonyban. Közülük a Hegykői Mezőgazdasági Zrt. a legnagyobb, naponta 2 kamiont is meg tud tölteni tejjel, viszont külföldre értékesíti a nyers tejet feldolgozásra. Húsmarhák esetében térségünkben egyedül a Fertő-Hanság Nemzeti Park állít elő feldolgozott készterméket szürkemarháiból és vízi bivalyaiból, a többiek élő állatként értékesítik marháikat.

A további állatfajok közül a juhok száma 9 ezerre nőtt, a baromfiállomány 1753 ezer darab. Újkéren és Lövön található térségünk két jelentősebb pulykatartó telep. Újkéren nagyságrendileg 60.000 pulykát nevelnek fel évente, míg Lövön több, mint 100.000 állatra tehető ez a szám. Így a lövői pulykatenyésztés országunk egyik legjelentősebb telepének számít. Állataikat a kecskeméti telephelyű Gallfood Kft.-hez szállítják be, de Pereszteg is található egy baromfik vágására szolgáló pont, ahova a kisebb helyi termelők szállítják feldolgozás céljából állataikat. A vágópontnak Sopronban található a húsboltja. Az elmúlt időszakban ismét népszerűbbé vált a házinyúl - tenyésztés, állományuk 2011 óta megduplázódott. A méhcsaládok száma 28 ezerre növekedett megyénkben. Térségünkben hozzávetőlegesen 180 méhészmunkálkodott 2015-ben. **Halászat** szempontjából a Fertő tó kezelése a Fertő-Hanság Nemzeti Park tevékenysége alá tartozik. Az új halászati törvény szerint a nemzeti parknak is a rekreációs horgászatot kell előnyben részesítenie, így az idei évre csak egy személy számára adta ki halászati engedélyt. Valószínűleg ez lehet az oka annak, hogy megduplázódott a horgászok számára eladott napijegyek száma az előző évekhez képest. **Vadászat** szempontjából a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatása alatt álló területeken nem folytatnak trófeavadászatot, csakis állományszabályzás céljából vadásznak, és azt is csak a Fertő-tavi Földtulajdonosi Közösség területén tehetik meg a nemzeti park hivatásos vadásza. A vadászok létszámának visszaszorítására folyamatos a törekvés, míg a többi szőrmés és szárnyas dúvad gyérítésére egy-két alkalom is elegendő évente.

A **szántóföldeken** a területre jellemző, **hagyományos növénytermesztés** folyik gabona- és olajos növényekkel. Megyénkben a szántóföldi növények közül legjelentősebb a gabonafélék termesztése, ezen belül a búza és a kukorica aránya a legmagasabb. 2012-ben a búza termésmennyisége 3 százalékkal csökkent az előző évhez képest, és valamennyi fontosabb őszi betakarítású növény termésmennyisége elmaradt a 2011. évitől. 2012-ben kukoricából 4,7 millió tonnát, az utóbbi évek egyik legalacsonyabb termését takarították be, ami elsősorban a rendkívüli szárazsággal magyarázható, búzából 4 millió tonnát, és a térségünkre még jellemző repcéből 400.000 tonnát takarítottak be. A **hegykői zöldségtermesztés** nagy múltra tekint vissza, így országszerte is ismert. A „fertei” földeknek köszönhetően „Hegykői zöldségek” gyűjtőnéven messze földön híressé lett a hegykői zeller, a zöldség (fehérrépa), sárgarépa és hagyma. Térségünk legnagyobb gyökérzöldség termesztoje Som János 180 ha-on gazdálkodik. 2015-ben 12,78 ha-on vetettek sárgarépát és 20,57 ha-on petrezselyemgyökeret, ebből 640 tonna sárgarépa és 620 tonna petrezselyemgyökér került betakarításra. Termékeiket helyi boltokban és a Hegykői Zöldség Kft. által a Spar üzleteiben is országszerte értékesítik.

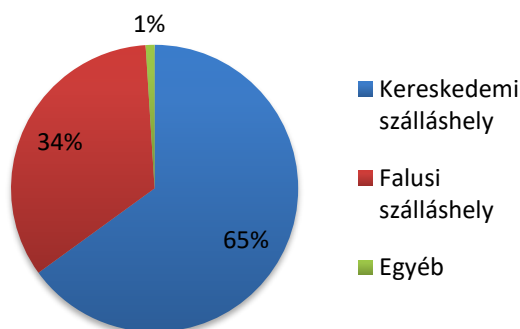
¹⁰ https://www.ksh.hu/docs/hun/agrar/gsozo2013/gsozo_gyorms_lowres.pdf

A **soproni borvidéken** két hegyközség - Sopron Városkörnyék és a Sopron Fertő menti -, foglalkozik szőlőtermesztéssel, ahol jelentős (84–86 %) a kék szőlő fajták előfordulása. A hegyközségi tagok száma 3 321 fő. Az osztrák borok a térség borászainak komoly konkurenciát jelentenek. A bor mellett a 2014-es évben megnyitott Hegykőn a térség első **pálinkafőző** manufaktúrája. A következő időszakban a főző továbbfejlesztése, valamint térségi **kézműves sörfőzés** lehetőségének megteremtése is megjelent az igények közt, amely teljessé tenné a térségi kínálati palettát.

Értékesítési lehetőségek. A hagyományos növénytermesztésben megjelenő kultúrák zöme exportként kivándorol az országból, és sokszor feldolgozott terméként visszatérnek hazánkba. A feldolgozó ipar (malmok, olajütők nincsenek térségünkben) kiépítettsége alacsony szintű a térségben. A következő időszakban a kertészeti termékek feldolgozását irányozta elő néhány vállalkozó, amely nagy előrelépés lenne a térségi termékkör bővülésében. (jelenleg térségünkben az is probléma, hogy a termékek száma, feldolgozatlanáguk végett, kevés) Kistermelőink számára az elmúlt időszakban számos új értékesítési csatorna jelent meg: több település elindította helyi termékekre alapozott piacait, ezek közül a sopornkövesdi és a hegykői kiemelendő példa. Az utóbbi években Sopronban, a Perkovác ház általi kezdeményezéseket folytatva (HaMi, Kékfrank) középpontba kerültek a térségben előállított helyi termékek. 2013 óta indított Vidék Minősége védjegy hálózatunk számos megjelenési, értékesítési lehetőséget biztosított a hálózati tagoknak. 2016.01.20-án kerül átadásra ünnepélyes keretek között első Vidék Minősége Értékesítési Pontunk a hegykői Tornácós Panzióban.

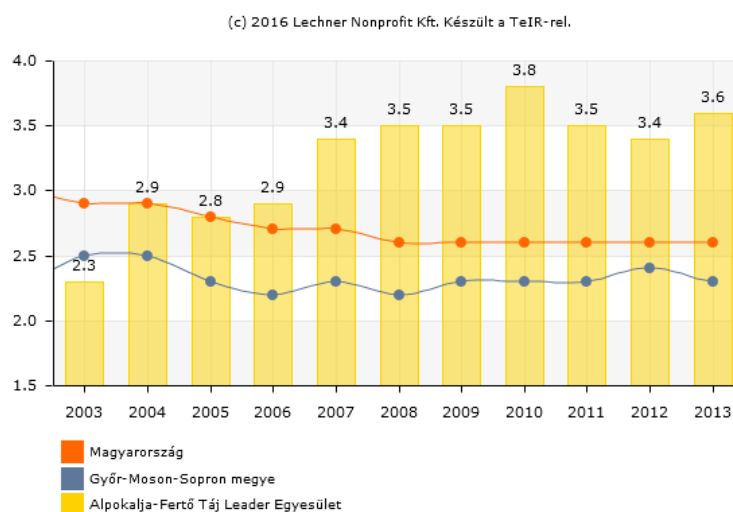
Térségünk turizmusa

A térség turisztikai adottságai nagyon kedvezők. A vendégforgalmi adatok alapján térségünk a régió harmadik legnagyobb turisztikai forgalmát bonyolítja. Legnagyobb idegenforgalmat bonyolító

településeink **Hegykő, Röjtökmuzsaj, Fertőrákos, Fertőd**. A továbbiakban pár fontosabb adattal és grafikonnal szeretnénk ismertetni térségünk turisztikai helyzetének alakulását az elmúlt időkra vonatkozóan. Térségünkben jellemzően a kereskedelmi szálláshelyek vannak jelen (65%), egyre nagyobb teret hódít a falusi szálláshelyek köre. Az elmúlt időszakban több 4 napraforgós falusi szálláshely jött létre a térségben fejlesztési támogatásoknak köszönhetően. Sok szálláshely azonban az elmúlt években inkább albérletté alakította át vendégházát, mert erre óriási igény merült fel. A vendégek mindegyik szálláshely esetében 3,5 éjszakát¹¹ töltöttek

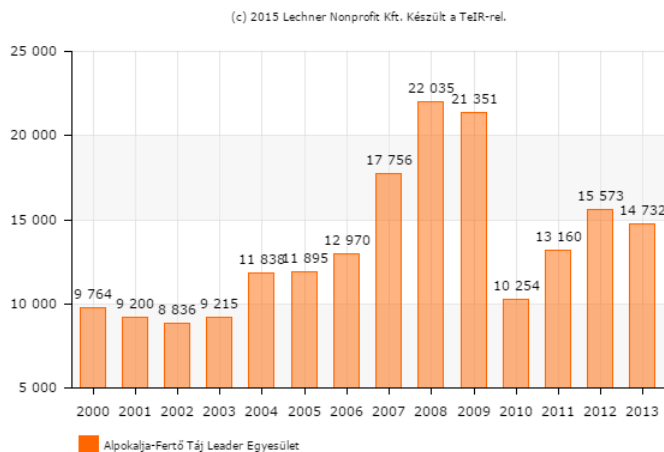
alkalmanként, azaz az itt tartózkodás ideje átlagosan 4-5 nap, amely pozitív, hiszen az elmúlt években ez csak 2-3 nap volt. A 2013-as 3,6-os adat jóval az országos és a megyei átlag értékek feletti. A vendégéjszakák száma 2003-ban összesen közel 118ezer volt, amely **2013-ra 143 ezerre** nőtt, az elmúlt 10 évben egy **21%-os növekedés** jellemezte térségünket. A kereskedelmi szálláshelyek adják a vendégéjszakák **több, mint 90%-át**, így ezen szálláshelyek minőségi fejlesztése kiemelten fontos. A 2008-as válság a 2010-es vendégéjszakák drasztikus

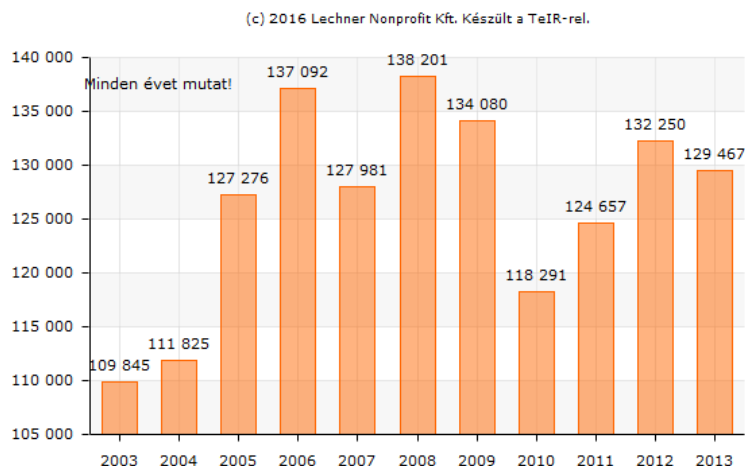
¹¹ lsd. jobbra az ábrát, melyen az eltöltött átlagos napok száma látható a 2003-2013-as időszakban

csökkenésén is érezhető volt. A falusi szálláshelyeken ebben az időszakban megfeleződött az idegenforgalom.

falusi szálláshelyek száma – vendégéjszaka alakulása

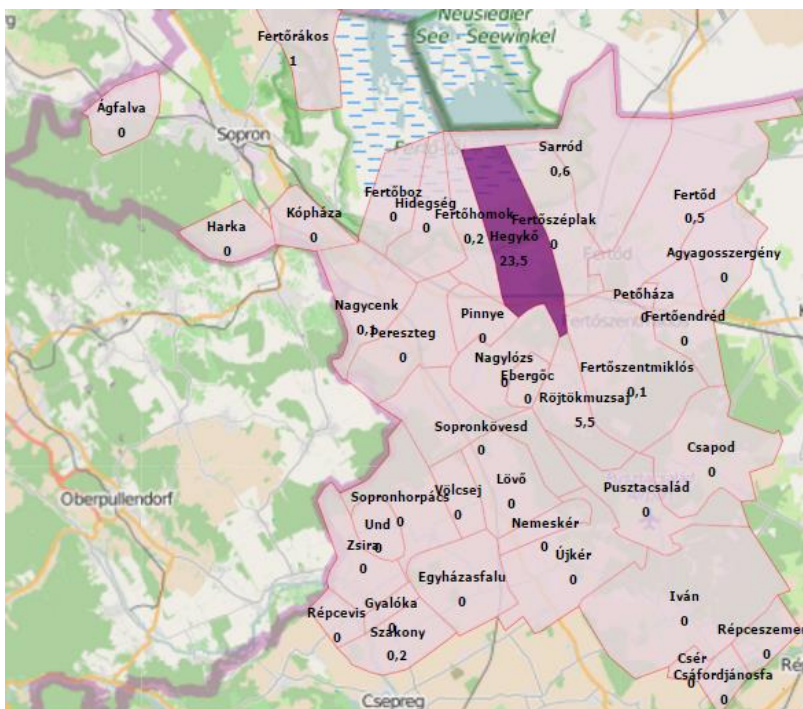

kereskedelmi szálláshelyek – vendégéjszaka alakulása

Turisztikai vállalkozások közt a szálláshelyadók (magas kategóriájú szállások, Szidónia kastélyszálló) és minőségi éttermek (Tornácos Étterem) láncolatai jelentősek. **Eszterháza** a 2011-es évtől megjelent magas kategóriájú, ám még kevés számú barokk lakosztályaival, amelyekkel Fertőd 3. legnagyobb IFA befizetőivé váltak, illetve egy olyan célcsoportot értek el, amelyek számára eddig csak a röjtökmuzsaji Szidónia Kastélyszálló**** tudott biztosítani.

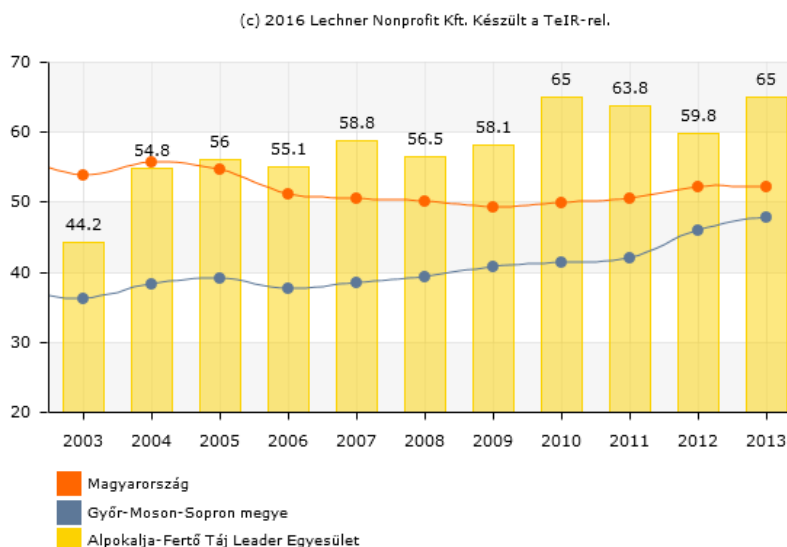
Az **IFA bevezetése** a Fertő-parti településeken a turisztikai fejlesztések generálásán keresztül jelentős bevételleket eredményezhet a jövőben, amely a további fejlődés alapját képezné. Miközben sokan Magyarország térképén is nehezen helyezik el, de harmadik éve 100 ezer körüli vendégéjszakát tudhat magáénak a mindössze 1450 lakosú Hegykő – szálloda nélkül. Minden hegykői lakosra 74 vendégéjszaka jut. A község fő turisztikai attrakciója az öt külső és két belső medencével rendelkező fürdő. Szálláslehetőséget a

magánszálláshelyek és panziók – ezek között a legnagyobb a 62 férőhelyes Tornácos Panzió – mellett a fürdő kempingje, panziója, apartmanjai kínálnak. Kincsök a jó minőségű gyógyvíz és a szerencsés fekvés, hiszen Hegykő a Fertő-táj világörökség területét alkotó 10 magyarországi település egyike, melyen a Fertő-tavi kerékpárút is áthalad. Ugyanakkor a Fertőhomokkal és Hidegséggel közösen működtetett önkormányzati hivatalban egyelőre nincsen olyan személy, aki dedikáltan a turizmussal foglalkozna. Mégis, a 2013-as adatok alapján Hegykő a legtöbb külföldi vendégéjszakát számláló község volt az országban, vélhetően ismertebb Németországban és Ausztriában, mint itthon. Az egy lakosra jutó idegenforgalmi adó 1000 Ft, ami a hazai viszonylat duplája, viszont eloszlása meglepő információkkal szolgál. (lsd. ábrát) Egyértelműen Hegykő rendelkezik a legnagyobb idegenforgalmi

adóval-23500 Ft/fő, viszont még Sarród is maga mögé utasította a maga 600 Ft/fő-s adójával Fertőd 500 Ft/főjét.

A Fertő-tó ismertsége, a határtérség (Bécs, Sopron) és a Világörökségi terület vonzása az idegenforgalomban is megmutatkozik, mivel a kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak 65%-át, míg a falusi szálláshelyek 34%-át **külföldi látogatók** foglalják le. A tendencia azt is jól jelzi, hogy a belföldi turisták inkább keresik a vidéki élet „csendesebb” és olcsóbb megoldásait, illetve talán arra is következtethetünk, hogy ezen szálláshelyek a külföldiek számára „láthatatlanok” is, hiszen ritka a többnyelvű, vagy jól marketingezett falusi szálláshely, és sokszor a tulajdonosok is nyelvi akadályokkal küzdenek.¹²

Két vállalkozói körre vonatkozóan készítettünk **kérdőíves felmérést** a piaci lehetőségeik, együttműködési jellemzőik, munkaerejük felkészültsége, innovációs hajlandóságuk, finanszírozási képességeik terén. Az egyik célcsoportja a kérdőívnek a turizmusban érdekelt vállalkozások, a másik a mikrovállalkozások, őstermelők, kézműves vállalkozások köre. **A HFS 2.sz. melléklete** tartalmazza célcsoportokra bontva, elemzésekkel a válaszokat.

Összegzés

Gazdaságilag térségünk kiváló adottságokkal rendelkezi növénytermesztés és állattenyésztés szempontjából is, mind a termőföldet, vízviszonyokat és éghajlatot figyelembe véve. A térség fekvése és közlekedési kapcsolatai is kedvezőek, ezért jelentős ipari központokkal bír térségünk, amelyek jelentős foglalkoztatók, és az iparüzési adón keresztül a pozitív településfejlesztési folyamatok közvetett támogatói. Gazdaságunk másik alappillére a térség turisztikai potenciálja adja. Turisztikai vonzerőnk a táj szépségében, gazdag kulturális és épített örökségében, valamint Ausztria közelségében rejlik.

Amennyi előnnyel jár turisztikai szempontból Ausztria közelsége, épp annyi hátránnyal is jár térségünk munkaerejét tekintve. Míg másoknál a munkanélküliség okoz problémát, nálunk a munkaerőhiány legalább akkora gondot okoz. Elvonzza térségünkől a képzett munkaerőt. A munkaerőhiány csökkentésének másik lehetőségét pedig az ország keletebbi részeiről térségünkbe érkező kvalifikált fiatalok támogatása lenne fecskeházak létesítésével.

4.2 A 2007-2013-as HVS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Érdekes egy időszak értékelése kapcsán nemcsak saját térségünkre rátekinteni, hiszen a LEADER program megvalósulása az összes európai tagállamot érintette. Az Európai Vidéki Hálózat egy kiváló összegző ábrát készített ehhez kapcsolódóan, melyet lefordítottunk és megrajzoltattuk egyik grafikusunkkal, érdemes egy kicsit rátekinteni, elidőzni az adatokon, bevezetés helyett, a 9. sz. mellékletben látható. Az európai trendek azt mutatják, hogy lényegében minden tagállam „LEADER országgá” vált, hiszen a vidékre az összes Európai Unióból érkező források kis 47 százaléka kerül, azaz nem engedhette meg magának egy tagállam sem, hogy bármely vidéki térségét, közösségét kizárja ezen források által biztosítható helyi kezdeményezések megvalósításából. Győr-Ménfőcsanak-Sopron megyében

¹² lsd. az ábrán a külföldiek által eltöltött vendégéjszakák aránya a kereskedelmi szálláshelyeken (%)

négy LEADER csoport alakult meg: a Szigetköz, a Rábaköz, a Pannónia Kincse és az Alpokalja-Fertő táj. A négy csoport változatlan területtel és formában folytatja munkásságát a 2014-20-as időszakban is.

A térség a 2007-13-as időszakban közel 2,405 milliárd forint fejlesztési forrást (közel 260 megvalósított projekten keresztül) használt fel a LEADER Helyi akciócsoport közreműködésével. Az első teljes programozási időszakban, amikor a LEADER program 96 térségben indulhatott el, teljes országos lefedettség mellett, az Irányító Hatóság (Vidékfejlesztési Minisztérium, néhai Földművelődésügyi Minisztérium) úgy döntött, hogy a Vidékfejlesztési Programnak nem csak a IV., azaz „LEADER” tengelye feletti döntéshozatali és térségi keret jogosultságot adja meg, hanem a III., „Vidéki életminőség fejlesztése” tengely négy intézkedésében is.

III. Tengely térségi keretei		
Jogcím/Intézkedés	Forrásallokáció	Db
Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése (312-es intézkedés)	1 69 848 253 Ft	21
Turisztikai tevékenységek ösztönzése (313-as intézkedés)	492 002 677 Ft	21
Falumegújítás és fejlesztés (322-es intézkedés)	946 758 976 Ft	65
Vidéki Örökség megőrzése (323-as intézkedés)	107 260 858 Ft	9
Összesen	1 715 870 764 Ft	105

IV. (LEADER) tengely		
Intézkedés	Kötelezettségvállalás (HUF)	Támogatott projektek száma (db)
LEADER Támogatási Kör I. (2009.)	79 861 485 Ft	42
LEADER Támogatási Kör II. (2011.)	325 575 571 Ft	61
LEADER Támogatási Kör III. (2013.)	284 779 987 Ft	52
ÖSSZESEN:	690 217 043 Ft	155

A III. tengelyben ugyan kötött intézkedések voltak, tehát nem a térség készítette a pályázati kiírások megjelentetésével befejeződő stratégiakészítési folyamatot, de

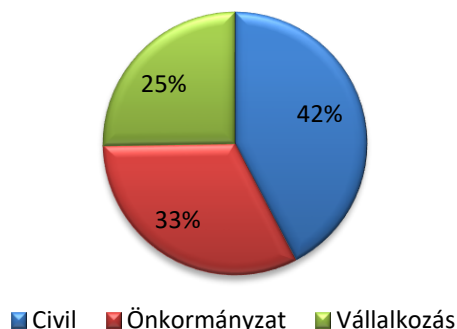
- saját keretet kaphattunk,
- lehetőségünk nyílt az egyes intézkedések közti forrásátcsoportosításra, ill. az egyes intézkedéseken a forráskeretek meghatározására,
- intézkedésenként a maximum támogatási összegek meghatározására (ezzel a projektek számát tudtuk befolyásolni), valamint
- az értékelés során 25 pontnyi területi pont megadása (a pályázat teljes pontozásához kapcsolódóan is volt véleményezési jogosultságunk), és
- a végső rangsorban a minimum szakmai ponthatár meghatározása, azaz a támogatott projektek rangsorának meghatározása az elnökség feladata volt.

A IV. (LEADER) tengely keretében rendelkezésre álló fejlesztési források lehívásának feltétele és módja különleges volt. Térségünknek el kellett készítenie a helyi fejlesztési stratégiát, mely az adott célokhoz rendelt intézkedéseket és forráskereteket is tartalmazta. A 2009-es stratégiát két alkalommal vizsgálhattuk felül, de térségünkben a célrendszerben nem történt változás, csak az intézkedési kör, ill. a keretfelosztás, projektek méretei változtak. Az elfogadott stratégiából munkaszervezetünk készített pályázati felhívásokat, valamint menedzselte végig az először egykörös, majd kétkörösé váló pályázati rendszert. Az elnökség aktív részese volt a tervezésnek, a felhívások készítésének, és felelt az egy-ill. kétkörös döntéshozatal szabályos és igazságos működtetéséért. Minden településen valósítottak meg civilek, vállalkozók, egyházak, önkormányzatok LEADER projekteket, az alábbi témákban:

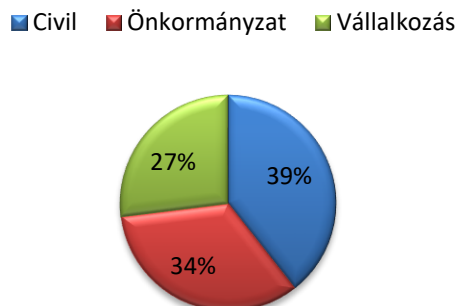
- Szemléletformáló energetikai fejlesztések
- Turisztikai és helyi termékek előállításának, értékesítésének támogatása
- Kulturális, sport, nemzetiségi, szociális szolgáltatások fejlesztése
- Kerékpáros Mintatérséghez és Túraútvonalakhoz kapcsolódó fejlesztések

¹³ Az alábbi két grafikon forrása Vezér Beáta, fertőszéplaki jegyző térségünk LEADER megvalósításáról készített szakdolgozata

**Támogatott projektek számának
szférák közötti megoszlása**

**Az egyes szférák által elnyert
támogatások aránya**

Egyesületünk a 2015-ös évben készítette el a 2007-13-as időszak eredményeit összegző kiadványát, melynek címe: „Álmodtunk, terveztünk, megvalósítottunk”. A 3. fejezet a „Helyi Fejlesztési Stratégiánk nyomában” címet kapta, mert eredményeinket a stratégiai céljaink mentén elemeztük:¹⁴ *Élhető települések fejlesztései, Megújuló szakrális értékeink, Tájházak, alkotóházak és közösségi terek hálózatának kialakulása, Nemzetiségi program megvalósítása, Turizmusfejlesztés, Mikrovállalkozások fejlesztése, Autonóm térség és településfejlesztés.*

Megvalósult fejlesztések helyi közösségekre gyakorolt hatásai: Térségünk mind a 39 településén elindultak falufejlesztési kezdeményezések, amelyek egy kiegyensúlyozott, bárki számára látható hatású eredményeket produkáltak. Megújultak, vagy kialakultak a települések közösségi, szociális, ifjúsági, sport és kulturális terei, amelyeket a lakosság minden generációja magának érezhet, és belakhatja. Tájház, alkotóház hálózatok erősödtek meg, a kultúrházak szorosabb együttműködései jelentek meg, a nemzetiségek nagyobb ívű fejlesztésekkel mutatták be saját kultúrájukat. Az egyházi és szakrális közösségek is már évtizedes elmaradásokkal tudták megújítani templomaikat, plébániáikat, kápolnáikat, amelyek épített örökségeink megőrzésében jelentős eredménynek számítanak. A közösségek több szociális, oktatási, zenei, gasztronómiai, videótechnikai programsorozatot indítottak újtukra, melyek az életminőség javításában, az identitástudat erősítésében, a vidéki élet minőségének javításában jelentős többletértékkel bírtak.

Megvalósult fejlesztések vállalkozásokra gyakorolt hatásai: A vállalkozások kezdeti bizalmatlansága a programozási időszak végére kezdett megszűnni, ezt a részesedésük folyamatos növekedése is mutatja. A termelő szektorban több vállalkozás számolt be arról, hogy a támogatásnak köszönhetően el tudott indítani olyan új termék/szolgáltatáspályát, amely a piacon maradási hosszú távon biztosíthatja számára. Több vállalkozás esetében a fejlesztéseknek köszönhetően új munkahelyeket teremtettek, néhány esetben új piacok belépőivé válhattak. A védjegyes hálózati programnak köszönhetően sokkal közvetlenebb kapcsolatba kerülhettünk térségünk vállalkozóival, így ők is szervezettebb részévé váltak a térségi stratégia tervezésének és megvalósításának.

Mely célterületek támogatását folytatjuk:

Intézkedések -2013.év

folytatásuk.. 2016-20

1.1. Turisztikai és örökségvédelmi együttműködések kialakulásának és elképzeléseinek támogatása térségünkben, a helyi turizmusban és a hálózati együttműködésekben rejlő potenciál erősítéséért és kiaknázásáért

A Kultúrháló elnevezésű intézkedésünk 2. célterülete az ezen intézkedés segítségével kialakult hálózatok folytatását, vagy a hálózatok által megfogalmazódó új kezdeményezések támogatását hivatott segíteni.

¹⁴ Mivel a HFS terjedelmi korlátokba ütközik, így javasoljuk, hogy tekintse meg a honlapunkon 7 év értékelő, elérhető kiadvány (www.alpokalja-fertotaj.hu), az érintett 3. fejezet közvetlen linkje: [http://www.alpokalja-fertotaj.hu/upload/news/229/03 fejezet helyi fejlesztési strategiank 47 78 old wxa4.pdf](http://www.alpokalja-fertotaj.hu/upload/news/229/03%20fejezet%20helyi%20fejlesztesi%20strategiank%2047%2078%20old%20wxa4.pdf)

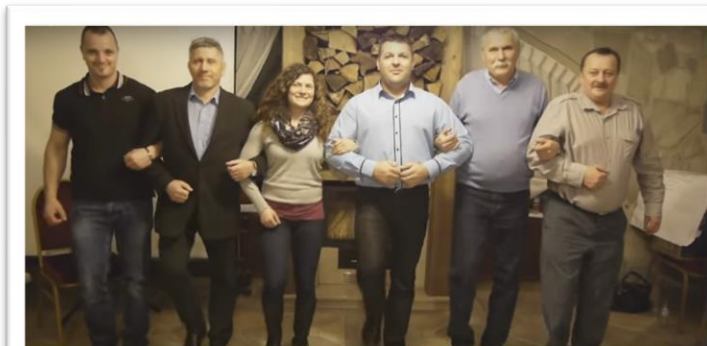
1.2. A helyi mikro és kisvállalkozások fejlesztése, bővítése, valamint a térségi turisztikai termékkínálatának bővítése, minőségi fejlesztése, vállalkozásfejlesztési elképzelések támogatása	A térség turisztikai fejlesztéseinek támogatását folytatjuk a Kerékpáros és aktív turisztikai intézkedés keretében.
2.1. A helyi közösségek együttműködéseinek erősítése a térségben a kulturális-sport- és szociális és nemzetiségi kultúra és oktatás tématerületeken, az együttműködések támogatása által	A Kultúrháló elnevezésű intézkedésünk 1. és 2. célterületében lesz lehetőség ilyen jellegű kezdeményezések támogatására.
2.2. Térségünk kisvárosi területeinek fejlesztése a mikrotérségi központi szerepük erősítése érdekében	Nem folytatódik, a kisvárosaink (Fertőd, Fertőszentmiklós) jelentős forrásokhoz jutnak a Területi Operatív Program intézkedéseinek köszönhetően.
3.1. Szemléletformáló, energetikai önellátásra, költségtakarékosságra való törekvés a vállalkozói, civil és közszférában egyaránt.	Nem folytatjuk, mert jelentős nemzeti és EU-s források állnak ilyen célú fejlesztések megvalósítására (KEOP, Otthon Melege, TOP, VP) rendelkezésre minden célcsoport számára.
3.2. Helyi és kézműves termékek termeléséhez, előállításához, értékesítéséhez, piacra jutásának ösztönzéséhez kapcsolódó fejlesztések, valamint ezen témához kapcsolódó szemléletformáló fejlesztések (közösségi és tanulótertek) és programok támogatása	A területi védjegy program már minősített tagjaira szűkítjük a támogatottak körét, mert maga a védjegy egy megfelelő szakmai szűrő.
3.3. Helyi és kézműves termékek piacra jutásának ösztönzése	A területi védjegy program keretében a LEADER nemzetközi együttműködések, valamint a kis gazdasági szereplők együttműködései intézkedései keretében kívánunk ezen célra további fejlesztési forrásokat bevonni. A Vidék Minősége intézkedés 2. célterületének keretében célunk több Vidék Minősége Értékesítési Pont kialakításának ösztönzése.
4.1. Hálózati programok megvalósítása az Alpokalja-Fertő táj gazdaságának fejlesztéséért	Ezen típusú hálózati programjainkat a központi LEADER Együttműködések keretben tervezzük megpályázni.

Jól látható, hogy térségünk korábbi beavatkozási területeit nem hagyja el, azonban a HFS csak azokra reagál, ad forrást, amelyekhez más központi forrás nem rendelhető hozzá. A tervezett 4 intézkedés jelentős fókusszal bír, a 2. célterületen támogatások hálózati kezdeményezéseket kívánnak támogatni annak érdekében, hogy semmiképpen se pontszerű, hanem közösségi kezdeményezések szinergikus hatásait használhassuk ki, ezáltal is javítva a rendelkezésre álló szűkös forrás hatékony felhasználását.

Együttműködések, hálózati programok¹⁵

Mind a hosszú távú szemlélet, mind az együttműködések erősítése, és a térségi szemléletmód érvényesítése területén megkezdjük a munkát, amely eredményesnek tekinthető. Úgy gondoljuk, hogy ezen tevékenységünk oroszánrésze még csak most jön, illetve, hogy ez egy olyan tevékenység, amelynek sosincs vége.

¹⁵ Hasonlóan az előzőekhez javasoljuk a kiadvány 2. fejezetének áttekintését, amely az egyesület szerepvállalásairól, saját projektjeiről és sikeres hálózati programjairól szól. A közvetlen link: http://www.alpokalja-fertotaj.hu/upload/news/229/02_fejezet_egyesuleti_szerepvallalasok_z1cz.pdf

Települések Hálózata¹⁶

Vidék Minősége Alpokalja-Fertő táj Védjegy

Örökségünk, Alpokalja-Fertő táj program

Horvát Nemzetiségi Hálózati Program

KöVi Hálózat

Települések Hálózata

A térségi együttműködés erősítését a 2006/07-es években kezdtük meg egy mintatárség programnak köszönhetően. A cél kettős volt, egyrészt a térség település vezetőinek közösségét szeretnénk volna erősíteni, a köztük lévő kapcsolatokat kialakítani és egy más minőségre emelni, másrészt szeretnénk

¹⁶ A térség polgármestereinek a felkészítéshez kapcsolódóan Zircen tartottunk kétnapos tréninget 2015. tavaszán. Az első nap estéjén a KöVi módszertan megismeréseként elkészítették közösen a „Mi nekünk a LEADER?” címet viselő kétperces kisfilmet. A film honlapunk videótárában megtekinthető. Közvetlen link: <https://www.youtube.com/watch?v=gPEpVrLvZ3E>

volna őket többször kétnapos továbbképzésekkel felkészíteni a 2007-13-as fejlesztési források megszerzésére. A program olyan jól indult, hogy folytatás követte. A 2014-20-as időszakban is külön figyelmet fogunk fordítani a települések hálózatára, hiszen térségünk legjelentősebb eredményeit számos konzorciális fejlesztés adta, amely nem sikerült volna együttműködési hajlandóság és megfelelő színvonalú tudás nélkül.

KöVi (Közösségi Videózás) Hálózat

A KöVi olyan facilitációs technikák készlete, melyek segítségével egy csoport elkészítheti a saját filmjét. A vizuális technológia (videó, digitális fényképezés, hangrögzítés) és az Internet alapú közösségi videós portálok hihetetlen ütemű fejlődése jól mutatja a téma jelentőségét. Az első háromnapos KöVi tréninget 2012-ben tartottuk Hegykőn, azóta találkoztunk Kópházán, Nagylózson két-két napokra. A három év alatt egy kedves kis klub alakult ki, addig egymást alig ismerő emberekből. Megfogalmaztuk, hogyan szeretnénk a következő években mind a videózás, mind a fotózás területén tovább fejlődni és a megszerzett/megszerzendő tudást adott művelődési házakban, tájházakban, alkotóházakban, civil közösségekben még jobban hasznosítani.

A Vidék Minősége - Alpokalja-Fertő táj területi védjegy program

Egyesületünk 2010 óta vesz részt a Vidék Minősége védjegy programban. Máig sikerült egy széles termelői, kézműves, turisztikai szolgáltató kört elérni és hálózatba szervezni. Létrehoztunk egy helyi védjegyrendszert oly módon, hogy az európai szintű közös európai területi „A Vidék Minősége” védjegyhez, mint ernyővédjegyhez kapcsolódhasson. A térségi jellegű, a vidék minőségét szimbolizáló „Alpokalja-Fertő táj” védjegyet azok a vállalkozások, szervezetek, intézmények használhatják, akik a térségi minősítési rendszer alapján megfelelnek és a minősítés alapidokumentumainak megfelelően a Térségi Védjegy Tanácsa a használati jogot számára biztosította. Az egyes hálózati tagokból álló szakmacsoportok 2 évre választották maguk közül a Térségi Védjegy Tanács tagjait, akik az egyes szektorok szakmai munkájáért, és a minősítések vezetéséért felelnek. A védjegy hálózat négy szakmacsoportra bontva dolgozik térségünkben: Élelmiszeripari, Kézműves-művész-kisipar, Turisztikai és Épített-szellemi örökségek.

Örökségünk, Alpokalja-Fertő táj program – a térség általános iskoláival való együttműködési program a térségi identitás erősítéséért. Térségünkben az Örökség hálózatnak több éves hagyománya van. A koncepciónk 2008-ban az volt, hogy egy speciális tananyagot fejlesszünk ki, melyet rendhagyó pedagógiai módszerekkel minden térségi általános iskolában egy korcsoport számára adjunk át, mint a mesében a hamuba sült pogácsát. Célunk az identitás erősítése egy szélesebb körű tudás és a személyes találkozások, személyes tapasztalások által. A témahét képzési modul tartalmazza az Alpokalja-Fertő táj Leader térség településeinek megismerését (a tananyagot 68-an írtuk, 5 mikrotérségi koordinátor, egy vezető szerkesztő, egy szakmai szerkesztő (Wellner Andrea) és egy a Soproni Múzeum által delegált történész lektori munkájával). A program 10 térségi általános iskola bevonásával, a 7. osztályosok megszólításával fut a 2011/12-es tanév óta. A program folytatásaként elkötelezett gyűjtőmunkába kezdtünk, elsőként a térségről szóló meséket, mondákat gyűjtöttünk egy csokorba, majd a táj jellegzetes ízeit felelevenítő recepteket.

Regél az Alpokalja-Fertő táj
mese-mondakönyv¹⁷

Az Alpokalja-Fertő táj ízei
recepteskönyv

Horvát nemzetiségi hálózati program – Fő szervezője, a kópházi Hrvati Horvátok Egyesülete. A 2007-ben alapított közhasznú egyesület fő célja a horvát kultúra és nyelv fejlesztésének társadalmi összefogással történő elősegítése, a régióban élő horvátok revitalizációja a nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés által. Jelentősebb Transznacionális projektje a PRAVA KOPCA (Valódi Kapocs), amely az észak-déli kapcsolatokat erősítette, és létrehozta Kópházán az első Ethnomemoriális Központot. Jövőbeni célja, hogy kialakítsa a több országon átívelő **MepNet** (Multifunctional Ethnomemorial Points Network) hálózatot. A MEP-ek segítségével elindulnának EtnoAkadémiák, EtnoTáborok, megszervezésre kerülnének EtnoFesztiválok, bevezetésre kerülnének EtnoÖsztöndíj programok tanárok és diákok számára egyaránt.

Fejlesztéseink közül kiemelném a 2011-ben megalakult **Napnyugat Turisztikai Egyesület**, melynek elnöke Fülöp Zoltán. Az egyesületet nyolc önkormányzat alapította meg, amelynek 2014. elején már tíz önkormányzat és öt civil szervezet volt a tagja. Céljuk, hogy közösségi összefogással biztosítsák a térség idegenforgalmi fejlődését, valamint konkrét célokon keresztül, szorosabbra fűzzék a térség településeinek együttműködését.

Térségünk turisztikai szolgáltatásainak működését, marketingjét a 2013-ban megalakult **Sopron Régió Turisztikai Központ Nonprofit Kft.** is elősegíti. A kft. a Magyar Turizmus Zrt. többi információs irodájával együtt alkotnak egy információs hálózatot. Ennek megfelelően belföldi és külföldi vendégek részére a helyi ismertetőkön kívül Magyarország teljes turisztikai kínálatáról is felvilágosítást tudnak adni. Információs anyagaik a széleskörű tájékoztatás igényének szem előtt tartásával kerültek összeállításra, amelyeket ingyenes kiadványok formájában terjesztenek. A sopron.hu honlapon beutaztató portált hoztak létre, ami rögtön a saját oldalukra irányítja a turizmus után érdeklődőket. Fontos számukra a régió idegenforgalomban érdekelt valamennyi vállalkozásával való jó kapcsolat ápolása.

Az elmúlt időszakban nagyon eredményesnek bizonyultak hálózati kezdeményezéseink, amelyek mindhárom szférát érintették. Súlyos teher volt ezek koordinációja, azonban az évek alatt mindegyik programnál akadtunk a program koordinációjának segítésére is alkalmas partnerekre, akikre a következő 2014-20-as időszakban még inkább számítunk, hiszen ezen hálózatok továbbvitelének szükségessége nem kérdés. A pályázati tanácsadáshoz kapcsolódóan az előző időszak jó gyakorlatait (körlevelek rendszere, infó napok, pályázatíró/végrehajtó szemináriumok.stb.) mindenképpen tovább visszük. Ami nagy hiányosságnak tekinthető, az a több szinten is hiányzó monitoring rendszer, és nem elégséges kommunikációs gyakorlat - ezek teljes rendszerén változtatni szeretnénk.

4.3 A HFS-t érintő tervezési előzmények, programok, szolgáltatások

Helyi Fejlesztési Stratégiánk alapvetései között szerepelt az eddigi sikeres programok folytatása, a szerves fejlődés biztosítása, de csak a kiegészítő jelleg figyelembe vételével. A 2014-20-as rendkívül szűkre szabott LEADER keretek nem teszik lehetővé a korábban alkalmazott akár teljes körű

¹⁷ A térségi mesekönyv és a receptes könyv egyesületünk irodájában még korlátozott számban elérhető.

programcsokrok támogatását. A 2006 óta megkezdett folyamataink finanszírozását helyeztük a központba, mert a források teljes elapadása megrekeszthetne fejlesztési folyamatokat, az eddigi eredmények is veszélybe kerülnének. Átlátható, táblázatos formát választottunk annak bemutatására, hogyan kapcsolódnak egyes tervezett céljainkhoz (intézkedéseinkhez) más Operatív programok tervezett kiírásai, illetve igyekeztünk a már most tudott, kiemelkedő térségi kezdeményezéseket nevesítve is szerepeltetni.

Helyi Fejlesztési Stratégia tervezett intézkedései	Kiegészítő jelleghez kapcsolódó 2014-20-as Operatív Programban érintett kezdeményezések	Adott célhoz kapcsolódó, 2014-20-as kiemelkedő fejlesztési projektek
Elérhető Alpokalja-Fertő táj Az Alpokalja-Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő kezdeményezések támogatása	TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés TOP-1.3.1-15 Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés GINOP-1.3.4-15 - Turisztikai szervezetek (TDM) fejlesztése GINOP 7.1.5-16 Nemzeti parkok komplex turisztikai fejlesztése GINOP 7.1.1 – 2015 Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása GINOP-7.1.3–2015 - Gyógyhelyek komplex turisztikai fejlesztése GINOP 7.1.2 -5 Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése Interreg –Turisztikai, kulturális együttműködések Interreg – Közlekedésfejlesztés VP – diverzifikáció jegyében turisztikai, és egyéb fejlesztések VP – induló vállalkozások támogatása, akár turisztikai célú fejlesztések is Érintett stratégiai dokumentumok: TOP – Sopron MJV kiemelt fejlesztési programja (IVS) Fertőd, Fertőszentmiklós IVS (Integrált Városfejlesztési Stratégiák) GYMS megyei ITP Fertő-táj Világörökség Kezelési Terve Fertő-tó modelltanulmány (Vízügy)	Nemzetiségek, mint új turisztikai attrakció az Alpokalja-Fertő táj térségében Sopron Régió TDM pályázata Kiemelt kastélyfejlesztések térségünkben: - Esterházy kastély - Nagycenk, Széchenyi kastély - Sopronhorpács, Széchenyi kastély Fertőrákosi kikötő komplex fejlesztése Nemzeti Park kenukikötőjének (Balf) fejlesztése, a Nemzeti Park komplex turisztikai fejlesztési programja¹⁸ Bejárható Magyarország: Mária út, Sacra Velo bennünket érintő szakaszainak fejlesztése Fertő-tó körüli kerékpárút III. szakaszának megvalósítása Fertőd-Fertőendréd kerékpárútszakasz kialakítása – Fertő-táj Hansággal, Rábaközszel való kapcsolatának megteremtése Világörökségi kezelési tervek felülvizsgálata, gondnokságok kezdeményezései Balfi gyógyfürdő fejlesztése Turizmusban érintett több kezdő vállalkozó, ill. néhány mg-i termelő diverzifikációs kezdeményezése is várható
Közösségek Hálózata KultúrHáló Fecskeház Program -	TOP-4.1.1-15 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése TOP-4.2.1-15 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése VP-6-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés VP – Külterületi utak és azok karbantartását szolgáló munkagépek támogatása VP – Közétkeztetés, helyi piacok támogatása	Települések kötelező és nem kötelező feladatellátásához kapcsolódó intézményfejlesztései Településközi, külterületi utak felújítása, esetlegesen ezen karbantartáshoz szükséges eszközök beszerzése, akár konzorciális formában

¹⁸ A Fertő-Hanság Nemzeti Park számos kiemelkedő saját fejlesztést valósított meg a 2007-13-as időszakban, a teljesség igénye nélkül: fertőújlaki Kerékpáros Központ, László major, élőhely rekonstrukció madárvártakkal, saját termékek (szürke marhából, bivalyból) és kis bolt a Kócsagvárban. Évente több kiemelkedő program szervezése.

	VP – Falubuszok, polgárőrök gépjármű támogatása KEOP 2.2.2 Szennyvízkezelés az agglomerációs területeken	Szennyvízkezelés hagyományos csatornázással Csapod, Iván, Csáfordjánosfa települések konzorciumával
Autonóm Alpokalja-Fertő táj Gazdaságfejlesztés a Vidék Minősége jegyében	TOP-3.2.1-15 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése VP-6-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés VP6-7.2.1.2-16 - Egyedi szennyvízkezelés TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaságfejlesztés GINOP-1.2.2-15 - Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása GINOP-1.3.1-15 - Mikro-, kis- és középvállalkozások piaci megjelenésének támogatása GINOP-5.2.3-16 Fiatalok vállalkozóvá válása - Vállalkozás indítási költségeinek támogatása GINOP-5.2.4-16 Gyakornoki program pályakezdők támogatására VP-2-4.1.3.1.-16 Kertészet korszerűsítése VP2-4.1.3.3-16 Gyógynövény termesztés VP2-6.3.1-16 Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése VP-3-4.2.1-15 Mezőgazdasági termékek értéknövelése és erőforrás- hatékonyságának elősegítése a feldolgozásban VP-4-10.2.1.-15 - A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése VP-4-11.1.-11.2.-15 - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása VP-5-4.1.1.6-15 - Az állattenyésztési ágazat fejlesztése VP2-4.1.1.1-16 Állattartó telepek korszerűsítése VP – induló vállalkozások támogatása VP – REL (Rövid Ellátási Lánc) VP – EIP (Európai Innovációs Csoportok) VP – LEADER TKE, NKE VP – Kis gazdasági szereplők együttműködései VP – tanulmányutak, szakmai gyakorlatok	Energetikai fejlesztéseket a megfelelő program kiválasztásával szinte minden település előirányzott nem kötelező feladatellátással bíró épületek rekonstrukciója – majd minden településen 1000 fő alatti települések (Sárród, Fertőendréd, Egyházaskalu) tervezik multifunkcionális közösségi épületek kialakítását Répcseszeme-Csér konzorciumban egyedi szennyvízkezelési programot tervez megvalósítani Közétkeztetés, piacok fejlesztése opcionális minden nagyobb településen, vagy ahol már működik piac (Hegykő, Sopronkövesd) Ezen intézkedéshez kapcsolódó GINOP, VP kiírásokhoz számos agráriumban, vagy iparban, szolgáltató szektorban működő vállalkozás tervez beruházásokat. (kiemelkedő: új kézműves sörfőzde, új gyümölcsfeldolgozó üzem, új sertés-marhavágó; amelyek a „beszállító” réteg fejlesztéseire is nagy hatással vannak) A horvát nemzetiségi program és a Vidék Minősége Alpokalja-Fertő táj programok következő ütemei is már előkészítettek, csak a nemzetközi együttműködési alap megnyitására várnak.

Az első intézkedés (Az Alpokalja-Fertő táj **kerékpáros és aktív turizmusát** erősítő kezdeményezések támogatása) célja, hogy azon hálózati és egyedi turisztikai elképzeléseket támogassa, amelyek a vállalkozói és civil szférában foglalmazódnak meg, és új turisztikai attrakciót hoznak létre, vagy javítanak a nyújtott szolgáltatások minőségén. Az intézkedés azt is figyelembe veszi, hogy a nem mezőgazdasági termelők, vagy nem induló vállalkozói kör lényegében teljesen kizorul bármilyen támogatásból. A kisléptékű fejlesztési csomagunkkal elsősorban őket céloztuk, az aktív és kerékpáros turizmus tématerület szűkítéssel. A komplex fejlesztések támogatása esetében a térségi turisztikai szervezetek strukturált fejlesztési csomagjait, vagy kiemelkedő új turisztikai attrakciókat létrehozó kezdeményezéseket támogatunk. Mindezen fejlesztések egyrészt az előző időszak fejlesztéseire építkeznek, másrészt illeszkednek a mostani időszakban központi pályázatokkal megvalósítható fejlesztésekhez.

A Községek Hálózata programban, a **Kultúrháló** intézkedésben főként azon kulturális kezdeményezéseket szeretnénk támogatni, amelyek hálózati jelleggel valósulnak meg, és a hosszú távú fenntarthatóságot erősítik, akár infrastrukturális, akár humán területen. Terveink szerint több komplex, és néhány egyedi fejlesztési elképzelést tervezünk támogatni, elsősorban civil szervezeteket,

vagy azok konzorciumait. A települések a TOP és VP központi kiírásaival tudják az eddig megkezdett elképzeléseik szerves folytatását finanszírozni, ezen programba közösségi házaikkal, alkotóházaikkal, tájházaikkal tudnak részt venni, főként konzorciumi formában, értékteremtő jelleggel. Az ifjúság, ill. magasan kvalifikált szakemberek térségben tartására a Zalában elindult **Fecskeház** programot indítjuk kísérleti jelleggel útra, az egyre szélesedő szakember és értékes munkaerő hiány végett. Az ilyen jellegű elképzelések egyetlen OP-ban sem támogatottak, valamint térségünk besorolása végett közösségfejlesztési ESZA projektekre egyáltalán nem, vagy nagyon kis eséllyel pályázhat.

Az **autonómia** célterületünkből a 2014-20-as időszakban teljes körűen kihagytuk a megújuló energetikai fejlesztéseket, amelyek az előző időszakban fő tengelyét képezték stratégiánknak. Ennek oka az, hogy a kormányzat erre az időszakra kedvezőbb konstrukciókban, számos OP-ban lehetővé tette minden célcsoport számára a megújuló energiákra, energiahatékonysági fejlesztésekre való pályázást, így szükségtelen ezt a LEADER forrásokból kezelni. A kellő szemléletformálást az előző időszakban sikerrel elvégeztük, számos vállalkozói, civil, egyházi és önkormányzati elképzelésről, tervezett fejlesztésről tudunk, amelyeket a többi alapról való információk átadásával segítjük. (a KEOP, a TOP és a VP egyaránt megnyitotta kapuit az egyházak, települések, civilek és vállalkozók számára is). A helyi termékeknek, azok értékesítésének, piaci megjelenésének támogatását az általánosságtól immáron elvonatkoztatva, a 2011-ben 4 szektorban elindult **Vidék Minősége védjegy** hálózati tagok egyedi és komplex fejlesztési kezdeményezéseinek támogatására „korlátoztuk”. A Védjegy Tanácsot bevontuk a döntés előkészítési munkába. Véleményező szerepkörrel ruháztuk fel, ezáltal tudtuk a döntéshozatalban erősíteni a vállalkozói, gazdaságfejlesztési szemléletmódot. A szűkítés oka egyrészt a források szűkössége, másrészt azon vállalkozások támogatásának előtérbe helyezése, akik felvállalják a védjegy által elvárt minőséget, társadalmi felelősségvállalást, közösségben való aktív részvételt, azaz a térségi identitás nagyköveteivé válnak. Hosszú távon ez többletértéket eredményez térségi szinten, a szektorokon belüli és közötti párbeszéd pedig olyan folyamatokat indít el, amelyek egyedi fejlesztések támogatásával sohasem válnának elérhetővé. Ezen intézkedéshez kapcsolódóan egyesületünk a következő időszakban is tervezi LEADER-NKE pályázat keretében a védjegy hálózat továbbfejlesztési programjának benyújtását, de ugyanitt tervezzük több szektorban tematikus gazdasági szereplői együttműködési elképzelések kidolgozását. Természetesen a REL és innovációs csoport is lehetőség, vagy az agrárszaktanácsadók közvetítésével a termelői csoportok erősödése, akár újak alakítása.

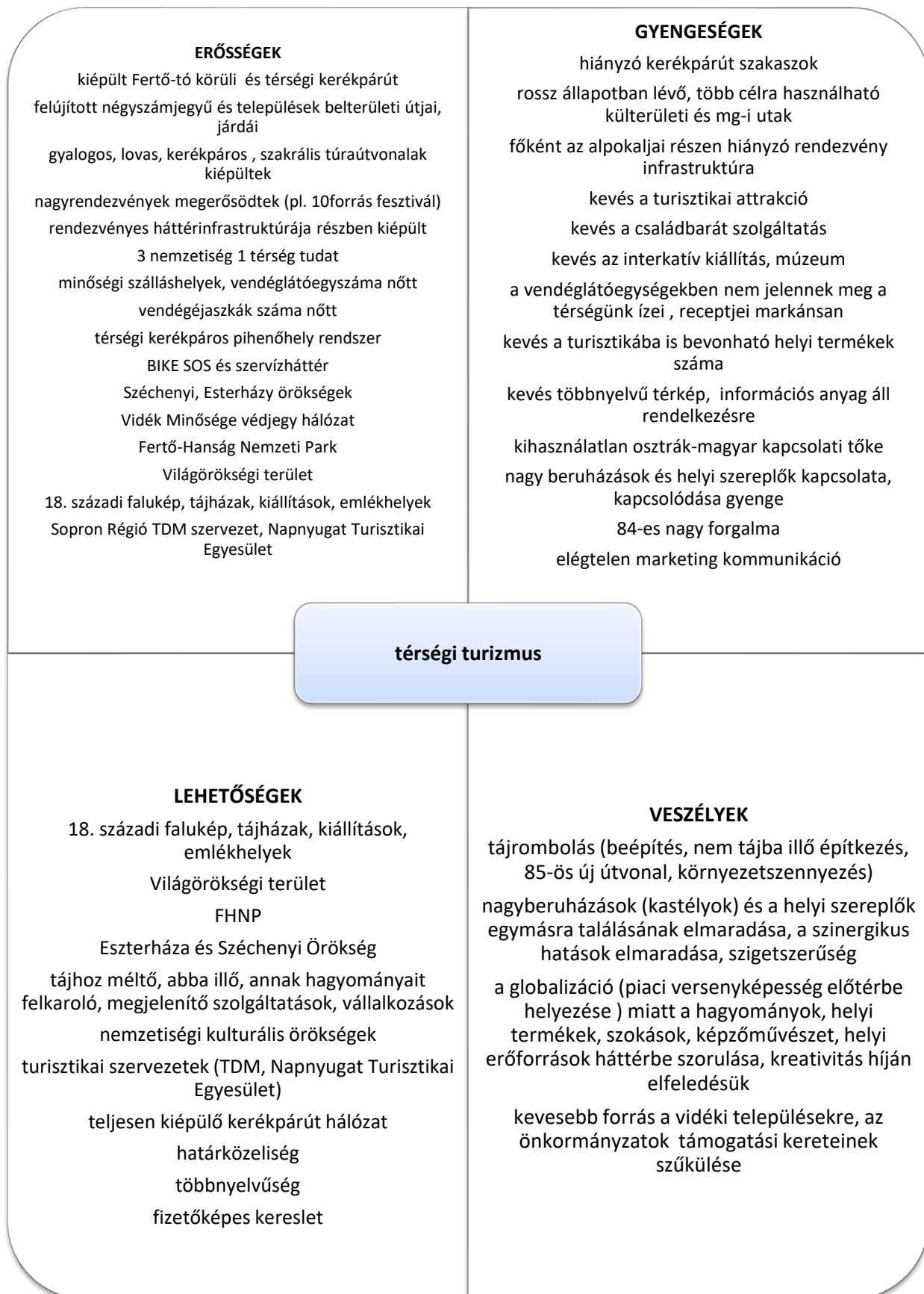
4.4. SWOT

Tematikus SWOT elemzéseket készítettünk a tervezési időszak alatti fő munkacsoportok témák szerint: turizmusfejlesztés, autonómia és közösségi fejlesztések. A tematikus fókuszokat az előző stratégia tapasztalataira építkezve, a helyzetfeltárás eredményeivel összhangban állapítottuk meg.

SWOT-1 - Községek Hálózata

ERŐSSÉGEK kiépült a térség teljes kulturális hálózata: közösségi házak, IKSZT k modernizációja megvalósult új alkotóházak, kiállítások, múzeumok nyíltak meg programokkal tájházak újultak meg KöVi hálózat megalakult néhány művelődési ház képes volt együttműködésben felnőttképzési programokat megvalósítani sikeres Örökségünk program által az ifjúság és a tanárok közössége erősödött gyűjtemények (mese, receptek) civil-önkormányzati együttműködés, egymást segítő attitűd megerősödött horvát nemzetiségi program megerősödött- Etnomemoriális Központ létrehozása számos kulturális témájú nemzetközi kapcsolat alakult ki	GYENGESÉGEK Előregedett lakosság, alacsony a születési ráta Kiegyenlítetlen infrastrukturális ellátottság gyenge tőkeellátottság illegális hulladéklerakók egészségügyi ellátás hiánya (kivéve fogorvos) rugalmatlanság ifjúsági közösségek hiánya, megszűnése vezető értelmiség passzivitása saját bevételi források hiánya munkaerőhiány fiatalok nagyobb városok, vagy Ausztria, külföld irányú mozgása a meglévő kulturális kapacitások nem "érnek" össze, nem működnek együtt fiatalok elvándorlása
helyi közösségek	
LEHETŐSÉGEK kihasználatlan, közösségi célra alkalmas terek táboroztatáshoz rendelkezésre álló infrastruktúrák, intézmények Kulturális és nemzeti alapok által biztosított csereprogram lehetőségek térsvégi értékek képzési igénytel bíró lakosság (több generáció) közösségi jó gyakorlatok hasznosítása az aktív fiatalság bevonása aktív, felkészült kulturális szakember csapat nyugat-magyarországi horvátság kulturális öröksége németiség kulturális öröksége KöVi hálózat	VESZÉLYEK önkormányzati támogatások csökkenése civil aktivitásának csökkenése közösségi életben való részvétel csökkenése, érdektelenség, több munkahely általi lekötöttségek

SWOT 2: Elérhető Alpokalja-Fertő táj

SWOT 3: Autonóm Alpokalja-Fertő táj

ERŐSSÉGEK

erdők, kertészetek, Kisalföld jó földjei
fertő-parti zöltségkultúra
történelmi borvidék (soproni)
hagyományörzés – ragaszkodás
jó termőhelyi adottságok
kiemelkedő történelmi személyiségek
napos órák száma magas
szél erőssége országos átlag feletti
jelentős állattartó és növénytermesztő vállalkozások
bio-állattartás és kaszálók (nemcsak a Nemzeti Parkban)
tiszt levegő
kedvező ökológiai tényezők
fizetőképes kereslet - magas átlagfizetés - igény a helyi, magasabb beltartalmat képviselő termékek iránt

GYENGESÉGEK

hiányzik a mezőgazdaságban dolgozni tudó humán kapacitás - a kézimunka igényes ágazatok (pl. kertészet) fejlődésének gátja ez
osztrák oldal munkaerő elszívó hatása
hagyományos növénykultúrák termesztése (kukorica, gabona, repce)
feldolgozó kapacitás hiánya (nincs malom, kevés a vágópont, lényegében nincs), amely a termelés/tenyésztés/termesztés számára egyaránt szűk keresztmetszet
keves a tároló kapacitás
alacsony a gazdák együttműködési hajlandósága
a mg-i termelés kapcsán jelentkező földutak rossz állapota
innovatív kezdeményezések hiánya
közepes a megújuló energiák használata
alacsony a lakosság fogadókészsége biológiai, egyedi, környezettudatos megoldások alkalmazására
keves a helyi termék, alacsony a termékek feldolgozottsága, kicsi a termékpaletta

helyi termékek, piacok önellátás

LEHETŐSÉGEK

megújuló energiahasznosítási trend/támogatások
jelentős számú mikro-vállalkozás
kezdeményezőkész magényszemélyek
kihasználatlan ingatlanok
mg-i hagyományok
feldolgozó szektor
határmentiségből fakadó előnyök kihasználása
térsgégi középiskola: szakképzés és felnőttképzés helyben
öb vállalkozó bevonása az új agrárszaktanácsadói rendszer
Vidék Minősége védjegy hálózat
helyi termék piacok, boltok
Vidék Minősége Értékesítési Pontok
erős turizmus
fizetőképes kereslet
tudatosság a vásárlási szokásokban

VESZÉLYEK

térsgégi kertészeti oktatás bezárásával a szakirányú végzettséggel bírók száma csökken
környezeti terhelés növekedése
tó állagának romlása
Ausztria elszívó hatása (munkások – gyermekek oktatása)
fiatalok elvándorlása, előregedés
romló közbiztonság
betelepülők nagyarányú növekedése
központi EU-s források megszerzésében versenyhátrány (nem besorolt járás kategória)
keves az induló vállalkozók támogatására szánt forrás
nyugdíjasok és gyes-en lévő édesanyák kisüzemi termelőként való működési támogathatósága kétséges - mellékállások, részmunkaidős foglalkoztatási modellek támogatásának a hiánya az EU-s forrásokban (csak cél szinten támogatja)

4.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

Közösségek Hálózata

- kevés, vagy felszereltségében a mai kor elvárásainak megfelelni nem képes közösségi terek (bár sokat fejlődtek, sok esetben még nem érték el azt a tartalmi és infrastrukturális szintet, hogy hosszú távon, kerek programmal önállóan is megálljanak a lábukon)
- kevés a mikrotérsgéi, vagy tematikus/térsgéi kulturális együttműködés, kevés a főúllúúú kulturális szakember, ill. nem alakult ki a rendszeres párbeszéd a kulturális szakemberek közt
-) kevés a helyi közösségnek szóló, közös tanulási alkalom,
- még mindig gyenge a térségi identitástudat, a helyi közösségek települési szintű, ill. települések közti aktivitása
- hiányoznak a kommunikációt támogató eszközök
- kvalifikált munkaerőhiány van mára szinte minden szakmaterületen
- kevés, vagy nincs a fiatalok, ill. kvalifikált munkaerő vidéken tartása érdekében feltételekhez kötött kedvezményes lakhatási lehetőség térségünkben (nincs kellő eszközrendszer Ausztria munkaerőelszívásával szemben)

Elérhető Alpokalja-Fertő táj

- kevés akerékpáros és aktív turizmushoz kapcsolódó attrakciók száma, a meglévők pedig sok esetben nem felelnek meg a mai kor igényeinek , ill. a célcsoportok igényeinek sem
- a turisztikai szolgáltatások minősége az osztrák piaccal szemben nem versenyképes minőségű (szálláshelyek bármely kategóriában, éttermek és egyéb turisztikai szolgáltatók sokszor elmaradnak a határ túloldalán működő versenytársaktól)
- nincs, vagy ritkán jelenik meg, nem kellő súllyal tudatos, professzionális térségi PR/marketing tevékenységek
- kevés a működő helyi, mikrotérsgéi turisztikai együttműködések
- nincsenek jól összeállított, értékesíthető turisztikai csomagok,
- a gazdasági szereplők együttműködési hajlandósága alacsony, kevés az ezt és a tudásuk fejlesztését támogató kezdeményezés

Autonóm Alpokalja-Fertő táj

- kevés a helyi termék,
- ritka a színvonalas termékcsomagolás, csak elégséges a marketing kommunikáció (színvonalában és mennyiségében fejlesztendő az egyéni és közös marketing eszközök, hordozók száma a piaci versenypozíció biztosításához)
- már javuló, de még mindig nem elégséges a kistermelők, kézművesek, turisztikai szereplők közti párbeszéd,
- kevés a közös tanulási lehetőség, egyéni mentoring,
- modernebb technológia - hagyományos tudás ötvözése elmarad - kevés az innovatív kezdeményezés, elmarad a kutatók és gazdák együttműködése

5. Horizontális célok

5.1 Esélyegyenlőség

A 290/2014. (XI.26.) Kormányrendelet alapján a tervezési területen a soproni járás nem besorolt, a kapuvári kedvezményezett (érintett települések: Répceszemere, Agyagosszergény). A 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet a soproni járásban 2 jelen vidékfejlesztési közösségéhez tartozó települései közül 1-1 település rendelkezik rosszabb gazdasági és társadalmi mutatókkal, azaz pályázati szempontból kedvezményezett helyzetű (Csér, Csáfordjánosfa). A 2009-2014 évek között LEADER

csoportokhoz benyújtott pályázatok benyújtása esetén meg kellett felelni a horizontális elvárásoknak, és előnybe került, aki hátrányos helyzetűeket, vagy pályakezdő fiatalok alkalmazását vállalta, azonban a LEADER kis forrásai jellemzően nem (csak néhány esetben) tették lehetővé foglalkoztatottak alkalmazását, illetve a nagyobb léptékű szociális jellegű projektek támogatását. A jogszabályok alapján ez idáig különböző eszközökkel élt a döntéshozó testület:

- bizonyos csoportok (pl. nők, munkaerő piacról kiszoruló, idősek) hátrányának felszámolása érdekében magasabb pontszámokat adott,
- a pályázati kiírásokban ösztönözte ilyen irányú tevékenységek végzését beruházó és szemléletformáló jelleggel. Pl. épületek akadálymentesítése, képzési programok megvalósítása, termelés elindítása, kistermelők-, hátrányos helyzetű települések népszerűsítése.

A 2014-20-as időszakra az EFOP és azon belül is az 1.7-es intézkedés - Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése - a korábbiaknál több, jobb lehetőséget teremt az esélyegyenlőség biztosításának helyi/térségi szintű kezelésére, azonban jelen állásig ebből járásunkat, és számos 1000 fő alatti települést kizártak.

A stratégia elkészítése során a tervező csoportba a térség szociális témákkal is foglalkozó szakemberei (családsegítő, munkaügy, felnőtt képző, szociális munkás, stb.) is bevonásra kerültek, akik intézményvezetőként nagy tapasztalattal rendelkeznek ezen a területen.

2013-ban az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület minden településén elkészültek az Esélyegyenlőségi Programok (HEP-ek), amelyeknek a felülvizsgálata jelenleg folyamatban van. Ezek a tervek a TEIR-rendszer, valamint a körjegyzőségeknél, önkormányzatoknál meglévő adatbázisok alapján készültek, helyi kutatás azonban nem előzte meg őket. Konkrét kapcsolódás nem volt az elmúlt években a szociális és vidékfejlesztési területen a térségben, így gyakorlatilag az első lépéseknél tart a közösség.

A partneri együttműködés akkor hatékony, ha stratégiai szinten a település, az egyes szervezetek és a benne dolgozó szakemberek szintjén is létezik egy pozitív jövőkép, mely magába foglalja az elégedetlenséget a fennálló helyzettel, és világos elképzeléssel rendelkezik a szükséges gyakorlati lépésekről, azok ütemezéséről. Ehhez elengedhetetlen az összes érintett bevonásával egy jól működő és megfelelően koordinált szakmai csoport létrehozása és működtetése, majd közös akcióterv kidolgozása.

Egyesületünk a 2014-20-as tervezési időszakban az esélyegyenlőség biztosításának előmozdítására a következő tevékenységeket tervezi: a meglévő helyi közösségi- és egyéni erőforrások, tudások feltárása, a helyi aktív, változást akaró meghatározó civil szervezetek és települési kulcsfigurák, aktivizálása, képzése. Közös eltervezett akciók, cselekvések megvalósítása, melyeken már a célcsoport személyes megszólítása, mentorálása, személyre szóló segítése történik.

A hátrányos helyzetűek felzárkóztatása nagy humánerőforrás igényű, egyszerre több terület szakmai tapasztalatára van szükség egy időben. A mélyszegénységben élők helyzetének változtatása éppen azért sikertelen, mert nincs meg a megfelelő szinteken a partnerség, az együttműködés, az átfogó koncepció. Ezért az első lépés a szakemberek, a térség valamennyi érintett szereplőjének hálózatban való összefogása, közös koncepció kidolgozása a valós adatok, valós állapot alapján. Ezután következhet a célcsoport személyes megkeresése, elsősorban szemléletformálása, majd lehetőségeik megkeresése egyénre (családra) szabottan. Az esélyegyenlőség kiemelt kezelése érdekében a Helyi Fejlesztési Stratégiai önálló intézkedést tartalmaz erre a területre amellyel, hogy minden intézkedésnek szerves része az esélyegyenlőség biztosítása, ösztönzése. A tervezett intézkedés az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program 1.7 intézkedésének helyi megvalósítására épül, és a térség hátrányos helyzetű településein élőknek kínál átfogó programot, melynek koordinációja, menedzselése tekintetében erős szakmai támogatási kapacitás kiépítését teszi lehetővé.

5.2 Környezeti fenntarthatóság

A környezeti fenntarthatóság szempontjainak való megfeleltetés a stratégiában jól nyomon követhető az alábbiak alapján:

A Vidék Minősége – Alpokalja-Fertő táj védjegyrendszer az általános feltételek között kezeli a környezeti fenntarthatóságot. Ezt a minősítetteknek és a minősítést igénylőknek egyaránt vállalni, tartani kell. A feltételek között a környezeti fenntarthatóságra vonatkozóak a II.5.-7. pontok (www.alpokalja-fertotaj.hu Térségi védjegy főmenü, Dokumentumok tárháza). A minősítéskor a szervezet maga dönti el, hogy konkrétan mit vállal, amit a minősítő adatlapon kell feltüntetni. A védjegy rendszer ugyanakkor segíti a térségben a természet közelebbi gazdálkodást is, mivel a benne résztvevő termelők jellemzően kkv-k, akik nem nagyipari jelleggel gazdálkodnak.

Az Alpokalja-Fertő táj turisztikai kínálatának erősítése terén a korábbi években kialakított túraútvonalak és az ezek köré szerveződő turisztikai kínálat bemutatthatósága és szolgáltatások fejlesztése a cél. A túraútvonalak (www.fertotaj.info) korábban a Fertő-Hanság Nemzeti Park természetvédelmi őreinek segítségével, ellenőrzésével lettek kialakítva. A helyi épített és természeti örökségi értékek bemutatásra kerülnek az útvonalakon, azonban a fokozottan védett területek nem szerepelnek célpontként a táj egyedi értékének megőrzése miatt.

A környezeti fenntarthatóságot ez esetben leginkább úgy biztosítja a stratégia, hogy

- a helyi erőforrások a turisztikai kínálatba illesztéssel ismertebbé válnak,
- használatuk révén a környezet ápolása, fenntartása is megoldottá válhat,
- a túrák igénybevételét gyalogosan, kerékpárral, lóval ösztönzi a program,
- a teljes kínálat honlapon és ingyenesen letölthető alkalmazáson jut el az érdeklődőhöz.

A fiatalok megtartása, letelepedésük elősegítése által szintén a természeti, környezeti erőforrások megőrzését erősítjük, mert arra törekszünk, hogy felelősen gondolkodó fiatalok minél nagyobb számban jöjjenek haza településeikre és itt alapítsanak családot. Ha ezt nem ösztönöznénk a helyi lakosság elöregedésével egyre több természeti terület válna ápolatlanná, túraútvonalak járhatatlanná stb. Mindezen területeken a korábbiaknál nagyobb hatékonysággal szerepel a fejlesztési stratégiában a kommunikációs tevékenység és a specifikus célok elérését ösztönző rendezvények is támogatást kaphatnak. Ez utóbbi intézkedésekkel leginkább a szemléletformálás erősítésére ad lehetőséget az Alpokalja-Fertő táj fejlesztési stratégiája.

A nyomon követhetőség szempontjából e területen nem reális külön monitoring adatszolgáltatást tervezni. A pályázatok benyújtása, nyertes és megvalósított pályázatok számának nyomon követése elégséges, mert a fentiek alapján gyakorlatilag a specifikus céloknak minden projekt meg kell, hogy feleljen, így projekt szintű a horizontális célnak való megfelelés is.

6. A HFS integrált és innovatív elemeinek bemutatása

A következő LEADER fejlesztési időszak legnagyobb kihívását egyik oldalról a vidékfejlesztési kapacitás átszervezése jelenti. Az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület a vidékfejlesztés terén élen jár a hálózatépítésben, így ennek egy magasabb szintre emelése az operatív folyamatszervezés szempontjából a stratégia egyik leginnovatívabb része. A működési területen már évek óta egyre több eredményt mutatott fel az Alpokalja-Fertő táj **Vidék Minősége védjegy** kialakítása mentén az értékesítési együttműködések és turisztikai területen egyaránt. Az ifjúsági területen az **Örökségünk program** és a **KöVi Hálózat** mentén bővül folyamatosan egy nagyon aktívan tevékenykedő szakmai közösség. Kisebb területi lehatárolással több kis szervezet is aktívan működik. Innovatív elemnek tartjuk az **eljárásrendekben** megjelenő újításokat: egyrészt a döntéshozatalban a standard (azaz komplex fejlesztések) esetében az HBB részére előzetesen szóbeli prezentációban szükséges majd a pályázatokat bemutatni (Tiroli példa) a projektgazdának, vagy konzorciumának. A védjegyes intézkedés esetében ezt a szóbeli előszűrést a Védjegy Tanács hatáskörébe sorolta az elnökség, azaz egy társadalmi közösség fogja a pályázat szakmai előbírálását végezni. Másrészt a VP által nyújtott újdonsággal, az átalány (egyösszegű) alkalmazásának lehetőségével szeretnénk élni a kisösszegű célterületeinkhez kapcsolódóan a „kevesebb néha több” elven.

A stratégia innovatív elemei az **egyedi projektmegvalósításoknál is leginkább az integrációban** jelennek. Az elmúlt években kialakult együttműködő partneri kört tématerületenként lehet csoportosítani és érdeklődési körtől függően bevonhatóak a témák alá tartozó különböző projektekbe. A közösségi marketing területén az egyik legmeghatározóbb innováció az lesz, hogy a térségmarketing alapkövein a közös marketing akciók megvalósítására is lehetőség nyílik, az egységes hírportál, a sokoldalú, szezonális jellegű szolgáltatási csomagok kialakítása és egyéb közösségi kommunikációs eszközök alkalmazása által.

Egy-egy önálló pályázatot illetően az innovatív elemek az alábbiak szerint lesznek jellemzőek:

- vállalkozások munkafolyamatainak átszervezése
- a termelési szerkezet módosítása
- a termelés mennyiségi és minőségi fejlesztése
- szolgáltatási színvonal fejlesztése
- közös piacra jutás hatékonyságának fejlesztése
- versenyképesség erősödését segítő szakértői tanácsadások biztosítása.

7. A stratégia beavatkozási logikája

7.1 A stratégia jövőképe

- Megtartó vidék fejlődő életminőséggel -

Stratégiánk jövőképe nem változott, térségünk egy megtartó képességét folyamatosan erősítő, fejlődésre képes és hajlandó, lakosságának jó életminőséget biztosítani szándékozó térség.

7.2 A stratégia célhierarchiája

Jövőkép
Megtartó vidék fejlődő életminőséggel

	Átfogó cél(ok)
1.	A helyi gazdaság megerősítése – Az Alpokalja-Fertő táj térségének gazdasági fejlesztése a minőség és az innováció jegyében
2.	A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatainak enyhítése - Az Alpokalja-Fertő táj értékeire építkező helyi közösségek erősítése által a térség megtartó képességének javítása, a környezeti és társadalmi felelősségvállalás jegyében

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A kulturális környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése, fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása	fejlesztéssel érintett közösségi, kulturális, rekreációs tér, új közösségi-kulturális szolgáltatások száma közösségi, kulturális, sport programok száma (rendezvény, képzés, tanulmányút) megvalósított programokba bevont résztvevők száma (képzés, rendezvény, tanulmányút) Létrehozott munkahelyek száma	15 db 15 db 15 db 50 fő 1 fő
2.	A helyi közösségek szociális érzékenységének, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítése szemléletformáló	fejlesztéssel érintett közösségi, kulturális, rekreációs tér új közösségi-kulturális szolgáltatás(ok) száma	2 db 10 db 10 fő

	kezdemenyezésekkel, képzésekkel, hálózati együttműködéssel.	közösségi, kulturális, sport programok (rendezvény, képzés, tanulmányút) megvalósított programokba bevont résztvevők száma (képzés, rendezvény, tanulmányút)	500 fő
3.	A fiatalok helyben tartását és a betelepülést ösztönző fejlesztések, beleértve a lakhatást, valamint a munkavállalást elősegítő programokat.	létrehozott fecskelakások száma létrehozott fecskelakásokba beköltözhető személyek száma Létrehozott munkahelyek száma	2db 4 fő 0 fő
4.	A turizmus fejlesztése tematizált turisztikai termékcsomagok kialakításával, hálózati infrastruktúra elemek fejlesztésével, a szolgáltatások hálózatos fejlesztésével.	<u>KISLÉPTÉKŰ fejlesztések esetében:</u> létrehozott munkahelyek száma – 0,5 fő megőrzött munkahelyek száma – 0,5 fő Fejlesztéssel érintett ingatlan alapterülete – 1 m ² felújított szálláshelyek szobáinak száma – 5 db új szolgáltatás (turisztikai termék) bevezetése, minőségi aktív turisztikai szolgáltatás száma – 5db meglévő aktív turisztikai szolgáltatás fejlesztése- 5 db elérhető turisztikai csomagajánlatok, garantált programok száma – 3 db <u>KOMPLEX fejlesztések esetében:</u> létrehozott munkahelyek száma – 0 fő új szolgáltatás (turisztikai termék) bevezetése– 5db bevont turisztikai szereplők száma – 100 fő szemléletformáló és/vagy speciális szakmai tudást átadó képzés, fórum – 10 db új és/vagy megújult, továbbfejlesztett turisztikai információs rendszer – 1 db	0,5 fő 0,5 fő 1 m ² 5db 5db 5db 3db 0 fő 5db 100fő 10db 1db
5.	A Vidék Minősége védjeggyel rendelkező vállalkozások fejlesztésének ösztönzése, kisléptékű beruházásokkal, együttműködések ösztönzésével és a hálózatosodás segítségével, az értékesítési csatornák fejlesztésével, a REL alprogramba történő csatlakozás feltételeinek megteremtésével.	meglévő termék/szolgáltatás fejlesztése (amennyiben releváns) új termék/szolgáltatás létrehozatala/bevezetése (amennyiben releváns) közös értékesítést támogató új/bővített/fejlesztett helyek száma létrehozott munkahelyek száma(amennyiben releváns) projekt által megőrzött munkahely száma (amennyiben releváns)	25 db 25 db 1 db 1 fő FTE 1 fő FTE

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus cél(ok)hoz járul hozzá ¹⁹					
		1.	2.	3.	4.	5.	
5.1.1.	Kultúrháló Kislépték - Térségi kulturális hálózatot erősítő, kisléptékű kezdeményezések támogatása	X	X				
1.2.	Kultúrháló Komplex - Térségi kulturális, komplex együttműködési programok támogatása-	X	X				
1.3.	Helyi fejlesztések támogatása	X	X				
2.	Fecskeház Program - fiatalok helyben tartásával a térség megtartó és innovációs képességének erősítése			X			
3.	Gazdaságfejlesztés a Vidék Minősége jegyében A Vidék Minősége – Alpokalja- Fertő táj védjeggyel rendelkező termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése				X	X	
3.2	Gazdaságfejlesztés az Alpokalja-Fertő-táj térség mikrovállalkozásainak kisléptékű fejlesztése által				X	X	
3.3	Helyi gazdaságfejlesztés az Alpokalja-Fertő-táj térség mikrovállalkozásainak fejlesztése által				X	X	
2.1.	Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő KISLÉPTÉKŰ kezdeményezések támogatása				X	X	
2.2.	Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő KOMPLEX kezdeményezések támogatása				X	X	
4.3.	Turizmus-és gazdaságfejlesztési modellprogramok támogatása az Alpokalja-Fertő-táj térségében				X	X	

A választott célok szöveges indoklása (szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy a 4.3. fejezet végén, a 43. oldalon az illeszkedés, szükségesség részletezése kapcsolódik az itt olvasható indokláshoz, valamint a SWOT analízis és a helyzetfeltárás fejezetek nélkül sem értelmezhetőek teljes körűen az indoklások):

Ssz.	Specifikus célok	Indoklás, illeszkedés
1.	Kulturális (beleértve az épített környezetet) környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése és fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása. (Az alapszolgáltatásokat	A helyzetelemzés és a SWOT részeknél is kitértünk rá, hogy az előző hét évben jelentős fejlődésen estek át a kulturális, közösségi terek. Megjelentek új alkotóházak, tájházak, kiállítások (pl. cukoripari), nemzetiségi központok, számos művelődési, ifjúsági és civil ház újult meg. A kialakult infrastruktúra azonban még sok helyen hiányos, vagy nem valósult meg a teljes elképzelés, vagy a használat fogalmazta meg a további igényeket, amelyek inkább már a fenntarthatósági

¹⁹ Egy intézkedés több célhoz is hozzájárulhat. Jelölje X-szel!

	kiegészítő települési szolgáltatások közösségi megoldásainak fejlesztése is.) A fentiekhez kapcsolódó beruházások és eszközfejlesztés.	kérdéskört feszegetik mindenütt, ezért kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a kiépült hálózatnak ebben az időszakban még a kezét fogjuk, és azon kezdeményezéseit támogatjuk, amelyek a mindennapi működés hosszú távú fenntarthatóságát, költséghatékony megoldásokat eredményez.
2.	A helyi közösségek szociális érzékenysége, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítését szolgáló tevékenységek, szemléletformálás. A vidéki szellemi és közösségi élet fejlesztését, ismeretanyag átadását szolgáló programok, képzések, közösségi kezdeményezések, tevékenységek helyi társadalmi akciók és humán erőforrás támogatása, a fentiekhez kapcsolódó beruházások és eszközfejlesztés.	A közös értékelés során, a Kultúrháló műhelymunkáinkon kiderült, hogy a hiányos infra- és eszközstruktúrán túl átfogó, komplex programelképzelések is megszülettek, amelyek a térségi közösségek állapotát, a generációk közti együttműködést, az identitás erősítését szolgálják. Konzorciális, vagy legalább mikrotérséget felölelő programok, amelyek több évesek. A műhelyeken konkrétan megjelent pl. - egy térségi Felnőttképzési Akadémia kialakításának igénye a térség művelődési házainak együttműködésében; - kiemelésre került egy ún. VidékOlimpia rendszer kialakításában rejlő lehetőségek; - továbbgondolták a KöVi hálózati programot; - a térségi iskolaigazgatók megkomponálták az Örökségünk 2020 programcsomagot, amely több különböző forrás bevonásával valósítható meg, - megfogalmazódott az Etnomemoriális Központ II. ütemes fejlesztési lehetősége...stb. Természetesen sok más komplex elképzelés ötlete is megjelent. Ezen céllal, amely a Kultúrháló komplex intézkedésben ölt testet, ilyen, a meglévő, kialakult kulturális hálózatainkra, vagy kezdeményezéseinkre épülő strukturált, együttműködésben tervezett és megvalósított, többéves programokat szeretnénk támogatni.
3.	A fiatalok helyben tartását és a betelepülést ösztönző fejlesztések, beleértve a lakhatást, valamint a munkavállalást elősegítő programokat.	Ezen cél a határtérség munkaügyi, foglalkoztatottsági és képzettségi mutatóihoz kapcsolódik vissza. A határ(Ausztria) és a közeli nagyvárosok elvonzzák a tehetséges fiatalokat és a kvalifikált munkaerőt is a térségből. Térségünk munkaerőhiánnyal küzd, így a vidék esetében a fiatalok helyben tartásához kedvezőbb ösztönzők alkalmazását kell bevetnünk. Célunk a lakhatás támogatása Fecskeházakban, amellyel megtakarításra és a vidéken letelepedésre is buzdítunk egyben. A program működését és eredményeit Zalában ismertük meg, ezen időszakban kis költségvetéssel, kísérleti jelleggel indítjuk útjára ezen kezdeményezésünket. Több település is jelezte már, hogy néhány használaton kívüli épületében szívesen alakítana ki fecskeházakat, így a felmerült igények és a zalai elképzelés egymásra találtak.
4.	Egyedi élményeket nyújtó, specifikus vendégigényekhez alkalmazkodó tematizált turisztikai termékcsomagok kialakítása. Turisztikai hálózati infrastruktúra elemek fejlesztése. Turisztikai szolgáltatások hálózatos fejlesztése és/vagy	A helyzetfeltárás részben részletesen beszéltünk a térség 90-es évektől a Fertőt-tó körüli kerékpárút hálózati elemek kiépítésével induló kerékpáros programjáról, a Nemzeti Park megnyílásáról és turisztikai fejlesztéseiről, valamint a termál és gyógyvizekre épült fürdők népszerűségének növekedéséről. A 2008-as évtől megindultak kastélyaink, valamint a rákosi barlangszínház, mint kiemelt turisztikai attrakciók fejlesztései. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek,

	marketingje (tervezés, animáció, működés, promóció) és ehhez kapcsolódó beruházások.	amelynek jelentős eredményei lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen központi programok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, amellyel most is lépést kell tartania térségünk vállalkozói, civil szektorának; valamint szükség lesz komplex együttműködésben tervezett, akár egy kisebb-nagyobb tájegységet, vagy turisztikai témát felkaroló, közösen megvalósított fejlesztési programokra. Az igazi, élményt nyújtó turisztikai attrakciók száma, valamint a hozzá kapcsolódó szolgáltatások színvonala, a térségi marketing még mindig az európai átlag alatti. Intézkedésünkkel ezt a folyamatot szeretnénk erősíteni.
5.	A Vidék Minősége védjeggyel rendelkező vállalkozások fejlesztésének ösztönzése, kisléptékű beruházásokkal, együttműködések ösztönzésével és a hálózatosodás segítségével. A helyi termelési-fogyasztási rendszerek erősítése, beleértve a helyi termékek és értékesítési csatornák fejlesztését, a fogyasztási kultúra befolyásolását célzó közösségi akciók támogatását, a REL alprogramba történő csatlakozás feltételeinek megteremtését.	A védjegy programunkról és annak eredményeiről a 4.2. fejezetben írtunk részletesen. Mára a hálózat tagsága az élelmiszeripar, kézművesség-művészet, és turizmus szektorokban több, mint 40 fő. A vállalkozókat a minősítések, a közös műhelymunkák, tanulmányutak, rendezvényeken való közös megjelenéseken, egyszóval a hálózati munka során sokkal jobban megismerhettük. A szektorokon belüli és a szektorok közötti párbeszédben új termékek, szolgáltatások, közös megoldások születtek, amelyek megvalósítása térségünk számára is többletértékkel bír. Számos egyeztetés során két lehetőség biztosítása fogalmazódott meg, mint igény: lennének kisebb léptékű beruházási, eszközbeszerzés, csomagolást, marketinget fejlesztő egyedi elképzelések, melyekkel a meglévő termékek/szolgáltatások minősége, vagy a termékcsalád/szolgáltatás bővítése, vagy új termékek/szolgáltatás előállítása, a csomagolás, megjelenés javítása, esetleg a raktározás, vagy a termelést segítő mellékhelyiségek, kisebb értékesítési pontok kialakítása válna lehetővé. Ezen túl támogathatóak lennének nagyobb léptékű, akár egy, vagy több szektort is érintő komplexebb, vagy nagyobb beruházási igénnyel bíró fejlesztések. Ezen intézkedésben több illeszkedést is figyelünk: a VP és a GINOP és a TOP központi kiírásaiban megnyíló lehetőségeket. Amennyiben a védjegy tag azokban jogosult pályázni, úgy nem kaphat támogatást ezen alapból, amennyiben abban nem nyújtott be pályázatot. A központi alapban támogatható tevékenységeket a központi alapokban szükséges tervezni. A fejlesztések szakmai szűrését a Védjegy Tanács végzi, az ő támogatási nyilatkozatuk nélkül a kezdeményezés nem nyújtható be a helyi Bíráló Bizottság elé.

8. Cselekvési terv

8.1 Az intézkedések leírása

Intézkedés megnevezése	Kultúrháló Kislépték– Térségi kulturális hálózatot erősítő, kisléptékű kezdeményezések támogatása
Specifikus cél	A kulturális környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése, fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása. A helyi közösségek szociális érzékenységének, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítése szemléletformáló kezdeményezésekkel, képzésekkel, hálózati együttműködéssel.
Indoklás, alátámasztás	Az elmúlt években térségünkben kialakult több, a helyi közösségi életet szolgáló infrastruktúra (pl. tájházak, alkotóházak, közösségi házak, IKSZT-k). Számos nemzetiségi kezdeményezés indult el (pl. Etnomemoriális Központ), megteremtődtek a kulturált sportolás, szabadidő eltöltés feltételrendszerei is. Ezen túl a térség oktatási, kulturális intézményeinek koordinációjával, bevonásával, az ifjúság megszólításával komplex tudás- és kompetenciafejlesztő hálózati programok is elindultak, melyek mind a helyi közösségeket, mind a térség identitástudat erősítését szolgálták. (pl. Örökség Hálózat, KöVi Hálózat) Az alpinfrastruktúrák és elindult hálózatok, egymásra találó közösségek esetében vannak elmaradásaink akár az eszközök, akár az infrastruktúra, akár egyéb tartalmi területeken is. Sok esetben az együttműködés minőségi fejlesztése, a kompetenciák és tudás fejlesztési lehetőségeinek bővítésére is felmerült igény. Az előző időszakban kialakult kulturális hálózatok, szervezetek a fejlesztéseiknek köszönhetően azokra építkezve új kezdeményezéseket foglalmaztak meg, amelyek a térség kulturális életének szerves erősítését szolgálhatják.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	A felhívás az Alpokalja-Fertő táj térségében az alábbi kulturális hálózatot erősítő, kisléptékű kezdeményezéseket támogatja: 1. Térségünkben elérhető szociális, kulturális, kommunikációs szolgáltatások minőségi fejlesztése, elérhetőségük javítása, az elérhető szolgáltatások bővítése, illetve új szolgáltatások indítása 2. A térségben működő sportolási, rekreációs lehetőségek fejlesztése, a tehetséggondozás, az utánpótlás nevelés támogatása 3. A térségi nemzetiségek és kisebbségek igényeit alátámasztó, kulturális fejlődésüket szolgáló kezdeményezéseik támogatása A felhívás keretében LEGALÁBB EGY tevékenységet KÖTELEZŐ megvalósítani az ÖNÁLLÓAN támogatható tevékenységek közül. Ezen túl legalább egy tevékenységet kötelező megvalósítani az ÖNÁLLÓAN NEM támogatható tevékenységek közül. Önállóan támogatható tevékenységek: Kulturális, szociális, sport/rekreációs, kisebbségi szolgáltatások minőségi fejlesztése: 1) Ingatlanon megvalósuló infrastruktúrális fejlesztése: új épület és/vagy építmény építése vagy meglévő épület és/vagy építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése 2) Közösségi tevékenységhez kapcsolódó kis- és nagytérű tárgyi eszközök (bútorok, berendezések, szabadidős és sporteszközök) beszerzése 3) Közösségi tevékenységhez kapcsolódó informatikai eszközök, szoftverek beszerzése 4) A térségi kulturális örökséghez kapcsolódó tartalommal bíró kiadványok írása, szerkesztése, kiadása Önállóan nem támogatható tevékenységek: 1) Képzések, szakmai rendezvények szervezése a helyi közösségek erősítésére, tudásuk gyarapítására 2) Szakmai tanulmányút megvalósítása 3) Marketing tevékenységek 4) Ingatlanhoz kapcsolódó (kisléptékű) infrastruktúra-fejlesztések 5) Projekt előkészítéshez kapcsolódó tevékenységek

	6) Projekt menedzsment tevékenység 7) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatás 8) Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A VP, a TOP és az EFOP, NKA programok is számos kultúrát támogató fejlesztési lehetőséget támogatnak. A VP és a TOP a kulturális intézmények esetében a külső felújításokat, energetikai korszerűsítéseket, vagy amennyiben lehetséges, turisztikához, értéktárhoz köthető fejlesztéseket támogatnak. Az EFOP és NKA főleg képzések, programok megvalósítását támogatja, több korcsoport esetében is, azonban sok kiírásban a nem besorolt járési kategória végett a mi térségünk nem jogosult pályázatok benyújtására.
A jogosultak köre	Helyi önkormányzat (321) Helyi önkormányzatok társulása (327) Helyi nemzeti önkormányzat (371) Bevett egyház (551) Egyéb egyesület (529) Közalapítvány (561) Nemzeti egyesület (528) Sportegyesület (521) Egyéb alapítvány (569)
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Jogosultsági szempontok: a) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint. b) a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontok): 1. A támogatást igénylő szervezet az alapító dokumentuma vagy szervezeti és működési szabályzata alapján a projekt céljait szolgáló tevékenységek ellátására alkalmas és felhatalmazott. 2. A támogatást igénylő szervezet rendelkezik a Felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal. 3. A támogatást igénylő rendelkezik képzés és/vagy tanulmányút szervezésében tapasztalattal 4. A támogatással érintett település lakosságszáma (2014. évi KSH adatok alapján) 5. A támogatással érintett települések száma 6. A célok illeszkednek az igényekhez (pl. helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott. 7. A célcsoport(ok) a feltárt hiányosságok és szükségletek alapján megfelelően került(ek) meghatározásra és részletesen bemutatásra kerül a célcsoport(ok) elérésének, bevonásának módszertana. 8. A projekt hosszú távú hasznosulása és az eredmények fenntarthatósága bemutatásra került és alátámasztott. 9. A projekt megvalósítása során tervezett, a programokba bevont szereplők száma 10. Az eredmények eléréséhez szükséges tevékenységek részletesen bemutatásra kerültek, és a tervezett tevékenységek szükségesek a célok eléréséhez. 11. A vállalt indikátorok célértékei reálisan teljesíthetők és mérhetők. 12. A projekt kapcsolódik korábbi megvalósult (akár LEADER, vagy bármilyen más) fejlesztésekhez, annak tapasztalataira, fejlesztésére építkezik. 13. A költségvetési tervben szereplő költségek részletesen bemutatásra kerültek, azok szakmailag alátámasztottak és szükségesek a célok eléréséhez. 14. A fejlesztés eredményeinek hasznosulása a fenntartási időszakban bemutatásra került. 15. A fejlesztés eredménye finanszírozási oldalról is fenntartható, a pénzügyi fenntarthatóság bemutatásra került. 16. Hátrányos helyzetű személyek bevonása is megtörténik. 17. A projekt a fiatalságra, az utánpótlás nevelésre összpontosít.

	18. A projekt során több program szervezését is vállalja (képzés, rendezvény vagy tanulmányút): 19. A projekt megvalósulása több generációt is érint, több generációnak nyújt lehetőséget. 20. A tervezett marketing eszközöket legalább két nyelven tervezi elkészíteni. A projekt innovatív kezdeményezésnek minősül.
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 54 350 817 Ft. Projektméret korlátai: Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 500 000 Ft, maximum 2 500 000 Ft. Támogatás módja : <i>Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos költségelszámolás</i> Támogatás intenzitása: A 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerinti „nem besorolt ” kategóriába tartozó járásban lévő település esetén a maximális támogatási intenzitás 85%, (kedvezményezett esetében 90%)
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2018.I. félév – 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): - önkormányzat: 10-15 db, - önkormányzati társulás: 1 db, - civil szervezet: 7-9 db.

Intézkedés megnevezése	Kultúrháló Komplex– Térségi kulturális hálózatot erősítő, komplex kezdeményezések támogatása
Specifikus cél	A kulturális környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése, fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása. A helyi közösségek szociális érzékenységeinek, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítése szemléletformáló kezdeményezésekkel, képzésekkel, hálózati együttműködéssel.
Indoklás, alátámasztás	Az elmúlt években térségünkben kialakult több, a helyi közösségi életet szolgáló infrastruktúra (pl. tájházak, alkotóházak, közösségi házak, IKSZT-k). Számos nemzetiségi kezdeményezés indult el (pl. Etnomemoriális Központ), megteremtődtek a kulturált sportolás, szabadidő eltöltés feltételrendszerei is. Ezen túl a térség oktatási, kulturális intézményeinek koordinációjával, bevonásával, az ifjúság megszólításával komplex tudás- és kompetenciafejlesztő hálózati programok is elindultak, melyek mind a helyi közösségeket, mind a térség identitástudat erősítését szolgálták. (pl. Örökség Hálózat, KöVi Hálózat) Az alpinfrastruktúrák és elindult hálózatok, egymásra találó közösségek esetében vannak elmaradásaink akár az eszközök, akár az infrastruktúra, akár egyéb tartalmi területeken is. Sok esetben az együttműködés minőségi fejlesztésére, a kompetenciák és tudás fejlesztési lehetőségeinek bővítésére is felmerült az igény. Az előző időszakban kialakult kulturális hálózatok, szervezetek a fejlesztéseiknek köszönhetően azokra építkezve új kezdeményezéseket foglalmaztak meg, amelyek a térség kulturális életének szerves erősítését szolgálhatják.
A támogatható tevékenységi területek meghatározása	A felhívás az Alpokalja-Fertő táj térségében az alábbi kulturális hálózatot erősítő, kisléptékű kezdeményezéseket támogatja: 1) Térségünkben elérhető szociális, kulturális, kommunikációs szolgáltatások minőségi fejlesztése, elérhetőségük javítása, az elérhető szolgáltatások bővítése, illetve új szolgáltatások indítása 2) A térségben működő sportolási, rekreációs lehetőségek fejlesztése, a tehetséggondozás, az utánpótlás nevelés támogatása

	3) A térségi nemzetiségek és kisebbségek igényeit alátámasztó, kulturális fejlődésüket szolgáló kezdeményezéseik támogatása A felhívás keretében legalább egy tevékenységet kötelező megvalósítani az önállóan támogatható tevékenységek közül. Ezen túl legalább kettő tevékenységet kötelező megvalósítani az önállóan nem támogatható tevékenységek 1-5. pontjai közül is. Önállóan támogatható tevékenységek: Kulturális, szociális, sport/rekreációs, kisebbségi szolgáltatások minőségi fejlesztése: 1) Ingatlanon megvalósuló infrastrukturális fejlesztése: új épület és/vagy építmény építése vagy meglévő épület és/vagy építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése 2) Községi tevékenységhez kapcsolódó kis- és nagyértékű tárgyi eszközök (bútorok, berendezések, szabadidős és sporteszközök) beszerzése 3) Községi tevékenységhez kapcsolódó informatikai eszközök, szoftverek beszerzése Önállóan nem támogatható tevékenységek: 1) Szemináriumok és/vagy műhelynapok és/vagy fórumok szervezése és/vagy tréningek szervezése 2) Tematikus táborok tartása 3) Továbbképzési programok, előadássorozatok támogatása 4) Szakmai tanulmányút megvalósítása 5) A térségi kulturális örökséghez kapcsolódó tartalommal bíró kiadványok írása, szerkesztése, kiadása 5) Marketing tevékenységek 6) Ingatlanhoz kapcsolódó (kisléptékű) infrastruktúra-fejlesztések 7) Projekt előkészítéshez kapcsolódó tevékenységek 8) Projekt menedzsment tevékenység 9) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatás 10) Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A VP, a TOP és az EFOP, NKA programok is számos kultúrát támogató fejlesztési lehetőséget támogatnak. A VP és a TOP a kulturális intézmények esetében a külső felújításokat, energetikai korszerűsítéseket, vagy amennyiben lehetséges, turisztikához, értéktárhoz köthető fejlesztéseket támogatnak. Az EFOP és NKA főleg képzések, programok megvalósítását támogatja, több korcsoport esetében is, azonban sok kiírásban a nem besorolt járási kategória végett a mi térségünk nem jogosult pályázatok benyújtására.
A jogosultak köre	Helyi önkormányzat (321) Helyi önkormányzatok társulása (327) Helyi nemzetiségi önkormányzat (371) Bevett egyház (551) Egyéb egyesület (529) Közalapítvány (561) Nemzetiségi egyesület (528) Sportegyesület (521) Egyéb alapítvány (569) Központi költségvetési szerv (312)
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Jogosultsági szempontok: a) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint. b) a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni Kiválasztási kritériumok: A felhívás keretében legalább egy tevékenységet kötelező megvalósítani az önállóan támogatható tevékenységek közül. Ezen túl legalább kettő tevékenységet kötelező megvalósítani az önállóan nem támogatható tevékenységek 1-5. pontjai közül is.

	Az elvárásokat a pályázónak, illetve a pályázó konzorciumnak együttesen szükséges teljesítenie. Amennyiben pályázó nem önkormányzati társulás, úgy pályázat csak konzorciumban nyújtható be, legalább 2, legfeljebb 4 partner együttműködésében. Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 53 813 304,- Ft. Projektméret korlátai: Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 1 000 000 Ft, maximum 10 000 000 Ft. Támogatás módja : <i>Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos költségelszámolás</i> Támogatás intenzitása: A 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerinti „nem besorolt” kategóriába tartozó járásban lévő település esetén a maximális támogatási intenzitás 85%, <i>(kedvezményezett esetében 90%)</i>
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2018. I. félév – 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 7-10 - önkormányzati társulás: 1 db, - önkormányzat: 3-5 db, - civil szervezet: 3-4 db.

Intézkedés megnevezése	Helyi fejlesztések támogatása
Specifikus cél	A kulturális környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése, fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása. A helyi közösségek szociális érzékenységeinek, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítése szemléletformáló kezdeményezésekkel, képzésekkel, hálózati együttműködéssel.
Indoklás, alátámasztás	A vidéki térségekben az alapvető szolgáltatásokhoz, a közösségi élet feltételeihez való hozzáférés lényegesen elmarad a városias térségektől. A vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóvá tétele, az elérhető helyi szolgáltatások körének bővítése, színvonalának és hozzáférhetőségének javítása, a települési önkormányzatok és civil szervezetek segítése, a helyi együttműködések ösztönzése, valamint az azokban rejlő belső erőforrások kihasználása kiemelt cél, amelyek egyaránt elősegítik a gazdasági és közösségi területen a társadalmi aktivitás erősítését és fenntartását. Foként a vidéki térségekre jellemző az alacsonyabb vállalkozói aktivitás, a tőkehiány, valamint az abból adódó elavult, hiányos eszköz- és infrastrukturális ellátottság. A nagyobb volumennel bíró vállalkozások támogatott fejlesztési lehetőségei szélesebbek a mikrovállalkozásokénál, azok létrehozására és támogatására kevesebb forrás jut. További fő cél a mikrovállalkozások fejlődésének, gazdaságban betöltött szerepének, piaci pozíciójának erősítése, a területi különbségek csökkentése, a térségi felzárkóztatás és a helyi gazdaság megerősítése, továbbá a munkahelyek megtartása és újak létrehozása
A támogatható tevékenység területek meghatározása	Épület, építmény felújítása, bővítése, korszerűsítése (nem energiahatékonyság) Épület, építmény, technológiai rendszer felújítása, korszerűsítése (energiahatékonyság), új technológiai rendszer(ek) kialakítása Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása Rendezvényszervezés Tájékoztatás, nyilvánosság

	Eszközök és gépek beépítéséhez kapcsolódó építési tevékenység Projektarányos akadálymentesítés Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztés Általános költségekhez kapcsolódó tevékenységek Immateriális javak beszerzése Marketing tevékenység Minőségbiztosítási rendszerhez való csatlakozás
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Nem támogatható a projekt, amennyiben olyan tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen helyi felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi támogatási konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását bemutatni szükséges.
A jogosultak köre	Helyi önkormányzat (321) Helyi önkormányzati költségvetési szerv (322) Helyi önkormányzatok társulása (327) Helyi nemzetiségi önkormányzat (371) Helyi nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv (372) Helyi nemzetiségi önkormányzatok társulása (373) Sportegyesület (521) Polgárör egyesület (526) Nemzetiségi egyesület (528) Egyéb egyesület (529) Közalapítvány (561) Egyéb alapítvány (569)
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Jogosultsági szempontok: a) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint. b) a támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontok): 1) Projektterv 2) A projekt megvalósításának helye a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm.rendelet alapján 3) A projekt megvalósításának helye a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (VI. 23.) Korm.rendelet alapján 4) A támogatást igénylő a támogatási kérelem benyújtását megelőző két évben részesült támogatásban a LEADER program keretében 5) A támogatást igénylő vagy képviselője, munkavállalója hozzájárulása a HACs munkájához 6) A támogatást igénylő vállalja, hogy a projektet a záró kifizetési igénylés benyújtásáig bemutatja, népszerűsíti (online vagy személyesen vagy helyi/térségi kiadványban)
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 115 853 699,- Ft. Projektméret korlátai: Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 500 000 Ft, maximum 4 000 000 Ft. Támogatás módja : <i>Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos költségelszámolás</i>

	Támogatás intenzitása: A 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerinti „nem besorolt” kategóriába tartozó járásban lévő település esetén a maximális támogatási intenzitás 95%, <i>(kedvezményezett esetében 95%)</i>
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2022. II. félév – 2023. II. félév (18 hónap)
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 8 – 20 db

Az intézkedés megnevezése	Fecskeház program
Specifikus cél	A fiatalok helyben tartását és a betelepülést ösztönző fejlesztések, beleértve a lakhatást, valamint a munkavállalást elősegítő programokat.
Indoklás, alátámasztás	A térségben egyre csökken a fiatalok száma, a települések elöregednek. Ennek oka legfőképpen az aprófalvas településszerkezet, a rossz közlekedési viszonyok, a helyi munkahelyek, a minőségi szabadidő eltöltési lehetőségek hiánya. A térségben a felsőfokú végzettségű fiatalok száma csökken leginkább, hiszen kevés a végzettségüknek megfelelő munkahely – ha pedig sikerül elhelyezkedniük, pályakezdőként a családalapítás, a saját lakás megfizethetetlen költséget jelent számukra. A munkavállalás utáni első pár évben felvállalhatatlan terhet ró egy önálló lakás a családot alapítani szándékozó fiatalra. Az önkormányzatok nehéz anyagi helyzete miatt nem -, vagy csak minimális összeggel tudják a fiatalok letelepedését támogatni. A térségi lakóhelyválasztás ösztönzésével, megtarthatóvá válnának a falvak fennmaradásában kulcsfontossággal bíró felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok. A potenciális projektgazdák részéről is felmerült az igény arra, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia keretében is biztosítson lehetőséget új fecskelakások létrehozására.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	Fecskeházak kialakításának támogatása, a fiatalok letelepedésének segítése céljából. <u>Támogatható tevékenységek:</u> 1. Térségi településeken meglévő épületek, épületrészek külső és belső felújítása, bővítése, átalakítása, lakhatóvá tétele. 2. Fecskeházak berendezési tárgyainak, eszközeinek beszerzése. 3. Fecskeház létrehozáshoz, férőhely meghirdetéséhez kapcsolódó kommunikációs tevékenységek A 2. tevékenység önállóan nem támogatható. A 3. tevékenység az 1. tevékenységgel együtt kötelezően megvalósítandó. <u>Az elszámolható költségek köre:</u> - előkészítési költségek (műszaki tervek) - beruházáshoz kapcsolódó költségek: terület-előkészítési költségek, építéshez kapcsolódó költségek (már meglévő épület, épületrész átalakítása, bővítése, felújítás) (legfeljebb bruttó 110.000 Ft/m² és legfeljebb nettó 6 millió Ft/fecskeház támogatás adható) - eszközbeszerzéshez kapcsolódó költségek - immateriális javak beszerzésének költsége - szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (műszaki ellenőr, marketing, kommunikációs költségek (rendezvényszervezés, egyéb komm. tev. ktg.) - projekt menedzsment költség
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A fecskeházak létrehozásának a térségi sajátosságainak megfelelő modelljét a Zala Termálvölgye Egyesület 2009. év során dolgozta ki és ez alapján a 2007-2013 az ÚMVP

A jogosultak köre

A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

LEADER programban valósította meg. A helyi modell szerinti fecskeházak megvalósítására a VP horizontális intézkedéseiből vagy más OP-kból nem igényelhető támogatás.

Az akciócsoportokhoz tartozó településeken működő
Helyi önkormányzat (321)

Fecskesház fogalom: A fecskesház olyan lakóingatlan (lakóház, lakás), amely elsősorban felsőfokú végzettségű fiatalok letelepedésének elősegítését szolgálja. A beköltözés időpontjában maximum 40 éves fiatalok a fecskesházban legfeljebb 5 évig lakhatnak. Az itt eltöltött évek alatt a fiataloknak nem kell bérleti díjat fizetni, viszont kötelező lakáselőtakarékoskosságot (*a jelenlegi jogszabályok alapján 20 000 Ft/hó a maximális állami támogatás igénybevétele*) és rezsiköltség megfizetését vállalni. A pályázat sikere esetén a fecskesház férőhelyeket kötelező nyílt eljárásban meghirdetni az érdeklődők számára az adott településen alkalmazott hirdetési módokhoz illeszkedve.

A kiválasztásnál az alábbi előnyt jelentő szempontokat kell alkalmazni: a LEADER HACs tervezési területén munkahellyel/munkahely ígérvénnyel rendelkezőket előnyben kell részesíteni. A pályázó ösztönzi a fecskesház lakók aktív közreműködését a település és térség közösségfejlesztési programjaiban. A fecskesház modell program megismertetése érdekében a pályázó köteles a fecskesház program iránt érdeklődőket fogadni, a fecskesház működését bemutatni a helyszínen, illetve szakmai rendezvényeken.

Egy támogatást igénylő egy támogatási kérelmet nyújthat be. Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.

- a) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- b) A támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni
- c) A támogatást igénylő a Felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylői körbe tartozik.

Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontok):

1. A projekt céljai illeszkednek a Felhívásban meghatározott konkrét célokhoz, az igényekhez (pl. helyi igények, célcsoport igényei) és ez alátámasztott.
2. A projekt hosszú távú hasznosulása és az eredmények fenntarthatósága bemutatásra került és alátámasztott.
3. Az eredmények eléréséhez szükséges tevékenységek részletesen bemutatásra kerültek, és a tervezett tevékenységek szükségesek a célok eléréséhez.
4. A költségvetési tervben szereplő költségek részletesen bemutatásra kerültek, azok szakmailag alátámasztottak és szükségesek a célok eléréséhez.
5. A fejlesztés eredménye fenntartható, a Felhívásban előírt fenntartási kötelezettségek teljesítése és a fejlesztés eredményeinek hasznosulása a fenntartási időszakban bemutatásra került.
6. A fejlesztés eredménye finanszírozási oldalról is fenntartható, a pénzügyi fenntarthatóság bemutatásra került.
7. Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülnek.
8. A környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülnek.
9. A pályázó a pályázat benyújtása előtt kötelezően részt vett az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület által biztosított konzultáción.
10. A pályázó részt vett az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület által szervezett, ingyenes Fecskesház tanulmányúton.
11. A pályázó legalább helyi védettséget élvező épület(ek)et von be.
12. A pályázó referenciával rendelkezik. (már folytatott hasonló jellegű kezdeményezést).
13. A pályázat az adott településen és közvetlen környezetében hozzáadott értékű munkaerőhiányra fókuszál és ezzel összhangban tervezi a jövőbeni fecskesház lehetőség meghirdetését.
14. Egy pályázaton belül több lakrész kialakítását, több fecske elhelyezését tudja megvalósítani.
15. Alacsonyabb 1 fecskesházra jutó felújítási költség, mint az előírt megengedett.

	16. Energiatakarékos, alacsonyabb rezsiköltséget eredményező műszaki megoldások, berendezések, üzemeltetési módok alkalmazás 17. A fecskesházak helyet adó település önkormányzata nyújt valamilyen kedvezményt a letelepedni szándékozó fiatalok számára. 18. A projektterv kidolgozottságának minősége. 19. A fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások a Helyi Akciócsoport területén székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező vállalkozástól kerülnek beszerzésre.
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 16 666 650,- Ft Támogatás intenzitása: A 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerinti „nem besorolt” kategóriába tartozó járásban lévő település esetén a maximális támogatási intenzitás 75%<i>(kedvezményezett esetében 85%)</i> Projektméret korlátai: Minimális támogatás: 500 000 Ft, a maximális támogatás: 10.000.000 Ft Támogatás módja: Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos eljárás
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2018. I. félév – 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 2 db Támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): 2 önkormányzat,

Az intézkedés megnevezése	Gazdaságfejlesztés a Vidék Minősége jegyében – A Vidék Minősége –Alpokalja-Fertő táj védjeggyel rendelkező termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése
Specifikus cél	A Vidék Minősége védjeggyel rendelkező vállalkozások fejlesztésének ösztönzése, kisléptékű beruházásokkal, együttműködések ösztönzésével és a hálózatosodás segítségével, az értékesítési csatornák fejlesztésével, a REL alprogramba történő csatlakozás feltételeinek megteremtésével.
Indoklás, alátámasztás	Az Alpokalja-Fertő tájon megtermelt, előállított termékek és szolgáltatások népszerűsítését egyesületünk már a 2007-2013-as EU-s pályázati időszakra vonatkozó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában is egyik kiemelkedő célként, feladatként határozta meg. Azóta az egyesület a térség vállalkozóinak aktív részvételével létrehozta az Alpokalja-Fertő táj védjegyet és csatlakozott A Vidék Minősége ernyővédjegyhez. Ennek területi minősítési rendszere jelenleg négy fő szakmacsoportot fog közre. Az élelmiszer előállító, a kézműves és kisipari terméket előállító és a vendéglátás (falusi vendégasztal, szálláshely kereskedelem és éttermi szolgáltatás), valamint örökségek terén működő vállalkozásokat, szolgáltatókat, termelőket. A teljes védjegy program, együttműködési jellegénél, közösségi marketing lehetőségeinél fogva kiemelten alkalmas a helyi termékek és szolgáltatások népszerűsítésére, értékesítésére, a minőségi és erre alapuló mennyiségi termelés növelésére. Jelenleg azonban több okból kifolyólag sem lehet ezekkel a lehetőségekkel megfelelően élni: a védjegyet és a védjegyes termékeket, szolgáltatásokat még kevesen ismerik. A piaci lehetőségek közösségi jellegű - védjegy mentén való - kiaknázásához a védjegy széles körű megismertetése szükséges. A védjegyhez tartozáson keresztül a vállalkozók, termelők részéről a saját piaci helyzetük stabilizálása, fejlesztése érdekében hatékonyabb egyéni marketingre is szükség van.

	• a védjeggyel rendelkezők minőségi és mennyiségi termelését, feldolgozását, a szolgáltatások fejlesztését tovább kell segíteni, mert azon túl, hogy a vállalkozók megfelelnek a minősítési kritériumoknak, helyenként nagyobb eltérések mutatkoznak a felszereltséget, megjelenést, infrastrukturális ellátottságot tekintve. • a védjegy közösségi alkalmazása lehetőséget biztosít a vállalkozóknak arra, hogy egy-egy kereskedelmi egységben tevékenységi körtől függetlenül, közös arculattal, jó piaci feltételekkel jelenjenek meg, de a piac jelentősebb szélesítését és ennél fogva a nagyobb léptékű munkahelyteremtést nem teszi lehetővé a mostani termelési szerkezet és a termékek mennyisége. • a védjegyesek számának bővítése, a piaci lehetőségek bővítésével párhuzamosan lehetőséget biztosít a térségi termelés növelésére, további munkahelyek teremtésére is. • a védjegyrendszerrel kapcsolatban kialakuló együttműködés jellemzően elősegíti a gazdasági és közösségi területen is a társadalmi aktivitás erősítését.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	Az intézkedés keretében kiírt pályázat a térséget lefedő Vidék Minősége –Alpokalja – Fertő táj védjeggyel rendelkező termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztését támogatja, a helyi termelés és szolgáltatás termelékenységének, minőségének, mennyiségének emelése, illetve munkahelyek teremtése, stabilizálása érdekében. Beruházási és nem beruházási jellegű tevékenységek támogathatóak, továbbá lehetőség nyílik az azonos típusú kisleptékű fejlesztések közös pályázat alatti megvalósítására. <u>Támogatott tevékenységek:</u> 1) A minőségi termék előállítását vagy a minőségi szolgáltatás nyújtás feltételeit támogató infrastrukturális és technológiai háttér megteremtése, fejlesztése, és/vagy új termék/szolgáltatás bevezetése épületek, építmények külső és belső építése (felújítás, bővítés, új építés, átalakítás) által rekonstrukciója 2) A minőségi termék előállítását vagy a minőségi szolgáltatás nyújtás feltételeit támogató infrastrukturális és technológiai háttér megteremtése, fejlesztése, és/vagy új termék/szolgáltatás bevezetése kis- és nagyértékű tárgyi eszközök, és/vagy informatikai eszközök és/vagy immateriális jóságok beszerzése által 3) A Vidék Minősége Értékesítési Pontjainak bővítése (újak kialakítása), ill. meglévők fejlesztése (bővítés, átalakítás, felújítás, eszközök beszerzése) 4) A védjegyes termék, szolgáltatás piacra jutását segítő marketing tevékenység 5) A Vidék Minősége Értékesítési Pontjainak eszközbeszerzése 6) Kötelezően előírt nyilvánossági tevékenységek 7) Projekt előkészítési tevékenységek 8) Projekt menedzsment tevékenységek 9) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó tevékenységek (műszaki ellenőr) Önállóan csak az 1., 2. 3. típusú tevékenységek támogathatóak. -
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A Vidékfejlesztési Program és az összes Operatív Program a helyi termékek és szolgáltatások területi jellegű fejlesztése, népszerűsítése terén elkülönítetten, gazdasági ágazatok és szférák mentén határolja le a különböző vállalkozási területeket. A GINOP-ból mezőgazdasági vállalkozás nem részesülhet, míg a VP-ben leginkább különböző termékpályák mentén, vagy épp a nem mezőgazdasági termelés irányába ösztönzik az intézkedések a vállalkozókat. A szférák közötti együttműködéseket pedig a pályázók körének leszűkítésével gyakorlatilag egy intézkedés sem teszi lehetővé. A leírt intézkedés a védjegyes hálózat tagjainak

	megerősödését teszi lehetővé a pályázónak vállalkozási tevékenységtől, mezőgazdasági, turisztikai, kézműves- és kisipari, illetve kulturális jellegétől, továbbá szektorális (civil, önkormányzat, vállalkozó) hovatartozásától függetlenül. Ebben az intézkedésben ezáltal megvalósítható, hogy a rendszerben résztvevők, a partnerek egymással együttműködve, egymást erősítve tudnak fejlődni, és részt venni a piaci kínálat különböző területein. Az intézkedés jellegét tekintve nagyon hasonlít a VP-ben alkalmazott 2 db tematikus alprogramhoz, amely a rövid ellátási láncos csoportok kialakulását, valamint a fiatal gazdálkodók elindulását segíti. Az intézkedés ugyanakkor kiegészíti a Vidékfejlesztési Program 6.3.1., 6.2.1., 6.4.1., 16.3.1., 16.9.1., 7.2.1., 7.4.1., 4.2.1., 4.2.2., 9.1.1., és 3.1.1.-es intézkedéseit. A védjegyrendszer jelenleg még nem országos kiterjesztésű. Ahhoz, hogy a 3.1.1-es intézkedésben meghatározott feltételeknek megfeleljen, még ki kell építeni a monitoring rendszert. Az önkormányzatok által létrehozott, fejlesztett települési infrastruktúrák, közösségi terek, eszközök, közétkeztetési intézményegységek kihasználtságát jól segítik a minőségi termékek és szolgáltatások népszerűsítését célzó védjegy programban részt vevő termelő és szolgáltató egységek. Önkormányzati fejlesztések a témakörhöz kapcsolódóan a TOP keretében is megvalósíthatóak, az alábbiak szerint: TOP 1.1.3: Helyi gazdaságfejlesztés (az önkormányzatok mind a közétkeztetést, mind a piacaikat a VP központi kiírásaiból is fejleszthetik) TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés. A legnagyobb hozzáadott érték jelen intézkedés keretében maga a kialakított védjegy rendszer, amely bevezetésre került az elmúlt időszak LEADER Helyi Vidékfejlesztési Stratégia keretei között, jelen stratégia keretében pedig lehetőséget ad a továbbfejlesztésre, hiányzó részek kiépítésére, a gazdasági kapcsolódások erősödésére, kibontakozásra. A védjegy rendszer egyszerre biztosíthat minőséget, közösséget, felelős termelést és feldolgozást, és folyamatosan fejlődő értékesítési kapacitást, közösségi marketing lehetőséget szabályozott, szervezett keretek között. Ezt egy másik intézkedés sem teszi lehetővé ilyen integrált módon az OP-kban.
A jogosultak köre	Aki a pályázat benyújtását megelőzően minősített védjegyes tag. egyéb alapítvány (569) központi költségvetési szerv (312) őstermelő (ost) egyéb egyesület (529) bevett egyház (551) nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572) korlátolt felelősségű társaság (113) szociális szövetkezet (121) betéti társaság (117) egyéni cég (228) egyéni vállalkozó (231) adószámmal rendelkező magánszemély (233)
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Egy támogatást igénylő által benyújtott kérelmekből csak egy részesülhet támogatásban. Jelen felhívásban csak a benyújtás napja előtt érvényes Vidék Minősége - Alpokalja-Fertő táj védjegy minősítéssel rendelkező termelő/kézműves/szolgáltató nyújthat be pályázatot. Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség. Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontrendszer): 1. Egyértelműen meghatározza a tevékenységek indokoltságát és az elérendő célokat. 2. A projekt hosszú távú hasznosulása és az eredmények fenntarthatósága bemutatásra került és alátámasztott.

	3. Az eredmények eléréséhez szükséges tevékenységek részletesen bemutatásra kerültek, és a tervezett tevékenységek szükségesek a célok eléréséhez. 4. A vállalt indikátorok célértékei reálisak. 5. A költségvetési tervben szereplő költségek részletesen bemutatásra kerültek, azok szakmailag alátámasztottak és szükségesek a célok eléréséhez. 6. A belső költségáramok indokoltak és a tervezett költségek megfelelnek a Felhívásban foglalt elszámolhatósági követelményeknek. 7. A fejlesztés eredménye fenntartható, a Felhívásban előírt fenntartási kötelezettségek teljesítése és a fejlesztés eredményeinek hasznosulása a fenntartási időszakban bemutatásra került. 8. A fejlesztés eredménye finanszírozási oldalról is fenntartható, a pénzügyi fenntarthatóság bemutatásra került. 9. Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülnek. 10. A környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülnek. 11. A pályázó a pályázat benyújtása előtt kötelezően részt vett az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület által biztosított, a Védjegy Tanáccsal közösen szervezett konzultáción. 12. A projekt munkahelymegőrző hatású. 13. A projekt munkahely teremtő hatású. 14. A projekt több védjegyes tag együttműködésében valósul meg. 15. A pályázó saját műhelye területén lehetőséget biztosít a többi védjegyes tag termékeinek bemutatására. 16. A pályázó innovatív marketing eszközöket, formákat alkalmaz a terméke/szolgáltatása értékesítésére. 17. A pályázó aktív szereplője a védjegyes hálózatnak. 18. A projekt új termék/szolgáltatás bevezetését célozza. 19. A projekt során 1 termék/szolgáltatás bevezetése vagy fejlesztése történik. 20. A projekt során fejlesztett termék/szolgáltatás szorosan kapcsolódik a térség történetéhez, hagyományaihoz, szokásaihoz. 21. A termék/szolgáltatás értékesítési felületein egyértelműen megjelenik a térségtudat, ennek módja bemutatásra került.
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 31 935 070,- Ft Projektméret korlátai: <i>minimum 250 000 Ft, maximális támogatás: 4.000.000,- Ft.</i> Támogatás módja: hagyományos költségelszámolás. A támogatás mértéke a projekt megvalósulási helye szerinti településtől függően az alábbiak szerint alakul: <i>vissza nem térítendő támogatás, a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerint nem besorolható járásban lévő település esetén 50%, kedvezményezett járásban lévő településen 60%.</i>
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2018. I. félév – 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 30-35 db Támogatott kedvezményezettek száma típus alapján megbontva (db): - 3 civil szervezet, - 15 magánszemély, őstermelő, - 17 mikro vállalkozás Támogatott Vidék Minősége Értékesítési Pont: 2 db
Az intézkedés megnevezése	Gazdaságfejlesztés az Alpokalja-Fertő táj térség mikrovállalkozásainak kisléptékű fejlesztése által

Specifikus cél	az Alpokalja-Fertő táj helyi akciócsoport illetékességi területén működő mikrovállalkozásnak minősülő szervezetek fejlesztési elképzeléseinek támogatása (kivéve a turisztikai és mezőgazdasági fejlesztési elképzeléseket), piaci esélyeinek növelése, a munkahelyi körülmények javítása, a munkavégzést megkönnyítő intézkedések, a technológiai színvonal emelése és az ügyfél elégedettséget növelő intézkedések megvalósítása.
Indoklás, alátámasztás	Az Alpokalja-Fertő táj jó fekvését, megközelíthetőségét és infrastruktúráját is jelzi a gazdasági szervezetek számának alakulása, mely az elmúlt évtizedben pozitív tendenciát mutatott. A bejegyzett vállalkozások több mint fele egyéni formában bejegyzett, és közel kétharmada a szolgáltatási szektorban tevékenykedik. Létszám alapján megfigyelve a gazdálkodó szervezetek között a mikrovállalkozások dominálnak, több mint 80%-uk legfeljebb 9 főt foglalkoztatott. A határ közelsége kedvezően befolyásolja a tőkebefektetések alakulását is térségünkben, azonban a versenyhelyzet erősödése egy állandó minőségi fejlesztésre, a hiányszakmák megjelenése pedig új vállalkozások indítását irányozza elő. A határ közelsége és a térség folyamatosan növekvő népességszáma megköveteli a mikrovállalkozásoktól a folyamatos fejlesztéseket versenyképességük megtartása érdekében. Ezért fontos és indokolt célkitűzés a térség mikrovállalkozásainak támogatása, ezáltal a térség helyi gazdaságának fellendítése, versenyképességének megőrzése, munkahelyek megőrzése és teremtése.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	Önállóan támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek köre (amelyből legalább EGY kötelezően választandó): 1) Gépbeszerzés 2) Eszközbeszerzés 3) Immateriális javak beszerzése 4) Meglévő épület felújítása, bővítése, korszerűsítése 5) Új épület és/vagy építmény építése Önállóan nem támogatható, de kötelező tevékenység: - Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek: 1) megújuló energia hasznosítást célzó fejlesztés 2) minőség, környezet és egyéb irányítási rendszerek kialakítása 3) szükséges szakképesítés megszerzése 4) kisléptékű alpinfrastruktúra fejlesztése 5) marketing tevékenység 6) projekt előkészítés 7) műszaki ellenőri szolgáltatás 8) projekt menedzsment
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A 2007-13-as időszakban indult központi programok (kerékpáros, kastély...stb.) a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, amellyel most is lépést kell tartania térségünk vállalkozóinak. A GINOP és a VP diverzifikációs alapjaihoz kapcsolódó, ott fejlesztéshez nem jutó mikrovállalkozások (főként a szolgáltató szektor és az induló, kevés tőkével rendelkező, ezen alapokból kieső vállalkozások) elképzeléseinek támogatása a térség gazdaságának fellendítéséhez járul hozzá.
A jogosultak köre	Aki a pályázat benyújtását nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572) korlátolt felelősségű társaság (113) szociális szervezet (121) betéti társaság (117) egyéni cég (228) egyéni vállalkozó (231)

	adószámmal rendelkező magánszemély (233) egyéb önálló vállalkozó (232) <i>Olyan vállalkozó támogatható, amely a 2004. évi XXXIV. tv. alapján mikrovállalkozásnak minősül (KKV fogalmat lsd. mellékletben).</i> <i>A támogatást igénylő a támogatási kérelem benyújtása előtt székhellyel, telephellyel, fiókteleppel, magánszemély esetében lakhellyel, tartózkodási hellyel rendelkezik az Alpokalja-Fertő táj HACs illetékességi területén.</i> <i>Egy támogatást igénylőnek jelen felhívás keretében egy támogatási kérelme kerülhet támogatásra.</i> <i>Konzorcium nem támogatható.</i>
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Az alábbi tartalmi értékelési szempontok kerülnek alkalmazásra: Projektterv- Indokoltság Projektterv- Fenntarthatóság Projektterv- Költséghatékonyság Projektterv-Innováció A szervezet releváns szakmai szervezetnek tagja A projekt által létrehozott és megtartott munkahelyek száma. A projekt keretében megújuló energiaforrást hasznosító technológiát fejleszt, épít ki. A projekt során új termék/szolgáltatás bevezetése vagy fejlesztése történik A támogatást igénylő 2017.01.01. után alakult fiatal vállalkozás A támogatást igénylő szolgáltató szektorban működő mikrovállalkozás A támogatást igénylő más, Európai Unió támogatásban nem részesült. Minimális összes pontszám 60 pont. (elérhető összesen 100 pont)
Tervezett forrás	Tervezett keretösszeg: 73 534 759,- Ft. Minimum adható támogatás: 500 000,- Ft. Maximum adható támogatás: 8 000 000,- Ft, amelynél a támogatási intenzitás 50/60%.
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2019. 11.06-tól indul a benyújtás kezdete, és 2020. január 31-én zárul. Az alábbi szakaszáró napokkal: 1. szakasz: 2019. december 13. 2. szakasz: 2020. január 31. A megvalósításra 18 hónap áll rendelkezésre.
Kimeneti indikátorok	<i>Várhatóan 11-20 db projekt támogatható.</i> Az alábbi indikátorok alkalmazásával kívánjuk mérni az eredményeket: Létrehozott munkahelyek száma (amennyiben releváns) - fő Fejlesztéssel érintett ingatlan területe (a fejlesztett méret), amennyiben releváns – m2 Beszerzett eszközök (amennyiben releváns) - db Képzésben részt vett munkavállaló (amennyiben releváns) - fő Megtartott munkahelyek száma (amennyiben releváns) - fő Új termék vagy szolgáltatás bevezetése (amennyiben releváns) - db Meglévő termék vagy szolgáltatás fejlesztése – db

Az intézkedés megnevezése	Helyi gazdaságfejlesztés az Alpokalja-Fertő-táj térség mikrovállalkozásainak fejlesztése által
----------------------------------	---

Specifikus cél	az Alpokalja-Fertő táj helyi akciócsoport illetékességi területén működő mikrovállalkozásnak piaci pozíciójának javítása, a meglévő szolgáltatások fejlesztése és újak kialakítása, továbbá munkahelyek megtartása és új munkahelyek teremtésének elősegítése érdekében.
Indoklás, alátámasztás	Az Alpokalja-Fertő táj jó fekvését, megközelíthetőségét és infrastruktúráját is jelzi a gazdasági szervezetek számának alakulása, mely az elmúlt évtizedben pozitív tendenciát mutatott. A bejegyzett vállalkozások több mint fele egyéni formában bejegyzett, és közel kétharmada a szolgáltatási szektorban tevékenykedik. Létszám alapján megfigyelve a gazdálkodó szervezetek között a mikrovállalkozások dominálnak, több mint 80%-uk legfeljebb 9 főt foglalkoztatott. A határ közelsége kedvezően befolyásolja a tőkebefektetések alakulását is térségünkben, azonban a versenyhelyzet erősödése egy állandó minőségi fejlesztésre, a hiányszakmák megjelenése pedig új vállalkozások indítását irányozza elő. A határ közelsége és a térség folyamatosan növekvő népességszáma megköveteli a mikrovállalkozásoktól a folyamatos fejlesztéseket versenyképességük megtartása érdekében. Ezért fontos és indokolt célkitűzés a térség mikrovállalkozásainak támogatása, ezáltal a térség helyi gazdaságának fellendítése, versenyképességének megőrzése, munkahelyek megőrzése és teremtése. Kiemelten támogatjuk jelen felhívás keretében: 1) a Vidék Minősége Védjegy Hálózat tagjainak fejlesztési elképzeléseit, valamint 2) a Kerékpárosbarát szolgáltató hálózat feltételeinek megteremtését és a minősített szolgáltató válást vállaló mikrovállalkozásokat.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	Önállóan támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek köre (amelyből legalább EGY kötelezően választandó): 1) Gépbeszerzés, Eszközbeszerzés 2) Meglévő épület felújítása, bővítése, korszerűsítése, Új épület és/vagy építmény építése Önállóan nem támogatható, de kötelező tevékenység: - Kötelező tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek: - megújuló energia hasznosítást célzó fejlesztés - kisléptékű alapinfrastruktúra fejlesztése - marketing tevékenység - projekt előkészítés - műszaki ellenőri szolgáltatás - projekt menedzsment
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A 2007-13-as időszakban indult központi programok (kerékpáros, kastély..stb.) a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, amellyel most is lépést kell tartania térségünk vállalkozóinak. A GINOP és a VP diverzifikációs alapjaihoz kapcsolódó, ott fejlesztéshez nem jutó mikrovállalkozások (főként a szolgáltató szektor és az induló, kevés tőkével rendelkező, ezen alapokból kieső vállalkozások) elképzeléseinek támogatása a térség gazdaságának fellendítéséhez járul hozzá.
A jogosultak köre	nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572) korlátolt felelősségű társaság (113) szociális szervezet (121) betéti társaság (117) egyéni cég (228) egyéni vállalkozó (231) adószámmal rendelkező magánszemély (233) egyéb önálló vállalkozó (232)

	őstermelő (ost) <i>Olyan vállalkozó támogatható, amely a 2004. évi XXXIV. tv. alapján mikrovállalkozásnak minősül (KKV fogalmat lsd. mellékletben).</i> <i>A támogatást igénylő a támogatási kérelem benyújtása előtt székhellyel, telephellyel, fiókteleppel, magánszemély esetében lakhellyel, tartózkodási hellyel rendelkezik az Alpokalja-Fertő táj HACS illetékességi területén.</i> <i>Egy támogatást igénylőnek jelen felhívás keretében egy támogatási kérelme kerülhet támogatásra.</i> <i>Konzorcium nem támogatható.</i>
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Az alábbi tartalmi értékelési szempontok kerülnek alkalmazásra: Projektterv- minősége – 55 pont A projekt által létrehozott munkahelyek száma. A projekt során új termék/szolgáltatás bevezetése vagy fejlesztése történik A támogatást igénylő 2019.01.01. után alakult fiatal vállalkozás A támogatást igénylő szolgáltató szektorban működő mikrovállalkozás A támogatást igénylő más, Európai Unió támogatásban nem részesült. A támogatást igénylő tagja a Vidék Minősége Védjegy hálózatnak. (10 pont) A támogatást igénylő kerékpárosbarát szolgáltatóvá válik a projekt befejezéséig. (10 pont) Minimális összes pontszám 60 pont. (elérhető összesen 100 pont)
Tervezett forrás	Tervezett keretösszeg: 198 284 771,- Ft. Minimum adható támogatás: 1 000 000,- Ft. Maximum adható támogatás: 8 000 000,- Ft, amelynél a támogatási intenzitás 70%.
A megvalósítás tervezett időintervalluma	2022. I. félév – 2023. II. félév (24 hónap)
Kimeneti indikátorok	<i>Várhatóan 11-20 db projekt támogatható.</i> Az alábbi indikátorok alkalmazásával kívánjuk mérni az eredményeket: Létrehozott munkahelyek száma (amennyiben releváns) - fő

Az intézkedés megnevezése	Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő KISLÉPTÉKŰ kezdeményezések támogatása
Specifikus cél	A turizmus fejlesztése tematizált turisztikai termékcsomagok kialakításával, hálózati infrastruktúra elemek fejlesztésével, a szolgáltatások hálózatos fejlesztésével.
Indoklás, alátámasztás	Térségünk erős turisztikai potenciállal bír, számos adottsága, lehetősége az ország vezető turisztikai desztinációi közé emeli, azonban messze elmaradunk Európa vezető desztinációitól. Célunk az európai színvonal, minőség elérése egyrészt a szolgáltatásaink területén, amely a turisztika minden területét a szálláshelyektől a túraútvonalakig mindenre kiterjed, másrészt turisztikai összefogás és marketing területén. A helyzetfeltárás részben részletesen kifejtettük a térség 90-es évektől a Fertő-tó körüli kerékpárút hálózati elemek kiépítésével induló kerékpáros programjáról, a Nemzeti Park megnyílásáról és turisztikai fejlesztéseiről, valamint a termál és gyógyvizekre épült fürdők népszerűségének növekedéséről. A 2008-as évtől megindultak kastélyaink, valamint a rákosi barlangszínház, mint kiemelt turisztikai attrakciók fejlesztései. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek, amelynek jelentős eredményei

	lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen folyamatok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, így a a térség gazdasági potenciáljának erősítésére szükséges egyedi és komplex aktív- és kerékpáros turisztikai fejlesztéseket támogatni a vállalkozói és civil szférában. Annak érdekében, hogy az Alpokalja-Fertő táj kiemelt turisztikai térség meg tudjon felelni a modern, XXI. századi turizmus kihívásainak és a vendégigényeknek, elengedhetetlen a fenntartható, minőségi szolgáltatás biztosítása. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek, amelynek jelentős eredményei lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen folyamatok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, így a térség gazdasági potenciáljának erősítésére szükséges egyedi és komplex aktív- és kerékpáros turisztikai fejlesztéseket támogatni a vállalkozói és civil szférában.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	A felhívás célja vidéki turisztikai attrakciók és szolgáltatások létesítése, fejlesztése: a) már meglévő szálláshelyek minőségi fejlesztése: - már meglévő falusi szálláshely- és szolgáltatásainak fejlesztése (a fejlesztés eredményeképpen el kell érni a 3 napraforgós minősítést); vagy - már meglévő falusi vagy fizetővendéglátó magánszálláshely és az ifjúsági turizmushoz kapcsolódó kereskedelmi és nem kereskedelmi szálláshelyek (gyermek és ifjúsági táborok, állandó táborhelyek, turistaházak), - közösségi szálláshelyek, kempingek, üdülőházak, egyéb szálláshely, kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése, szolgáltatási színvonal emelése (szálláshelyek színvonalának -komfortfokozatának- fejlesztése, tematikus -pl. családbarát- szolgáltatások kialakítása); - tematikus szolgáltatások kapacitásának növelése, valamint új szolgáltatások bevezetéséhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások (pl. családbarát, egészségturisztikai szolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúra kialakítása); - kapacitásbővítés (férőhelyszám, kiszolgáló területek, kapacitásának bővítése); b) már meglévő vendéglátó egységek kapacitásának bővítése és/vagy minőségi fejlesztése, ill. új vendéglátó egységek kialakítása; c) agro-öko-vízi-gasztro-vadász-horgász-lovas-kerékpáros- gyalogos-szakrális turisztikai szolgáltatások indítása, vagy már meglévők minőségi továbbfejlesztése; Az intézkedés keretében cél a kisléptékű fejlesztési elképzelések támogatása (csak már meglévő turisztikai attrakciók, szolgáltatások minőségi továbbfejlesztése és népszerűsítése lehetséges). b) tevékenység esetén bár új szolgáltatás indítása is lehetséges, azonban a pályázónak legalább egy lezárt üzleti évvel kell rendelkeznie. c) tevékenység esetén bár új szolgáltatás indítása is lehetséges, azonban a pályázó szervezetnek működőnek kell lennie a pályázat benyújtása előtt. Az akciócsoporthoz tartozó településeken működő minősített védjegyes tagok (Vidék Minosége-Alpokalja-Fertő táj védjegy minősítéssel rendelkező termelő/kézműves/szolgáltató) jelen felhívásra nem pályázhatnak. Támogatott tevékenységek: - a minőségi szolgáltatás nyújtás feltételeit támogató infrastrukturális és technológiai háttér megteremtése, fejlesztése, és/vagy új termék/szolgáltatás bevezetése (épületek, építmények építése (felújítás, bővítés, új építés), külső és belső rekonstrukciója, energetikai fejlesztése,

	- A minőségi szolgáltatás nyújtás feltételeit támogató eszközök, immateriális jóságok beszerzése - A szolgáltatás piacra jutását, népszerűsítését segítő marketing tevékenység Az önállóan támogatható tevékenységek közül legalább egy tevékenység választása kötelező. Amennyiben a projekt keretében szálláshely-fejlesztés valósul meg, úgy annak nem kötelező szálláskapacitás növekedésével járnia. A fejlesztés eredményeképpen létrejött projekt keretein belül legalább egy új szolgáltatás jön létre. <i>Önállóan támogatható tevékenységek:</i> - Meglévő szálláshelyek minőségi fejlesztése - o új épület kialakítása vagy már meglévő épületek, épületrészek, építmények külső és belső felújítása, bővítése, átalakítása - o kis- és nagyértékű tárgyi eszközök és/vagy informatikai eszközök és/vagy immateriális javak beszerzése - Vendéglátó egységek kapacitásának bővítése és/vagy minőségi fejlesztése; - o új épület kialakítása vagy már meglévő épületek, épületrészek, építmények külső és belső felújítása, bővítése, átalakítása - o kis- és nagyértékű tárgyi eszközök és/vagy informatikai eszközök és/vagy immateriális javak beszerzése - Agro-öko-vízi-gasztro-vadász-horgász-lovas-kerékpáros- gyalogos-szagrális turisztikai szolgáltatások indítása, vagy már meglévők minőségi továbbfejlesztése; - o új épület kialakítása vagy már meglévő épületek, épületrészek, építmények külső és belső felújítása, bővítése, átalakítása - o kis- és nagyértékű tárgyi eszközök és/vagy informatikai eszközök és/vagy immateriális javak beszerzése <i>Önállóan nem támogatható tevékenységek:</i> - kötelező nyilvánossághoz kapcsolódó tevékenységek - projekt menedzsment - A szolgáltatás piacra jutását, népszerűsítését segítő marketing tevékenység - projekt előkészítés költségei - építés esetén műszaki ellenőri szolgáltatás - kisléptékű infrastrukturális beruházások -
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A 2007-13-as időszakban indult központi programok (kerékpáros, kastély..stb.) a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, amellyel most is lépést kell tartania térségünk vállalkozói, civil szektorának; valamint szükség lesz komplex együttműködésben tervezett, akár egy kisebb-nagyobb tájegységet, vagy turisztikai témát felkaroló, közösen megvalósított fejlesztési programokra. Az igazi, élményt nyújtó turisztikai attrakciók száma, valamint a hozzá kapcsolódó szolgáltatások színvonala, a térségi marketing még mindig az európai átlag alatti. Intézkedésünkkel ezt a folyamatot szeretnénk erősíteni.
A jogosultak köre	- Űstermelő (ost) - Adószámmal nem rendelkező magánszemély (anm) - Egyéb egyesület (529) - Korlátolt felelősségű társaság (113) - Szociális szövetkezet (121) - Betéti társaság (117)

	- Egyéni cég (228) - Egyéni vállalkozó (231) - Adószámmal rendelkező magánszemély (233) - Nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572) - Sportegyesület (521) - Egyéb sportszövetség (516) - Egyéb szövetség (517) - Egyéb önálló vállalkozó (232) - Helyi önkormányzat (321) Egy támogatást igénylő által benyújtott kérelmekből csak egy kérelem részesülhet támogatásban.
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Egy támogatást igénylő által benyújtott kérelmekből csak egy részesülhet támogatásban. Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség. További feltételek: a)tevékenység esetén: - csak már működő szálláshelyet üzemeltető pályázhat meglévő szálláshelyének minőségi fejlesztésére - vállallnia kell, hogy évi 180 napig nyitva tart és ezt a fenntartási időszak végéig vállalja - a vállalt nyitvatartott napokra vetített évi minimum 30%-os kihasználtságot a fenntartási időszak utolsó évére eléri - a pályázat benyújtásakor nyilatkozatban igazolja a benyújtást megelőző évben a szálláshely kapacitását, valamint a kapacitáskihasználtság mértékét, illetve a nyitvatartást (napokban). b)tevékenység esetén bár új szolgáltatás indítása is lehetséges, azonban a pályázónak legalább egy lezárt üzleti évvel kell rendelkeznie. c)tevékenység esetén bár új szolgáltatás indítása is lehetséges, azonban a pályázó szervezetnek működőnek kell lennie a pályázat benyújtása előtt. Az akciócsoporthoz tartozó településeken működő minősített védjegyes tagok jelen felhívásra nem pályázhatnak. Helyi önkormányzat abban az esetben pályázhat, ha tulajdonosa turisztikai célú létesítménynek (pl. fürdő, strand) és a projekt célja ezen létesítmény fejlesztése. Felhívjuk a figyelmét, hogy az egy kedvezményezett által felhasználható forrás a program teljes időtartama alatt nem haladhatja meg a HACS IH-val kötött Együttműködési Megállapodásában rögzített fejlesztési forrásainak 20%-át. a) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint. b) A támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni. d) A támogatást igénylő a Felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylői körbe tartozik. (vállalkozás esetében vidéki mikrovállalkozásnak minősül.) f) A támogatást igénylő az Alpokalja-Fertő táj HACS területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni, és a pályázat benyújtásakor székhelye/telephelye/lakcíme van az érintett térségben. Kiválasztási kritériumok (pontosítási szempontok): 1. A támogatási igény illeszkedik jelen felhívás céljához, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, illetve azokhoz hozzájárul 2. Pályázó szervezet rendelkezik pályázati és turisztikai referenciákkal

	3. A projektütemterv átgondolt, megvalósítható, reális. Szálláshelyfejlesztés esetében: a fejlesztés férőhelyszámbővítéssel jár együtt 4. Az eredmények eléréséhez szükséges tevékenységek részletesen bemutatásra kerültek, és a tervezett tevékenységek szükségesek a célok eléréséhez. 5. Milyen jelentőségű a tervezett turisztikai fejlesztés (pl. helyi vagy térségi vagy országos jelentőségű fejlesztési vonzerőhöz kapcsolódik) 6. Hozzájárul helyi/térségi termékek beszerzéséhez, értékesítéséhez, erőforrások helybentartásához, helyi közösségek gazdasági önfenntartásához, kulturális hagyományainak, értékeinek hasznosításához 7. A fejlesztés a szolgáltató számára magasabb minőségi kategória elérését teszi lehetővé (pl. három napraforgósból négy napraforgós szálláshellyé válás..stb.) 8. A projekt fenntartási időszakában a pályázó a desztinációban üzemelő szolgáltatók termékeit is értékesíti csomagajánlat formájában 9. A pályázó vállalja a záró kifizetési kérelemig a térségi Vidék Minősége Védjegy Hálózathoz való csatlakozást 10. A célcsoportok, piacok jól definiáltak, a fejlesztéshez illeszkedő célcsoportok kerültek kiválasztásra, a szolgáltatások, tevékenységek a célcsoportok igényeivel összhangban kerültek kialakításra. 11. A költségvetési tervben szereplő költségek részletesen bemutatásra kerültek, azok szakmailag alátámasztottak és szükségesek a célok eléréséhez. 12. A belső költségarányok indokoltak és a tervezett költségek megfelelnek a Felhívásban foglalt elszámolhatósági követelményeknek 13. A fejlesztés eredménye fenntartható, a Felhívásban előírt fenntartási kötelezettségek teljesítése és a fejlesztés eredményeinek hasznosulása a fenntartási időszakban bemutatásra került 14. A fejlesztés eredménye finanszírozási oldalról is fenntartható, a pénzügyi fenntarthatóság bemutatásra került 15. Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülnek 16. A környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülnek 17. A projekt munkahelyteremtő és/vagy munkahelymegőrző hatású 18. A projekthez a partnerség biztosított: a projektgazda együttműködik a térség más turisztikai / egyéb szervezeteivel, vállalkozásaival. Az együttműködések biztosítják a turisztikai kínálat komplexitását 19. Pályázó tagja valamilyen releváns szakmai szervezetnek (pl.vendéglátók egyesülete, egyéb szakmai szervezetek) 20. A pályázó innovatív marketing eszközöket, formákat alkalmaz a terméke/szolgáltatása értékesítésére 21. A projekt során több, mint egy új szolgáltatás bevezetése vagy fejlesztése történik 22. A fejlesztés során korszerű, innovatív technológiák kerülnek alkalmazásra, beépítésre 23. A projekt során fejlesztett szolgáltatás valamilyen módon kapcsolódik a térség történetéhez, hagyományaihoz, szokásaihoz, megélhetővé teszi azokat a térségbe érkező vendégeknek
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre alokkált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 56 760 079,- Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 500 000 Ft, maximum 4 000 000 Ft. Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos elszámolás, előleg igénybevétele lehetséges (legfeljebb 50%-ig), Támogatás intenzitása: 50/60%
A megvalósítás időintervalluma	2018.I. félév – 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 29-35 db - Magánszemély/őstermelő 5 db - Vállalkozás – 20 db - Civil szervezet – 5 db - Helyi önkormányzat (321) – 5 db

Az intézkedés megnevezése	Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő KOMPLEX kezdeményezések támogatása
Specifikus cél	A turizmus fejlesztése tematizált turisztikai termékcsomagok kialakításával, hálózati infrastruktúra elemek fejlesztésével, a szolgáltatások hálózatos fejlesztésével.
Indoklás, alátámasztás	Térségünk erős turisztikai potenciállal bír, számos adottsága, lehetősége az ország vezető turisztikai desztinációi közé emeli, azonban messze elmaradunk Európa vezető desztinációitól. Célunk az európai színvonal, minőség elérése egyrészt a szolgáltatásaink területén, amely a turisztika minden területét a szálláshelyektől a túraútvonalakig mindenre kiterjed, másrészt turisztikai összefogás és marketing területén. A helyzetfeltárás részben részletesen kifejtettük a térség 90-es évektől a Fertő-tó körüli kerékpárút hálózati elemek kiépítésével induló kerékpáros programjáról, a Nemzeti Park megnyílásáról és turisztikai fejlesztéseiről, valamint a termál és gyógyvizekre épült fürdők népszerűségének növekedéséről. A 2008-as évtől megindultak kastélyaink, valamint a rákosi barlangszínház, mint kiemelt turisztikai attrakciók fejlesztései. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek, amelynek jelentős eredményei lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen folyamatok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, így a térség gazdasági potenciáljának erősítésére szükséges egyedi és komplex aktív- és kerékpáros turisztikai fejlesztéseket támogatni a vállalkozói és civil szférában. Annak érdekében, hogy az Alpokalja-Fertő táj kiemelt turisztikai térség meg tudjon felelni a modern, XXI. századi turizmus kihívásainak és a vendégigényeknek, elengedhetetlen a fenntartható, minőségi szolgáltatás biztosítása. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek, amelynek jelentős eredményei lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen folyamatok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, így a térség gazdasági potenciáljának erősítésére szükséges egyedi és komplex aktív- és kerékpáros turisztikai fejlesztéseket támogatni a vállalkozói és civil szférában.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	A felhívás célja komplex fejlesztések támogatása a térség turisztikai szervezeteinek strukturált fejlesztési csomagjai, vagy kiemelkedő új turisztikai attrakciókat létrehozó kezdeményezései által. Ezen célterületben olyan tevékenységek támogathatók, amelyek közvetlenül nem generálnak bevételt. Az intézkedés keretében az alábbi tevékenységek támogatottak: 1) Termékfejlesztés - szakrális, történelmi emlékhelyek, turisztikai útvonalak népszerűsítését szolgáló kezdeményezések (térségi térképek, kiadványok, garantált túrák; új, turisztikai értékkel rendelkező nagyrendezvények elindítása, vagy már meglévők továbbfejlesztése a térség aktív turisztikai adottságainak figyelembe vételével;..stb.) 2) Turisztikai információs rendszerek kialakítását, vagy meglévők fejlesztését szolgáló tevékenységek: a fogadóterület turisztikai csomagjai kialakításához szükséges, a turisták fogadási feltételeit javító, komfortérzetét növelő kiegészítő fejlesztések (látogatói infrastruktúra). A látogatói infrastruktúra fejlesztés részei lehetnek pl. infopontok kialakítása. 3) Szemléletformálás, oktatás és képzés: az érintett szereplők részére tematikus, célcsoportra fókuszált szakmai rendezvényeket, a térségi turizmusban érintett szolgáltatók és/vagy turisták szemléletformálását; 4. A térségi megjelenést erősítő marketing tevékenység támogatása: kommunikációs kampányok, helyi promóciós- és marketingtevékenység, attrakciók és szolgáltatások bemutatása (nyomtatott formában kizárólag térkép), infokommunikációs fejlesztés, nemzetközi promóció a küldő országokba, tematikus csomagajánlatok kidolgozása Az önállóan támogatható tevékenységek közül legalább három tevékenység választása kötelező. Önállóan támogatható tevékenységek:

	1) Termékfejlesztés a) a fogadóterület turisztikai csomagjai kialakításához, értékesítéséhez szükséges, a turisták fogadási feltételeit javító, komfortérzetét növelő kiegészítő fejlesztések (látogatói infrastruktúra) - kis- és nagyértékű eszközök, immateriális javak beszerzése b) garantált programok szervezése; c) a helyi szinten túlmutató (a helyi útvonalak összekapcsolásával) tematikus útvonalak kialakítása; d) tematikus csomagajánlatok kidolgozása; e) új, turisztikai értékkel rendelkező nagyrendezvények elindítása, vagy már meglévők továbbfejlesztése a térség aktív turisztikai adottságainak figyelembe vételével; 2) Turisztikai információs rendszerek kialakítását, vagy meglévők fejlesztését szolgáló tevékenységek a) kis- és nagyértékű tárgyi eszközök és/vagy informatikai eszközök és/vagy immateriális javak beszerzése; b) térképek (legalább 3 nyelven) készítése 3) Szemléletformálás, oktatás és képzés a) tematikus, célcsoportra fókuszált szakmai rendezvények – például kulturális-, öko-, kerékpáros-, egészségturizmus szolgáltató részére - tartása b) a térségi turizmus által igényelt speciális szakmai tudást támogató képzések indítása, szervezése 4) A térségi megjelenést, térség ismertségét erősítő marketing tevékenység támogatása a. Információs anyagok tervezése, szerkesztése, kiadása és/vagy b. ismeretterjesztő kiadványok, térképek tervezése, szerkesztése, kiadása és/vagy c. egyéb tájékoztatást segítő anyagok (pl. plakát, molinó) tervezése, szerkesztése, kiadása és/vagy d. meglévő honlap fejlesztése. Legalább 3 nyelvű megjelenéssel (on-off line esetében is) <i>Önállóan nem támogatható tevékenységek:</i> - kötelező nyilvánossághoz kapcsolódó tevékenységek - projekt menedzsment
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A 2007-13-as időszakban indult központi programok (kerékpáros, kastély..stb.) a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, amellyel most is lépést kell tartania térségünk vállalkozói, civil szektorának; valamint szükség lesz komplex együttműködésben tervezett, akár egy kisebb-nagyobb tájegységet, vagy turisztikai témát felkaroló, közösen megvalósított fejlesztési programokra. Az igazi, élményt nyújtó turisztikai attrakciók száma, valamint a hozzá kapcsolódó szolgáltatások színvonala, a térségi marketing még mindig az európai átlag alatti. Intézkedésünkkel ezt a folyamatot szeretnénk erősíteni.
A jogosultak köre	Azon non-profit szervezetek, amelyek fő célja az alapszabályuk szerint legalább mikrotérségi turizmus fejlesztése: - Egyéb egyesület (529) - Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet (599) - Nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572)

**A kiválasztási
kritériumok,
alapelvek:**

Egy támogatást igénylő által benyújtott kérelmekből csak egy kérelem részesülhet támogatásban.

Az önállóan támogatható tevékenységek közül legalább három tevékenység választása kötelező.

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.

- a) A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint.
- b) A támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni
- c) A támogatást igénylő a Felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylői körbe tartozik. (alapszabály szerint)
- d) A támogatást igénylő az Alpokalja-Fertő táj HACS területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni, és a pályázat benyújtásakor székhelye/telephelye/lakcíme van az érintett térségben.

Kiválasztási kritériumok (pontosítási szempontok):

1. A támogatási igény illeszkedik jelen felhívás céljához, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, illetve azokhoz hozzájárul.
2. A kockázati tényezők és azok lehetséges kezelése megfelelően bemutatásra kerültek.
3. A projekt több tájegységet, legalább mikrotérséget magában foglaló tevékenységeket tartalmaz.
4. Az eredmények eléréséhez szükséges tevékenységek részletesen bemutatásra kerültek, és a tervezett tevékenységek szükségesek a célok eléréséhez.
5. Milyen jelentőségű a tervezett turisztikai fejlesztés (pl. helyi vagy térségi vagy országos jelentőségű fejlesztési vonzerőhöz kapcsolódik)
6. Érdemben kifejtésre kerültek a projekt várható, becsülhető közvetlen és közvetett térségi/települési hatásai (területi, társadalmi, gazdasági, környezeti hatások)
7. A fejlesztés hozzájárul a helyi/térségi szolgáltatók és speciális termékek beszerzéséhez, értékesítéséhez, térségi erőforrások helybentartásához, hagyományainak, értékeinek hasznosításához
8. A projekt fenntartási időszakában a pályázó a desztinációban üzemelő szolgáltatók termékeit is értékesíti csomagajánlat formájában
9. A projekt szorosan kapcsolódik a térségi kerékpáros turizmushoz. Tevékenységeivel támogatja, erősíti azt.
10. A költségvetési tervben szereplő költségek részletesen bemutatásra kerültek, azok szakmailag alátámasztottak és szükségesek a célok eléréséhez.
11. A belső költségáramok indokoltak és a tervezett költségek megfelelnek a Felhívásban foglalt elszámolhatósági követelményeknek.
12. A fejlesztés eredménye fenntartható, a Felhívásban előírt fenntartási kötelezettségek teljesítése és a fejlesztés eredményeinek hasznosulása a fenntartási időszakban bemutatásra került.
13. A fejlesztés eredménye finanszírozási oldalról is fenntartható, a pénzügyi fenntarthatóság bemutatásra került.
14. Az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülnek.
15. A környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülnek.
16. A projekthez a szükséges partnerség biztosított: a projektgazda együttműködik a térség más turisztikai / egyéb szervezeteivel, vállalkozásaival, és ez bemutatásra került.
17. Pályázó a projektfejlesztés során alkalmazta a közösségi tervezés módszertanát és be is mutatta azt.
18. A pályázó innovatív marketing eszközöket, formákat alkalmaz a terméke/szolgáltatása értékesítésére
19. A projekt során több, mint egy új szolgáltatás bevezetése vagy fejlesztése történik (ezáltal a turisták térségben töltött ideje is meghosszabodhat)

	20. Az attrakció- szolgáltatásfejlesztés több generáció és a családok igényeit is figyelembe veszi 21. Az egyes tervezett kiadványok több, mint 3 nyelven jelennek meg, ill. online tartalmak több, mint 3 nyelven elérhetőek 22. Az egyes alkalmazások kiválasztása esetében megjelennek interaktív módszerek és integrált látogatómenedzsment eszközök is.
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 18 830 710,- Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: minimum 1 000 000 Ft, maximum 10 000 000 Ft. Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos elszámolás, előleg igénybevétele lehetséges (legfeljebb 50%-ig), Támogatás intenzitása: 85/90% <i>Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos elszámolás, előleg igénybevétele lehetséges (legfeljebb 50%-ig), Támogatás intenzitása: 85/90%</i>
A megvalósítás időintervalluma	2018. I. félév – 2020. II. félév
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 3-4 db 3-4 civil szervezet

Az intézkedés megnevezése	Turizmus- és gazdaságfejlesztési modellprogramok támogatása az Alpokalja-Fertő-táj térségében (4.3.)
Specifikus cél	Cél az Alpokalja – Fertő táj térségében olyan innovatív modellprogramok megvalósítása, amely hozzájárul a térségen belüli együttműködési kultúra erősítéséhez, elősegítve a hálózatos együttműködés kialakulását. A támogató a helyi gazdaságfejlesztési hatású, közösségi szemléletű, kisléptékű fejlesztések megvalósítását kezdeményezi. Közösségi szemléletű az a projektötlet, amely nem kizárólag egy gazdasági szereplő fejlesztését szolgálja, hanem a helyi közösség több szereplője számára pozitív fejlesztő hatással bír. Kisléptékű fejlesztés az elnyerhető támogatási forrásból, valamint rendelkezésre álló helyi források igénybevételel működteshető módon megvalósuló helyi fejlesztés.
Indoklás, alátámasztás	Térségünk erős turisztikai potenciállal bír, számos adottsága, lehetősége az ország vezető turisztikai desztinációi közé emeli, azonban messze elmaradunk Európa vezető desztinációitól. Célunk az európai színvonal, minőség elérése egyrészt a szolgáltatásaink területén, amely a turisztika minden területét a szálláshelyektől a túraútvonalakig mindenre kiterjed, másrészt turisztikai összefogás és marketing területén. A helyzetfeltárás részben részletesen kifejtettük a térség 90-es évektől a Fertő-tó körüli kerékpárút hálózati elemek kiépítésével induló kerékpáros programjáról, a Nemzeti Park megnyílásáról és turisztikai fejlesztéseiről, valamint a termál és gyógyvizekre épült fürdők népszerűségének növekedéséről. A 2008-as évtől megindultak kastélyaink, valamint a rákosi barlangszínház, mint kiemelt turisztikai attrakciók fejlesztései. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek, amelynek jelentős eredményei lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen folyamatok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, így a térség gazdasági potenciáljának erősítésére szükséges egyedi és komplex aktív- és kerékpáros turisztikai fejlesztéseket támogatni a vállalkozói és civil szférában. Magyarországon a „Vidék Minősége” térségi védjegyet három akciócsoport vezette be a 2011-es évben: Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület, "A BAKONYÉRT" Vidékfejlesztési Akciócsoport Egyesület, Éltető Balaton-felvidékért Egyesület. Az egyesületek munkájának alapelvei: a társadalmi összefogás és a közösségi gondolkodás ösztönzése a termelés, a feldolgozás, az értékesítés fejlődése érdekében; a vásárlói

	tudatosság erősítése a helyi termékek vásárlásával kapcsolatban. Az Alpokalja-Fertő táj térségében jelenleg közel 50 védjeggyel rendelkező termelő, kézműves, szolgáltató munkálkodik. Egyedi fejlesztéseik és közös kezdeményezéseik erősítik a vásárlói tudatosságot és erősítik a térségtudatot, különleges, egyedi kínálat kialakításához tudnak hozzájárulni a turizmus területén is. Annak érdekében, hogy az Alpokalja-Fertő táj kiemelt turisztikai térség meg tudjon felelni a modern, XXI. századi turizmus kihívásainak és a vendégigényeknek, elengedhetetlen a fenntartható, minőségi szolgáltatás biztosítása. Az előző időszakban a teljes térségben épülő kerékpáros, lovas, gyalogos, szakrális jármódokhoz kapcsolódó fejlesztések támogatásra kerültek, amelynek jelentős eredményei lettek a többi központi fejlesztéssel való szinergia végett. Ezen folyamatok a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, így a térség gazdasági potenciáljának erősítésére szükséges a hálózatosodást erősítő modellprogramok támogatása.
A támogatható tevékenység területek meghatározása	Marketing tevékenységek A projekt bármely három rész céljához kapcsolódóan: a) információs anyagok (on-és offline) tervezése, szerkesztése, kiadása; nyomdai tevékenységek megvalósítása és/vagy; b) ismeretterjesztő kiadványok, térképek tervezése, szerkesztése, kiadása és/vagy; c) egyéb tájékoztatást segítő anyagok (pl. plakát, molinó) tervezése, szerkesztése, kiadása és/vagy; d) új vagy meglévő honlap fejlesztése, közösségi médiafelület(ek) indítása vagy fejlesztése és/vagy; e) online, rádiós és televíziós kampányok megvalósítása és/vagy; f) minőségi marketing anyagok elkészítése érdekében professzionális fotózási, videós és egyéb szakértői feladatok ellátása; Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása Projektmenedzsment Projekt előkészítési költségek Mérnöki, szakértői, egyéb szolgáltatás Műszaki ellenőri szolgáltatás Eszközbeszerzés Építési tevékenység Immateriális javak beszerzése Tanulmányutak szervezésének támogatása Hálózati koordinációhoz kapcsolódó szakértői feladatok ellátása Rendezvény és/vagy képzés szervezése, lebonyolítása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A 2007-13-as időszakban indult központi programok (kerékpáros, kastély..stb.) a 2014-20-as időszakban is folytatódnak, amellyel most is lépést kell tartania térségünk vállalkozói, civil szektorának; valamint szükség lesz komplex együttműködésben tervezett, akár egy kisebb-nagyobb tájegységet, vagy turisztikai témát felkaroló, közösen megvalósított fejlesztési programokra. Az igazi, élményt nyújtó turisztikai attrakciók száma, valamint a hozzá kapcsolódó szolgáltatások színvonala, a térségi marketing még mindig az európai átlag alatti. Intézkedésünkkel ezt a folyamatot szeretnénk erősíteni.
A jogosultak köre	Egyéb egyesület (529) Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet (599) Nonprofit korlátolt felelősségű társaság (572) Egyéb szövetség (517)
A kiválasztási kritériumok, alapelvek:	Egy támogatást igénylő által benyújtott kérelmekből csak egy kérelem részesülhet támogatásban. Az önállóan támogatható tevékenységek közül legalább kettő tevékenység választása kötelező.

	Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség. 1. A támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint. 2. A támogatást igénylő a területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni 3. A támogatást igénylő a Felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylői körbe tartozik. (alapszabály szerint) 4. A támogatást igénylő az Alpokalja-Fertő táj HACS területi lehatárolásnak megfelelő területen kíván fejleszteni, és a pályázat benyújtásakor székhelye/telephelye/lakcíme van az érintett térségben. Kiválasztási kritériumok (pontozási szempontok): A projekt tartalmaz több, mint egy új turisztikai termék bevezetését. A projekt több tájegységet, legalább 2 mikrotérséget magában foglaló tevékenységeket tartalmaz. A támogatást igénylő a projekt fejlesztés során alkalmazta a közösségi tervezés módszertanát és be is mutatta azt. A támogatást igénylő több innovatív marketing eszközt, formát alkalmaz a terméke/szolgáltatása értékesítésére, bemutatására. A tervezett marketing eszközök egyike legalább 2 nyelven jelenik meg.
Tervezett forrás	Beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás (összes közpénz: EU és nemzeti tárfinanszírozás) nagysága: 65 577 419,- Ft. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: min. 1 000 000 Ft, max. 20 000 000 Ft. Vissza nem térítendő támogatás, hagyományos elszámolás, előleg igénybevétele lehetséges (legfeljebb 50%-ig), Támogatás intenzitása: 100%
A megvalósítás időintervalluma	2022. I. félév – 2023. II. félév (24 hónap)
Kimeneti indikátorok	Támogatott projektek száma (db): 3-6 db 3-6 civil szervezet

8.2. Együttműködések

Az együttműködési projektek eredményeként hazai és nemzetközi szinten is jelentősen erősödhetnek a gazdasági együttműködések és fokozottabb figyelem irányul a minőségi helyi termékekre, szolgáltatásokra, a nemzetiségekre, a vidék fejlesztését szolgáló tudásra, ismeretekre, az ifjúság oktatására, képzésére, szemléletformálására.

A Vidék Minősége védjegy hálózat erősítése

A Vidék Minősége Védjeggyel rendelkező helyi termékek és szolgáltatások összefogott, közös népszerűsítése, a gazdasági együttműködések erősítése, a helyi termékek és szolgáltatások átfogó ismertségének, elismertségének elősegítése, a terület versenyképességének erősítése azon térségekkel, akik szintén ezen rendszer szerint indították el védjegy programunkat: a Bakony, a Balaton-felvidék és a Börzsöny-Cserhát. Bízunk bent, hogy a 2014-20-as időszakban további hazai térségek csatlakoznak ezen sikeres módszertanhoz.

Specifikus cél: Az együttműködések megvalósítása a Vidék Minősége – Alpokalja-Fertő táj és a társ térségek védjegyrendszer erősítése specifikus cél elérését segítik.

Indoklás, alátámasztás: A Vidék Minősége védjegy program az elmúlt években azt bizonyította, hogy ismertséget, elismertséget tud biztosítani a helyben előállított termékeknek, szolgáltatásoknak. A vállalkozók, gazdálkodók közötti valós szolgáltatói, kereskedelmi és termelést segítő kapcsolódások

száma egyre magasabb, minőségük folyamatosan meghatározóbb. A nemzeti és nemzetközi együttműködések során a 2014-2020-as tervezési időszakban a következő tevékenységek támogatására van szükség:

- folyamatminősítő szakértői auditok elvégzése,
- A Vidék Minősége védjegy népszerűsítése Magyarországon és az Európai Unió területén,
- reklám és marketing tevékenység (egyedi és térségi szinten egyaránt)
- vállalati mentoring tevékenység
- kölcsönös tapasztalatcserék, egyeztető ülések, konferenciák, tanulmányutak, speciális képzések szervezése és lebonyolítása
- nemzeti és nemzetközi kiállításokon, vásárokon való részvétel,
- Védjegy szabályzatok részbeni egységesítése.

KochArt kezdeményezés meghonosítása térségünkben

A KochArt kezdeményezés az ausztriai Tirol tartomány térségi kezdeményezése, amely az élelmiszer és turizmus szektor közti együttműködésen alapulva új turisztikai szolgáltatás/kínálat bevezetését teszi lehetővé. Térségünk célja, hogy a tiroli kollégák segítségével elindítsuk, bevezessük térségünkben is a know how átvételével ezen kezdeményezést.

Tisza tó – Fertő tó és „háttérországai” aktív turisztikai kínálatának erősítése

A dél-borsodi térséggel együttműködve a két tó turisztikai potenciálra építkezve azonos módszertannal szeretnénk továbbfejleszteni, bejárhatóvá tenni a térségek kínálatát, az alábbi témakörök mentén:

- 1) *Túraútvonal tervek kialakítása a térségi értékek bekapcsolásával, bemutatásával – hálózati együttműködések (bejárható térségek, több jármódban)*
- 2) *Garantált túrarendszerek, csomagajánlatok kialakítása*
- 3) *Gazdasági szereplők közösséggé formálása és felkészítése - Képzési program*
- 4) *Kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések*
- 5) *Értékesítési módszerek fejlesztése - Marketing eszközök*
- 6) *Közös marketing elemek, kísérleti jellegű kezdeményezések*

Nemzetközi Etnomemoriális Hálózat erősítése és a Gradistyei Értékőr Hálózat fejlesztése

Specifikus cél: A Borostyánkő út egészének felülről történő összefogására, az általa felölelt területek integrált fejlesztésére számos kezdeményezés indult az utóbbi két évtizedben, melyek mellett azonban szükség van az alulról jövő kezdeményezésekre, lokális értékek felmutatására és helyi kulturális-gazdasági hasznosítására is. Cél 3 ország (HU, CR, BH) 1-1 térségének (9 térség) rendhagyó összefogása a Borostyánkő út mentén a kulturális és gazdasági együttműködések valós előmozdítására, átadható modellek bevezetése és alkalmazása által. ((Multifunkc. Etnomemoriális Pontok hálózatával, a Borostyánkő Kutató Hálózattal), amelyek hosszútávon élő hálózatok kialakulását eredményezik.

Indoklás, alátámasztás: „A Borostyánkő út egy út arról, amit nem tudunk magunkról.” Sok tudományos munka napvilágot látott már az útvonalról: a PannonIQm Intézet (magyar), a Zágrábi Egyetem (horvát) és a Kiseljaki régészeti intézet (bosnyák) korábban is folytatott elszigetelten kutatásokat. Az 5. elem csomagban közös kutatási terv alapján dolgozó kutató csoportot állítanak fel a megkezdett munka folytatására. Eredményeiket interaktív módon, többnyelvűsítve mutatják be. A kópházi MEP, a bosnyák NAPREDAK mozgalom, a horvát Etno kezdeményezések mint jó gyakorlatok, továbbgondolandó módszertannak tűntek. A hosszú távon életképes együttműködésnek szüksége van egységes módszertannal és hálózati logikával felépített rendszerre. Ezért 7 térségben (mindhárom országból), összesen 8 MEP-el alakítjuk meg a nemzetközi MepNet-et. A térségi szintű identitás és gazdasági együttműködés, a helyi alapanyagokra épülő élelmiszeripar és turizmus, valamint a hagyományokból táplálkozó kézművesség csekély gazdasági hatással bír.

Gradistyei Értékőr Hálózat:

Projektünk átfogó célja a horvát kultúra őrzésével foglalkozó szakemberek és fiatalok kapcsolati és tudástőkéjének intézményesítése, hálózattá fejlesztése, a tudatos értékőri tevékenységek biztosítása

érdekében. Ezen cél elérése érdekében több hálózat kialakítása célunk, amelyek lehetővé teszik a határon átnyúló intézményközi kapcsolatok kialakulását a jelenlegi ad hoc kapcsolatok helyett, és létrehoznak olyan közös humán, technikai és szervezeti együttműködési formákat, melyek fenntarthatóak:

1) Gradistyei horvát pedagógus kerekasztal (óvodai és általános iskolai pedagógusok platformja és szakmai műhelye jön létre, amely közös témahét tananyagot is létrehoz, az egyes intézményekben nyelvi laborokkal és videókonferencia termekkel biztosítják az interaktív, ill. az anyaországi anyanyelvi tanulási formákat)

2) Tamburaoktatók nemzetközi hálózata (a horvát zenei oktatást a határ mindkét oldalán a helyi tantervek részévé válik)

3) Gradistyei horvát fiatalok értékőr hálózata (15 fiatal felkészítése valósul meg annak érdekében, hogy a gradistyei horvátságot intézményi szinten, hosszú távon is képesek legyenek menedzselni, a határtérség sokszínűségének és saját kultúrájuk megőrzése érdekében)

A "gradistyei horvát régió" megnevezést közvetlenül a három horvát területe, a HATI, a POLJANCI és a DOLINJI határon átnyúló régiókra értjük. Közvetetten a tevékenységek és eredmények a teljes gradistyei horvátság részére elérhetővé válnak.

Örökségünk, Alpokalja-Fertő táj 2020 Program

Térségünkben az Örökség hálózatnak több éves hagyománya van. A program célja a térségi identitás erősítése már fiatal korban az általános iskolák bevonásával, egy saját, egyedi tananyag kidolgozásával és témahét keretében való bevezetése által. Az elmúlt tanévekben 10 általános iskola közreműködésével, 7. osztályos tanulók bevonásával valósultak meg a témahetek és az 5. záró, közös napok. A 2014-20-as időszakban a tananyag továbbfejlesztésével, interaktív tananyagok kidolgozásával (egyéb applikációk kifejlesztésével), a tanár közösség módszertani továbbképzésével bővülne programunk, valamint ezen jó gyakorlatunkat a LEADER térségek közötti együttműködések keretében átadnánk az Őrségi térségnek.

Nyugat-dunántúli helyi akciócsoportok együttműködése

Specifikus cél: **NYDHACS NET 2020** kialakítása, amely az alábbi célok és tevékenységek körét tervezi a Nyugat-dunántúli helyi akciócsoportok együttműködésében megvalósítani.

- 1) HACS Akadémia indítása - több témakörben képzések
- 2) Tanulmányutak – nemzetközi LEADER gyakorlatok közös megismerése
- 1) Regionális Tematikus Fórumok (átfogó témákban, pl. ifjúság, helyi termék, szoc.szövetkezetek..stb.)
- 2) Közös monitoring tevékenységek
- 3) Közös kommunikációs aktivitások (pl. közös értékelő kiadványok, LEADER napok..stb.)
- 4) Negyedévenkénti találkozók

Indoklás, alátámasztás: A központi képzéseken túl korszerű és hasznos tudás szerzése, valamint a szűk humán kapacitások ellensúlyozására egy-egy tevékenységhez kapcsolódóan regionális szintű feladatmegosztás megvalósítása, ill. közös feladatellátás.

8.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

8.3.1. A HACS jogi formája, a megalakulás dátuma, fő tevékenységi körök.

A helyi akciócsoportot 2007-ben Röjtökmuzsajon (térségünk földrajzi középpontjában, a Szidónia kastély télikertjében), több mint 200 fő hozta létre. Fertőszentmiklóson **2008. május 6-án** este, térségünk 39 településének önkormányzatai, civiljei és vállalkozásai alapították meg az Alpokalja-Ikva mente Leader Egyesületet több, mint 100 fővel. Az egyesület fő tevékenysége a település- és vidékfejlesztés. Alapszabályunkat a civil törvény változása érdekében módosítottuk 2015. január 20.-i közgyűlés alkalmával. 2014. februárjában az egyesület közgyűlése megváltoztatta és megszavazta az egyesület új nevét, mely az Alpokalja – Fertő Táj Vidékfejlesztési Egyesület elnevezést kapta. (ennek fő

oka az volt, hogy a térségnek ez a két markáns tájegysége, és minden programunk ezt a nevet hordozta) Egyesületünk fő tevékenységi körei:

I. Pályázatkezelés a térségi saját forrásokhoz kapcsolódóan

- Térségi pályázati felhívások elkészítése
- Információs szolgáltatások, szemináriumok tartása a felkészüléshez és a sikeres végrehajtáshoz kapcsolódóan
- Személyes konzultációk
- Előzetes és közbeni helyszíni ellenőrzések ellátása
- Pályázatok befogadása, ügyintézése, támogatási határozatok kiküldése
- Döntéshozatal előkészítése, a Bíráló Bizottság munkájának koordinálása
- Online - offline módon információk naprakész biztosítása

II. Egyesületi általános feladatok ellátása

- Közgyűlések, elnökségi ülések megtartása,
- Egyesületi tagság nyilvántartásának vezetése
- Egyesület pénzügyi gazdálkodásának vezetése, éves könyvvizsgálattal
- Egyesületi honlap, facebook oldal karbantartása, állandó frissítése
- Adminisztratív feladatok ellátása

III. Térségfejlesztési feladatok ellátása

- Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítése és többszöri felülvizsgálata
- Térségi szintű hálózati kezdeményezések támogatása, koordinálása
- Térségben jelentkező igényekhez szakmai tanácsadás biztosítása
- A 39 település közti kapcsolatok folyamatos ápolása
- A települések és helyi vállalkozók, civilek, egyházak fejlesztési elképzeléseinek támogatása

8.3.2. A HACS összetétele

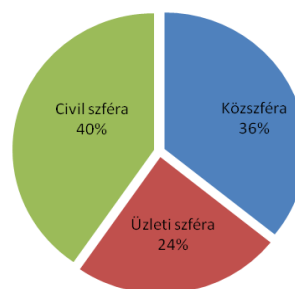
A **helyi akciócsoport (HACS)** az alapítástól kezdve 110-120 fős tagsággal bír. A tagság három szférából tevődik össze: önkormányzati szféra, civil szféra, vállalkozói szféra. Civil tagjaink között számos egyesület, alapítvány, magánszemély, őstermelő található, míg vállalkozóink között egyéni vállalkozók, kisebb cégek, vállalkozások. Az elmúlt időszak egyik legnagyobb eredménye és jelentősége az, hogy a majdnem 100 aktív tagot integráló egyesület és a tagokon túl több száz folyamatosan velünk kapcsolatban álló helyi szereplő **megtanult együtt dolgozni**, és kialakult mind a helyi tervezés, mind a helyi döntéshozatal és mind a helyi végrehajtásba vetett, **bizalom alapon szerveződő közösség**. Ez a közösség már a jelen időszakban is több forrás használatával és széles nemzetközi és térségi partnerségben valósította meg a 2007-13-as időszak stratégiáját.

Az egyesület partnersége:

- civil szféra képviselői: 42 fő
- vállalkozói szféra: 26 fő
- önkormányzati szféra: 39 fő

A partnerség jellemzően nem csak az egyesületi tagságból áll, hanem a folyamatosan szinte napi kapcsolatban álló helyi szereplők széles köréből. A civil és üzleti szféra a teljes tagság 64%-át adják. A tagságban van változás, néhányan kiléptek, néhányan beléptek, lényeges változás nincs, ma 108 taggal rendelkezünk.

HACS tagság százalékos arányban
2014. év

Elnökségünk: Az egyesület megalakulásakor elnökségünk 15 fős volt. Az elnökségi tisztséget betöltő személyeket a közgyűlés választotta meg 2008. május 8-án előzetes javaslatok alapján öt éves mandátummal. A mandátumi idő lejártával az új elnökséget 2013. februárjában, az alapszabály

módosítását követően 13 fővel választotta meg az egyesület közgyűlése. Az új elnök, Horváth Tibor lett. A 2015. január 20.-i közgyűlésen Balics János korábbi alelnök bejelentette nyugdíjba vonulását, így az ő helyét Baráth Károly, Iván Község polgármestere vette át, a közgyűlés egyhangú döntése alapján.

Egyesületünknel a **HBB feladatkörét az elnökség**

látta el, a rendelkezések szerinti póttaggal kibővítve. Az első HBB felállítására 2011. július 8-án került sor, az akkori elnökséggel és két póttaggal, majd 2013. májusában, immáron 17 főre bővülve. **A HBB összetétele az alábbiak szerint alakult:** 5 fő önkormányzati szféra (38%), 5 fő civil szféra (38%) és 3 fő vállalkozó (24%). **A civil szektor aránya összesen 62%** a döntéshozó testületben. A négy póttagból 2 fő vállalkozó és 2 fő civil.

Képviselő	Szervezet	Tudás, kompetencia, szakterület
Horváth Tibor	Fertőszentmiklós Város Önkormányzat	2012. nyara óta egyesületünk elnöke, és 2002. szeptember 20-a óta Fertőszentmiklós város főállású polgármestere. 1981-ben végzett az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán építész mérnökként Debrecenben.
Baráth Károly	Iván Község Önkormányzat	2010. október 3-a óta Iván község polgármestere. Emellett a Hunguest Hotel Répcénél dolgozik karbantartóként. Középiskolai végzettségét 1983-ban szerezte a győri PÁGISZ szakközépiskolában.
Szigethi István	Hegykő Község Önkormányzat	2006. október 1-je óta Hegykő főállású polgármestere. 1976-ban szerezte gépészmérnöki végzettségét a soproni Kempelen Farkas Gépészeti Szakközépiskolában.
Hollósi Gábor	Alpokalja Kistérségi Társulás	2006-2010-ig volt Lövő képviselője, utána 2010-2014-ig alpolgármestere, majd 2014 októberétől a község polgármestere. 2014. óta az Alpokalja Kistérségi Társulás elnöke is. 2001-ben szerezte meg Szombathelyen matematika és informatika tanári képesítését.
Gaál István	Ágfalvi Német Nemzetiségi Önkormányzat	Egyesületünk első elnöke volt, az Ágfalvi Német Nemzetiségi Önkormányzat delegáltja, jelenleg nyugdíjas időszakát éli. 1974-ben szerezte meg általános iskolai tanári képesítését, ezt követően 1982-ben katonai végzettséget szerzett, majd 1995-ben végzett el egy közgazdaság tudományi egyetemet.
Fülöp Zoltán	Napnyugat Turisztikai Egyesület	2011 óta a Napnyugat Turisztikai Egyesület elnöke. 1998-ban szerezte meg postaüzemi forgalomellátó képesítését Sopronban, majd 2006-ban főiskolai szociálpedagógiai képesítését szintén Sopron városában.
Pilsits Mária	Magyarországi Gradistyei Horátok Egyesülete	Magyarországi Gradistyei Horátok Egyesületének 1989 óta tagja, és elnöke is volt 2 cikluson keresztül. Tagja még az undi és a kópházi horvátok szövetségének. 2006 óta a Győr-Moson-Sopron megyei Horvát Nemzetiségi Önkormányzatnak a képviselője és a pénzügyi bizottságnak az elnöke. Mérlegképes könyvelő a pénzügyi főiskolai végzettsége.

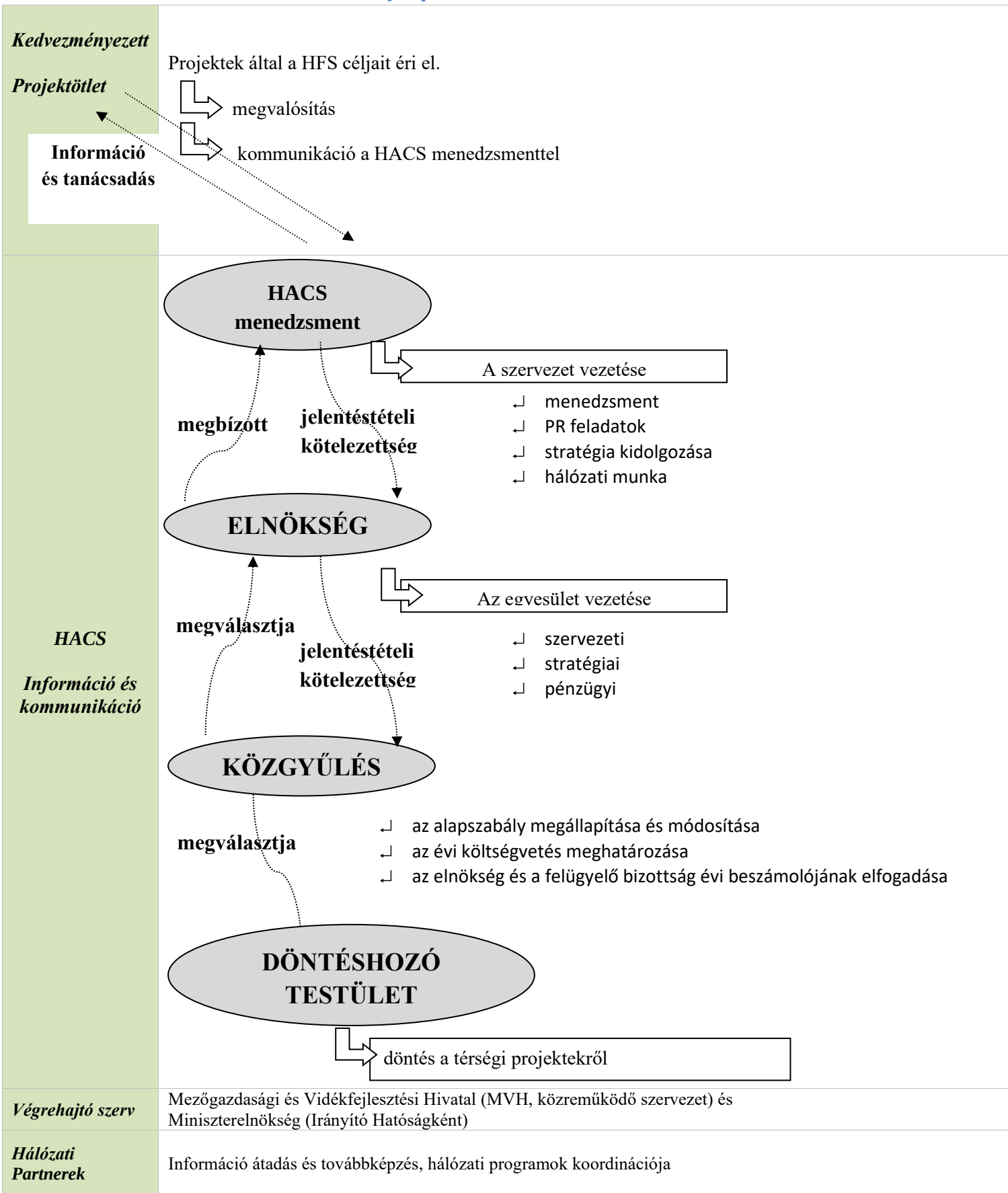
Taschner Tamás	Fertő-táj Világörökség Magyar Tanácsa Egyesület	A Fertő-táj Világörökség Magyar Tanácsa Egyesület titkára és tagja 2003 óta főállásban. 2010 óta a Napóleon-Vin Bt. idegenvezetőjeként is dolgozik. Egy kulturális szervező egyetemi és egy turizmus szervező főiskolai végzettséggel rendelkezik.
Horváth Attiláné	Civilek a Fertő-tájért Egyesület	A Civilek a Fertő-tájért Egyesület elnöke. Tevékenységük a világörökségi településekre terjed ki, a Fertő kultúrtáj világörökség értékeinek megőrzése és megismertetése céljából, a világörökség népszerűsítése érdekében. Jelenleg egy soproni középiskola tanára, korábban a Porpáczy Középiskola igazgató helyetteseként ismerhettük meg.
Svedics Tibor	őstermelő	2006 óta őstermelő mellékállásban. A Harmatméz Kft. tulajdonosa, emellett Ausztriában dolgozik szakácsként. Középiskolai érettségivel, felszolgáló, szakács, cukrász, sommelier és méhészt végzettséggel is rendelkezik, igazi polihisztor.
Hospely Károlyné	Tornácos Kft.	A Tornácos Panzió háziasszonya egyesületünk egyik legaktívabb tagja. 1996 óta a Tornácos Kft. egyik ügyvezetője, mely 2015-ben az év szálláshelye volt. Egy több, mint 1 hektáros csodás zöldséges kert tulajdonosa, kertésze, férjével az egyik leghíresebb zöldségekkel foglalkozó családja Fertőhomoknak. Egyetemi óvópedagógiai végzettséggel rendelkezik.
Bugledich Attila	Biosalvus Bt.	Magyar szakos tanári végzettséggel rendelkezik. A helyi termékekkel foglalkozó Biosalvus Bt. kültagja 2007 óta. 2012 óta az SC Sopron edzője, illetve a nagycenki sportegyesület edzője és elnöke.
Udvardiné Anna	EU-Agro Kft.	Az nagycenki EU-Agro Kft. több száz hektáron gazdálkodó családi vállalkozás egyik ügyvezetője 1990 óta. A Friends Of Europe Nagycenk Egyesület tagja. Középiskolai érettségivel, képesített könyvelő és borász végzettséggel is rendelkezik.

Védjegy Tanács²⁰

A „Vidék Minősége Alpokalja-Fertő táj” védjegyet csak azok a termelők, kézművesek, művészek, vendéglátók, turisztikai szolgáltatók és örökséget működtetők nyerik el, akik élen járnak a környezettudatos szolgáltatások terén, kiváló minőségben nyújtják azt, betartják az esélyegyenlőségi elveket, társadalmi és szociális felelősségvállalásuk segíti az Alpokalja-Fertő táj településeinek, termelőinek is fejlődését. Az egyes hálózati tagokból álló szakmacsoportok 2 évre választják maguk közül a Térségi Védjegy Tanács tagjává váló delegáltat. A Védjegy Tanács tagja 1 fővel az Egyesület munkaszervezet vezetője. A védjegy tanács felel az egyes szektorok szakmai munkájáért, és vezeti a minősítéseket. A 2014-20-as időszakban a HBB döntés előkészítő munkáját is segítik.

²⁰ A Védjegy Tanács tagjainak bemutatása a 10. sz. mellékletben olvasható

8.3.3. A HACS tervezett szervezeti felépítésének bemutatása

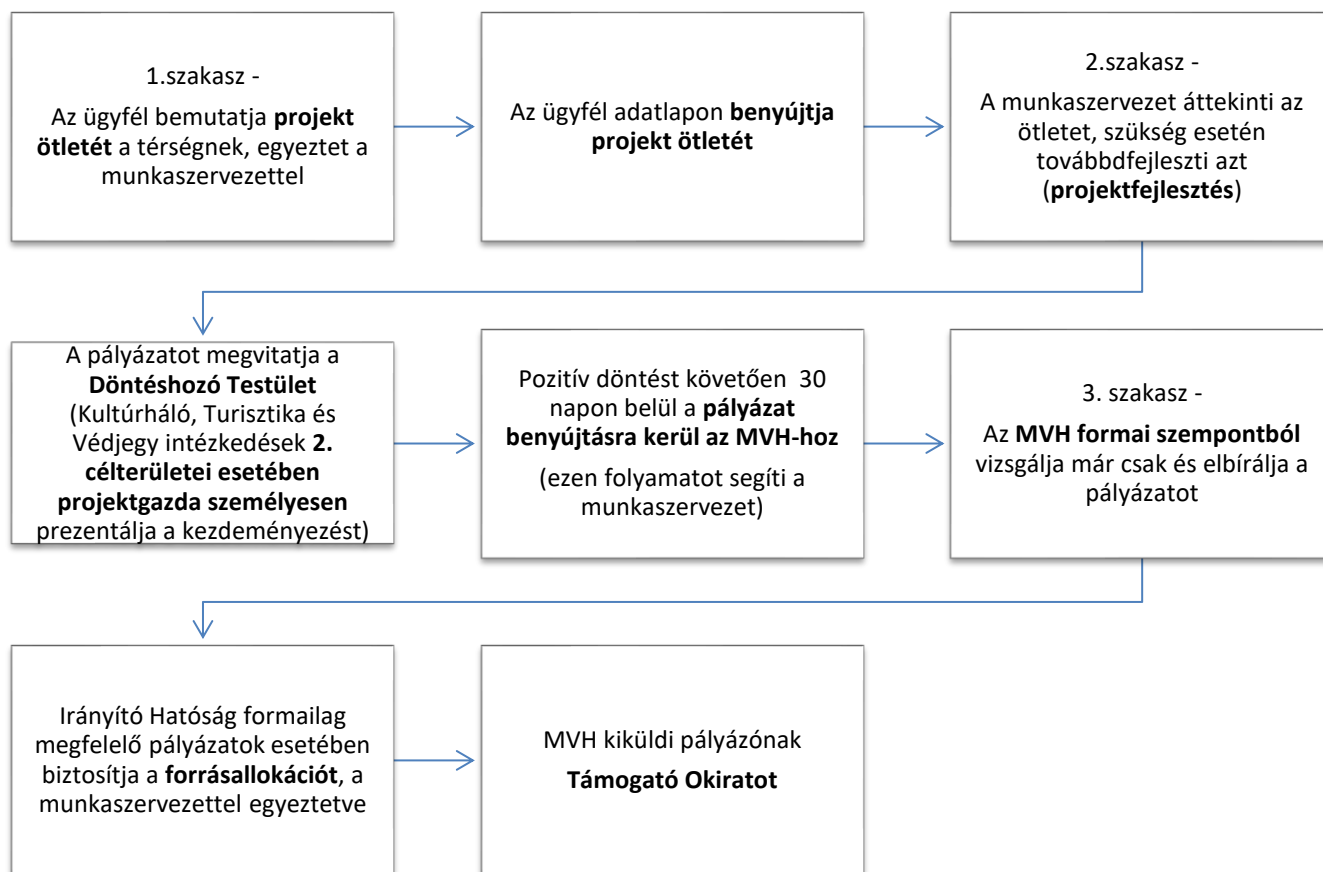

8.3.4. Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása

<i>HACS feladatai</i>	<i>Szervezeti egység Felelősség - Döntéshozatali kompetencia</i>
A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is	munkaszervezet elnökség, TKCS, tematikus munkacsoportok, Védjegy Tanács közös munkája
pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai és célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják. Írásos kiválasztási eljárás nem folytatható.	döntés előkészítő feladatot a munkaszervezet és a Védjegy Tanács lát el döntéshozatal: Bíráló Bizottság
a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet) mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával,	munkaszervezet elnökség, TKCS, tematikus munkacsoportok, Védjegy Tanács közös munkája
támogatási kérelmek befogadása és értékelése	munkaszervezet
pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából	Bíráló Bizottság technikai feladatokat a munkaszervezet látja el
a közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása	munkaszervezet elnökség, Védjegy Tanács közös munkája

8.3.5. A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása

A pályázók számára a gyors és egyszerű pályázati rendszeren túl lényeges a pályázóbarát, kellően rugalmas megvalósítási struktúra is. Az egyesület egy háromszakaszos pályázati rendszert támogat annak érdekében, hogy minőségi ötletek valósulhassanak meg a szűkös forrásokból, lehetőség nyíljon egyeztetésre, projektfejlesztésre, majd a konkrét benyújtásig adminisztratív támogatásra annak érdekében, hogy a pályázó az első szakaszban elért pozitív döntéssel bizonyosan eljuthasson a szerződéskötés szakaszába. Az egyes intézkedéseket nem egyidőben szeretnénk megnyitni annak érdekében, hogy minden pályázóval érdemi párbeszéd alakulhasson ki. A 2016-os évben a Kultúrháló és a Turisztikai (1-es és 4-es) intézkedések nyílnának csak meg. Az alábbi ábra szemlélteti a döntéshozatal folyamatát, az egyes szakaszokat:

8.3.6. A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében.

A HFS megvalósítását szolgáló humán erőforrások a pályázókon túl közvetlenül az elnökség, a munkaszervezet, az egyes tematikus célokat támogató szakértők és a Védjegy Tanács tagjai. Úgy véljük, hogy ezen „egységeknél” megtalálható a stratégiai célokban rögzítettek eléréséhez szükséges tudás, képesség. Mindannyian több évtizedes szakmai tapasztalattal bírnak, szakterületük elismert képviselői, emellett mindannyian évek óta szoros kapcsolatban állnak az egyesülettel. Az elnökségi tagokat a 8.3.1. pontban részletesen is bemutatottuk, így itt nem térnénk ki rá. Az elnökségi tagok többsége az egyesület megalakulása óta segíti a szakmai munkát, többségük azóta elnökségi tag, így alapos ismerete van a felmerült feladatokról. Elnökségi ülést szükség szerint tartunk, de általában negyedévente mindenképpen. Az ülések között telefonon, e-mailben (google csoportunk van) kommunikálunk. Az elnök és a munkaszervezet napi szinten egyeztet, szükség esetén személyes megbeszélés keretében tekintenek rá a teendőkre a gördülékeny feladatellátás végett.

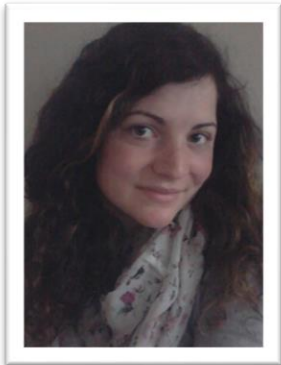
A munkaszervezet

Munkaszervezet vezetőnk, Páliné Keller Csilla történész, közgazdász végzettséggel rendelkezik, több kiegészítő képzésen vett részt (vállalkozásfejlesztési menedzser, projekt menedzsment képzés, Leonardo EuroPass), angol és német nyelveken beszél, 2000. óta terület- és vidékfejlesztéssel, oktatással foglalkozik. Az Esterházy Károly Főiskola Gazdaságtudományi Tanszékén indult pályakezdő oktatóként, ettől kezdődően ismerkedett meg uniós lehetőségekkel: Phare97-es projektet menedzselt, Jean Monnet kurzus pályázatot írt, majd oktatóként a megvalósítás részesévé vált, az Erasmus és Leonardo induló kezdeményezéseinek kialakításában is részt vett. A Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség KSZ-ében tevékenykedett 2004-től, az 5. oktatási prioritás

felelőseként, részt vett a 2004-06-os időszak végrehajtásában, a 2007-13-as NYDOP tervezésében, az akkor futó hazai programok (TEKI, LEKI, TEÚT, TRFC) fejlesztésében, végrehajtásában, az innovációs Baross Gábor program fejlesztésében, végrehajtásában, a PHARE Orpheus pénzügyi menedzsmentjében, valamint nemzetközi vonalon az EDUCORB, határon átnyúló oktatási projekt magyar oldali kitalálója, szerzője. Az Interreg IIIC GRIP-IT projektjében volt alkalma az integrált térségi fejlesztési módszerekkel megismerkedni, az Ügynökség számára írt és menedzselt két Leonardo projekt egyikében ennek folyamánként több, mint egy hónapot töltött a német Schleswig-Holstein tartományban a LEADER+ (2000-2006), mint térségileg integrált programlehetőség vizsgálata érdekében. Az itteni tapasztalatokat tudta leginkább hasznosítani a néhai sopron-fertői kistérség Leader stratégiájának kialakításában. 2008. decemberétől munkaszervezet vezetői feladatokat látja el, 2009. évtől a Nyugat-dunántúli régió regionális delegáltja, a Monitoring Bizottság tagja és a VIAB (Vidékfejlesztési Albizottság) tagja is volt. 2011. januárjától miniszteri felkérésre a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat elnökségi tagja, a LEADER szakosztály társelnöke, majd 2012. december 6.-tól az ELARD (Európai Leader Szövetség) hazai képviselőjét is ellátja. A munkaszervezet vezető stratégiai és operatív koordináló feladatokat lát el, felel az egyesület nemzetközi és térségi kapcsolataiért, a rövid-közép és hosszú távú menedzsment elképzelések kialakításáért, megvalósításáért, valamint a munkaszervezet irányításáért, hálózatok működtetéséért.

„Kovács Kata vagyok az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület munkatársa. A Fertő-táj térségének egyik kisvárosából származom, Fertőszentmiklósról. Az egyesülettel és munkásságukkal 2011. nyarán ismerkedtem meg, amikor egyetemi szakmai gyakorlatomat töltöttem náluk. Ezt követően 2011. őszétől részesévé váltam az egyesület mindennapjainak, mint térség menedzser. 2012. nyarán végeztem a soproni Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar, Nemzetközi gazdálkodás alapszak, EU integráció szakirányán. Feladataim nagyon színesek és szerteágazóak, főként az egyesület pénzügyeivel foglalkozom, ügyfeleinket tájékoztatom az aktualitásokról, valamint felmerülő kérdéseikben igyekszem segítséget nyújtani számukra. Továbbá az egyesület hálózati programjaiba (Kerékpár Hálózat, Örökségünk Hálózat, Vidék Minősége Hálózat) is kisebb mértékben részt vettem és veszek.” – osztotta meg velünk mondandóját Katalin. A védjegy program koordinációjáért felelős kolléganő az alábbiak szerint mutatta be magán túl feladatait:

„Hamar Zsókanak hívnak. Az Alföld területén található Csorvásról származom, de jelenleg Sarródon élek. A gödöllői Szent István Egyetem környezetgazdálkodási agrármérnök térségfejlesztési szakán végeztem 2015. december 18-án. Az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesülethez 2015. február 9-én kerültem gyakornokként, ahol 2016. január 4-től kezdve térség menedzserként végzem mindennapos munkáimat. Gyakorlatom óta a Vidék Minősége védjegy hálózati program feladataiba kapcsolódtam bele. Teendőim közé tartozik a hálózati programra jelentkezők minősítésének megszervezése, a jelenlegi tagokkal való kapcsolattartás és folyamatos információkkal való ellátásuk, a védjegyhez kapcsolódó szakmai anyagok közzététele, valamint programszervezés.”

Haas-Varga Krisztina nemzetközi programok koordinátoraként dolgozik nálunk, jelenleg első kislányával a GYES időszakát tölti. 2005-ben végzett a győri Széchenyi István Egyetem, Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar, Nemzetközi kapcsolatok alapképzés szakán, Nemzetközi referens szakirányon. 2010. februárjától, mint kérelemkezelési referens erősítette szervezetünk munkásságát, emellett az egyesület nemzetközi kapcsolatait is ápolta külföldi partnereinkkel, nevéhez fűződik egyesületünk Leonardo Ösztöndíj programjának menedzsmentje is (ezen projekt keretén belül 2,5 hónapos szakmai gyakorlatot töltött Südtirolban, a TDM és a turizmus „mekkájában”). Krisztina különleges nyelvi képességekkel bír, 5 nyelven anyanyelvi szinten beszél,

kiváló kommunikációs és projektfejlesztési tudással bír. 2013. őszétől a Vidék Minősége Védjegy projektben és minden nemzetközi kapcsolati programunkban nemzetközi koordinátorként tevékenykedik.

Tematikusan is bevontunk munkánk során szakértőket, ők a Védjegy, ill. az Örökségünk és Kultúrháló programjaink megvalósítását támogatták/támogatják, önkéntes munka keretében:

Wellner Andrea: a Soproni Szakképzési Centrum Porpáczy Aladár Középiskolája, Kollégiuma és Általános Művelődés Központjának igazgatónője

Jelenleg a fertődi középiskola igazgatónője, korábban matematika-fizika és számítástechnika szakos pedagógusként dolgozott. 2003 óta a Kertészeti Oktatásért Alapítvány kuratóriumi tagja, 2006-ban átvette a Győr-Moson-Sopron megyei emlékérmét a közoktatás területén. Örökségünk, Alpokalja-Fertő táj hálózatunk és Kultúr hálózatunk aktív tagja, közösen készítette egyesületünkkel a témahét kisfüzetet, a mesekönyvet, valamint számos rendezvényt szerveztünk együtt.

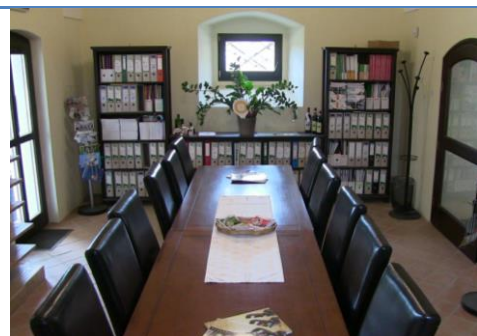
dr. Weisz Miklós: agrár-közgazdász szakember

Több generációs gazdálkodó családból származik, és ő maga is szerves része a családi vállalkozásuknak. Emellett egyetemi oktató a keszthelyi Pannon Egyetemen, valamint agrár szaktanácsadó Agrion Vállalkozásfejlesztő Irodájában. Cégével főként jogi és adminisztrációs segítséget nyújtanak fiatal gazdák számára, valamint a vidékfejlesztés területén szakértőként is tevékenykedik. Egyesületünkkel szorosan együttműködik, hiszen Vidék Minősége Hálózatunk külső szakértőjeként is segíti leendő és már minősített tagjaink fejlődését, illetve gazdálkodóink munkásságát.

A **Védjegy Tanács** tagjai, akik szintén a HFS megvalósítását támogató humán kapacitásunkat erősíti, a 8.3.2. pontban részletesen bemutatásra kerültek.

8.3.7. A működés fizikai feltételeinek bemutatása.

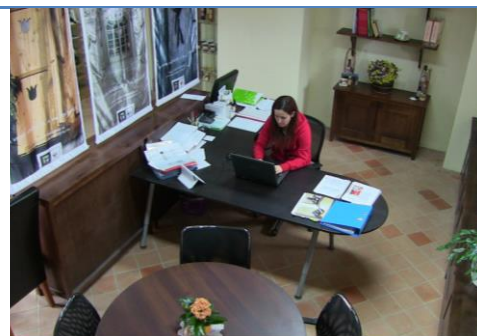
Egyesületünk indulásakor Fertőszentmiklós város önkormányzatától bérelt irodahelyiségeket működése ellátásához. A 2012-es évben benyújtott LEADER NKE – Vidék Minősége védjegy hálózati program részeként Fertőszéplakon kialakításra kerülhetett egy Védjegy Központ. Az új irodahelyiség a Fertő-táj egyik világörökségi településén, a Kálvária dombon elhelyezkedő néhai Nádasdy-Eszterházy kastély/magtár épületében került kialakításra. A hely Széchenyi István édesapjának, a Nemzeti Múzeumot alapító Ferencnek szülőkastélya volt. A kastélyban kialakításra került térségi védjegy központ irodahelyiségekkel, két tárgyalóval, önálló konyhával és vizesblokkokkal is rendelkezik. Egyesületünk munkaszervezete 2013. év szeptemberében költözött át az új irodába, avató ünnepségére a novemberi Adventi Forgatag esemény keretében került sor. Az irodaváltásnak számos okai közül kettőt emelnénk ki: 1. **Költséghatékonyság** – a kastélyban elhelyezkedő védjegy központhoz kapcsolódóan az egyesület a tulajdonos Fertőszéplak önkormányzattal 20 évre szóló haszonbérleti szerződést kötött, amely ingyenes használatot biztosít számunkra. 2. **Feladatellátás** – a kialakított védjegy központhoz kapcsolódó térségi védjegy hálózat, valamint egyesületünk által koordinált számos turisztikai hálózati program (kerékpáros mintatársaság, kerékpárosbarát település- és szolgáltatóhálózat, Naturama túraútvonalak) működtetése ezen a világörökségi központi helyen, a fertő-parti turizmus vérkeringésének a centrumában hatékonyabban, eredményesebben működtethető. Az iroda eszközökkel is jól felszerelt, ennek megteremtésére az elmúlt években kellő figyelmet fordítottunk.

Tárgyaló tér

fertőszéplaki Széchényi kastély

Irodai tér

8.3.8. A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása

A 255/2015-ös kormányrendelet szerint a 2016-20-as időszaki működési kerete egyesületünknek 85 millió forint, melyet „flat rate” (negyedévenkénti átalány) pénzügyi módszertannal kíván a Miniszterelnökség a Leader egyesületek számára biztosítani. Egyesületünk az előző időszakban is jelentős animációs tevékenységet folytatott, ezt a jövőben is hasonló intenzitással kívánjuk folytatni. A működési átalányon túl egyesületünk a nem elszámolható költségek (pl. hitelkamat), más pályázatok önerejének fedezésére használja a tagdíjakat és a védjegyes hálózati díjakat. A 2016-os évben május 27. naptól lehetséges (éves közgyűléstől, ahol a végső HFS elfogadásra kerül) a működési költségek elszámolása, azaz ebben az évben 7 hónap kerül finanszírozásra. A 2017-es évre nagyobb összeggel terveztünk, bízunk bent, hogy a 2018-20-as időszakban a korábbi gyakorlathoz hasonlóan az egyesület más projekteket is be tud vonni a működés finanszírozásába annak érdekében, hogy munkásságát zavartalanul, az eddig megszokott minőségi színvonalon folytathassa tovább, megtartva a legalább 3 fős munkaszervezetet.

8.4. Kommunikációs terv

Az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesület LEADER pályázati célcsoportját a Alpokalja-Fertő táj térségében működő önkormányzatok, egyéni vállalkozók, őstermelők, magánszemélyek, non-profit szervezetek alkotják egyesületi tagságtól függetlenül.

Az Alpokalja-Fertő táj Vidékfejlesztési Egyesületről, tevékenységéről, feladatairól, működését szabályozó dokumentumaihoz elektronikus úton az Egyesület honlapján van lehetőség hozzáférni az adott menüpontok alatt. A honlap részletesen tartalmazza az Egyesület felépítésére, tagságára, működésére vonatkozó dokumentumokat, szabályzatokat. Külön a „LEADER 2014-20” menüpontok alatt érhetőek el az aktuális HACS által meghirdetett pályázati lehetőségek. Az Egyesület dokumentumaihoz személyesen az Egyesület munkaszervezeti irodájában tekinthetnek be az egyesületi tagok előzetes egyeztetést követően. Az érintett célcsoportok számára visszacsatolási lehetőségként a HACS által megadott kontakt elérhetőségeken van lehetőség elektronikusan vagy személyesen fórumokon, ügyfélfogadás, keretében. A kommunikációs feladatok ellátásáért az Egyesület elnöke felel, végrehajtását az Elnök irányításával az Egyesület Munkaszervezete látja el előre meghatározott ütemterv alapján. Tervezett kommunikációs eszközök, tevékenységek típusai a nyilvánosság tájékoztatása érdekében a 2014-2020-as időszakban táblázatát, valamint a HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemtervet a 11. sz. mellékletben csatoltuk. Az Egyesület a pályázatokkal, HFS-sel kapcsolatos nyilvánossági intézkedéseit a LEADER vidékfejlesztési program működési forrásának terhére biztosítja. A várható éves és tervezett költségigény 1 millió Ft.

8.4. Monitoring és értékelési terv

A Helyi Fejlesztési Stratégia az időszak alatt két alkalommal módosítható. Ezen módosítás alapjául a monitoring adatok fognak szolgálni. A monitoring tervezett fókuszai:

Az egyes intézkedések monitoring mutatóit projekt szinten tervezzük gyűjteni, majd intézkedés szinten összegezzük:

Ssz.	Specifikus célok	Eredménymutatók megnevezése	Célértékek
1.	A kulturális környezet fejlesztése, a vidéki örökség megőrzése, fenntartható közösségi és/vagy gazdasági hasznosítása	új, megújult, vagy minőségi szolgáltatással bővített kulturális tér új közösségi-kulturális szolgáltatások száma érintett lakosság száma	15 db 15 db 15 000 fő
2.	A helyi közösségek szociális érzékenységeinek, a generációk és a társadalmi csoportok kapcsolatainak erősítése szemléletformáló kezdeményezésekkel, képzésekkel, hálózati együttműködéssel.	új/továbbfejlesztett kulturális hálózati együttműködések képzéssorozat együttműködésben résztvevők száma képzéseket sikeresen elvégzettek száma szemléletformáló akciókban résztvevők száma	5 db 15 db 25 intézm. 500 fő 5000 fő
3.	A fiatalok helyben tartását és a betelepülést ösztönző fejlesztések, beleértve a lakhatást, valamint a munkavállalást elősegítő programokat.	új fecskesház fecskesházak lakóinak száma	3db 6 fő
4.	A turizmus fejlesztése tematizált turisztikai termékcsoomagok kialakításával, hálózati infrastruktúra elemek fejlesztésével, a szolgáltatások hálózatos fejlesztésével.	minőségi aktív turisztikai szolgáltatás száma turisztikai komplex csomag száma létrehozott munkahelyek száma megőrzött munkahelyek száma	30 db 10 db 3 fő FTE 2 fő FTE
5.	A Vidék Minősége védjeggyel rendelkező vállalkozások fejlesztésének ösztönzése, kisléptékű beruházásokkal, együttműködések ösztönzésével és a hálózatosodás segítségével, az értékesítési csatornák fejlesztésével, a REL alprogramba történő csatlakozás feltételeinek megteremtésével.	termék/szolgáltatásfejlesztés, vagy új termék/szolgáltatás létrehozatala közös értékesítést támogató új/bővített/fejlesztett helyek száma létrehozott munkahelyek száma megőrzött munkahelyek száma	25 db 4 db 2 fő FTE 2 fő FTE

Az ezekhez kapcsolódó Előrehaladási Jelentéstételi kötelezettségek:

Témakör	MIT?	PONTOSAN MIT?	MIKOR?	HOGYAN?
Projektekhez kapcsolódóan	Indikátorok megvalósulása	HFS által előírányzott indikátorok Projektben vállalt egyéb eredmények	évente egy alkalommal	személyes interjú + éves adatbekérő adatlap
	Tanácsadás-végrehajtási támogatás	Személyes konzultációkon való részvétel egyesület által szervezett szemináriumokon való részvétel	évente összegzés	jelenléti ívek
	Projektek záró jelentése	Zárást követő 60 napon belül, speciális adatlap kitöltésével (egyesületi formanyomtatvány) + fotódokumentáció	projektek zárásakor	adatlappal személyes találkozás

Döntéshozatal	Bíráló Bizottság Döntéseinek tárháza	Egyesületi excel nyilvántartás	folyamatosan	analitikus nyilvántartás vezetésével
Jelentések	Éves előrehaladási beszámoló	Egyesületi formanyomtatvány szerint	éves nagyközgyűlésen	Saját formátumban

9. Indikatív pénzügyi terv

A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

		Forrás: EMVA LEADER 19.2 alintézkedés						
Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	Kultúrháló Komplex - Térségi kulturális, komplex együttműködési programok támogatása	0	53 813 304	0	0	0	53 813 304	7,94%
2	Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő KISLÉPTÉKŰ kezdeményezések támogatása	0	56 760 079	0	0	0	56 760 079	8,38%
3	Az Alpokalja - Fertő táj kerékpáros és aktív turizmusát erősítő KOMPLEX kezdeményezések támogatása	0	18 830 710	0	0	0	18 830 710	2,78%
4	Fecskeház program	0	16 666 650	0	0	0	16 666 650	2,46%
5	Gazdaságfejlesztés az Alpokalja-Fertő táj térség mikroállalkozásainak kisléptékű fejlesztése által	0	0	0	31 935 070	0	31 935 070	4,71%
6	Gazdaságfejlesztés a Vidék Minősége jegyében A Vidék Minősége-Alpokalja-Fertő táj védjeggyel rendelkező termelők és szolgáltatók tevékenységének fejlesztése	0	73 534 759	0	0	0	73 534 759	10,85%
7	Kultúrháló Kislépték - Térségi kulturális hálózatot erősítő, kisléptékű kezdeményezések támogatása	0	46 403 539	0	0	0	46 403 539	6,85%
8	Helyi gazdaságfejlesztés az Alpokalja-Fertő táj térség mikroállalkozásainak fejlesztése által	0	0	0	0	115 636 980	115 636 980	17,06%
9	Turizmus- és gazdaságfejlesztési modellprogramok támogatása az Alpokalja-Fertő táj térségében	0	0	0	0	65 577 419	65 577 419	9,68%
10	Helyi fejlesztések támogatása	0	0	0	0	198 501 490	198 501 490	29,29%
	Összesen	0	266 009 041	0	31 935 070	379 715 889	677 660 000	100,00%

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	Forrás: EMVA LEADER 19.4 alintézkedés							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	10,2476	16,3276	16,25712	12,32824	10,0328	16,274667	43,279173	124,7472
Animációs költségek	2,5619	4,0819	4,06428	3,08206	2,5082	4,068667	10,81979	31,1868
Egyéb tervezett bevételek ²¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	12,8095	20,4095	20,3214	15,4103	12,541	20,34333	54,09897	155,934

Az Együttműködési Megállapodás szerint a HACS működési forrása 155 934 000,- Ft. A feladat ellátása 2023. december 31-ig került meghosszabbításra.

²¹ Pl. tagdíj, önkormányzati hozzájárulás stb.